

ارزانین زبانا، هُکوک

بندیگئی هک و اوڻبال

دومی پرناسگ | نُوکین رهبندانی ردا

مهناز پراکند

رجانکار: علی میرکازهی

www.shirinebadifoundation.org

<https://t.me/shirinebadiofficial>

شیرین عبادی بنیاد
SHIRIN EBADI
FOUNDATION

ارزانین زبانا، هُکوک

بندیگئی هگ و اوڤال

نیشته کار
مهناز پراکند

رجانکار
علی میرکازهی

۲ ۰ ۴ ۱
3 2 0 2

بنیاد شیرین عبادی

Shirin Ebadi Foundation

بندیگے هک و اوبال

The prisoner's right

دومی پرناسگ

نؤکین رهبندانی ردا

کتابے نام: بندیگے هک و اوبال
ارزانتین ژئانا، هکوک

نبشته کار: مهناز پراکند

بلوچی رجانک: علی میرکازھی

نبشتانک و پؤشے گراپیکی نکش: بیدار

شنگکار: شیرین عبادی بنیادے الکترونیکی شنگکار
www.shirinebadifoundation.org

[شنگ کنگے باریگ: دومی؛ اتولی شنگکار؛ الکترونیک/۱۴۰۲]

© سرجمین هک، شنگکارٹیگ آنت.

© Shirin Ebadi Foundation 2023

- ۴۰ بندِیچاه و بازداشگاهئے رُچ روزِینی برنامہ
- ۴۳ بندِیگانی دارگجائے پٹ و پاس
- ۴۵ بندِیگئے کڑا نگدین زَر و کیمتین ائوراک
- ۴۶ بندِیگئے ایمنی
- ۴۶ بندِیچاہ یا بازداشگاہئے وراک
- ۴۹ بندِیچاہئے دکان
- ۵۰ آسائشگاہانی بہداشت
- ۵۰ بندئے وکیل
- ۵۱ نادرہین بندِیگ
- ۵۶ بندِیچاہا ائتساب
- ۵۸ بندِیگئے بیمہ
- ۶۰ بندِیگئے مرک
- ۶۱ بندِیچاہئے اسلاہی و تربیتی برنامہ
- ۶۴ بندِیچاہئے چٹی
- ۷۱ بندِیچاہا، کار و کاردربری
- ۷۷ ہلاکارِی (تخلف) و سزا
- ۸۵ بندِیگئے کاکد و کراچ
- ۹۰ بندِیگئے گندک
- ۹۷ بندِیگئے جاکھئے بدل کنگ و آییئے راہ دئیگ
- ۱۰۰ امنیتی بازداشگاہانی کاربری آیین نامہ
- ۱۰۴ ہدارکی بازداشگاہانی کاربری آیین نامہ
- ۶ پیشگال
- ۷ سَردانک
- ۹ کئیپری کارگل و آسانی تھر
- ۱۰ بہتامیگ کئے انت و سزایی کئے انت
- ۱۱ مدت لوٹ کئے انت
- ۱۱ بندِیچاہ و بازداشگاہئے پرک
- ۱۳ بازداشگاہانی تھر و بہتامیگانی جاورہال
- ۱۷ اسلاہ و تربیتئے بُنچاہ
- ۱۹ بازداشگاہا بہتامیگئے ہک و اؤبال
- ۲۱ بندِیچاہ و بازداشگاہا پزیرشئے بنگیچی گامگیچ
- ۲۲ پزیرشا بندِیگئے سامانانی جاورہال
- ۲۳ بدنی پٹ و پاس
- ۲۴ زاتی، تئواربندی و تامر بندی سامان
- ۲۵ کامپیوتر و موبائلئے کارمرز کنگ
- ۲۶ بندِیگئے دارگئے داب و رھبند
- ۲۷ بندِیگانی تپکبندی و گیشینگ
- ۲۸ بندِیگئے جتا کنگ
- ۳۲ ہما چک کہ وتی بندِیگین ماتانی ہمراہ انت
- ۳۳ بندِیگا چؤتین اسرات باید انت برسیت
- ۳۶ بندِیچاہئے گد و بچ
- ۳۷ نادرہین بندِیگ

پیشگال

◀▶ ایران و جہانا بندیجاہئے (زندان) اڈ کنگئے پلسپہ سزا نبوتگ، مکسد تالم و تربیت انت؛ پمیشکا کہ بندیگئے رپتار گون راجمانا ٹہت بکنت، گڑا بندیجاہئے ادارہ کنگئے رہبند و بندیگئے ہک و اوبالانی رہبند المی انت و باید انت گون انسانی مڑاہئے پہازگ و ہئالداریا بندیگ تئیار کنگ بیت کہ پدا گون راجمانا ہور بتربت.

چہ مان بیگئے و ہد و دمانا، بندیگئے ایمنی و سلامتئے زمہ بندیجاہئے کارمستر و ہما اگدہدارانی سرا انت کہ بندیجاہ آیانی نزارتئے چیرا ادارہ کنگ بنت. بندیجاہا باید انت کتابجاہ و در برگی کارجاہ بیت و اگن بندگ بلوٹیت وتی وانگا دیما ببارت گڑا لازمین آسرات و امکانات باید انت اییا دئیگ بنت. ہر بندیگے کہ گون وتی سلوک و رپتارا سابت بکنت کہ گون راجمانا و وتی راجمانی چاگردا گیشتر ٹہت کنت، آ توانت چہ دلبدی دئیوکیں انامان چو کہ ڈک و شرتے سرا آزاتی، چٹی و... بہروند بیت. بندیگئے زبہر کنگ چہ ہر ہگے کہ پیوستین آیین نامہانی ردا پہ اییا گیشینگ بوتگ مکن انت و ہلاپکارین (متخلف) مامور باید انت وتی کرتگین کارانی جوابدار بیت. برزئے منوردانی تمانین کاربری (اجرا) ہما و ہدا بوت کنت کہ بندیگ وتی ہک و اوبالانی بابتا سرپد بیت و آیانی پیلو کنگا بلوٹیت. پمیشکا سرجمین پیوستین رہبند و آیین نامہانی بابتا سرپدی المی انت و ہمے ردا «بندیگئے ہک و اوبالانی» کتاب کہ ارزان و گئیر سوھنوین زبانیا دادگستریئے وکیل «مہناز پراکند» نبشتگ، چہ «شیرین ابادیئے بُنیادئے» شننگکاری بہرئے نیمگا نر آرگ و تئیار کنگ بوتگ و سچہین مہلوکئے دستا سر بوتگ.

گون ہمے واہگا کہ سچہین بندیگ، ہاس سیاسی و اگیدتی بندیگ آرات بنت
شیرین عبادی

سردانک

◆◆ ازتراری جاوران، هر جهمنندے گوون وتی کانونی هک و اوْبالانی زانگ و سرپد بئیگا، په وتی نپ و هگانی پهازگا شرتیرین شئور کرت کنت. اے کتابا هما کانون، رهبند و لیکهانی تیمگا اشاره کنگ بوتگ که لس و آمین حسابا هر بهتامیگیا آیانی بارئوا زانگئے زلورت انت. اشیا زانین که ایرائے اسلامی جمهورئے سلوک و رپتار گوون لهتین بندیگان-بازداشت بوتگین بهتامیگ ببت یا سزایی بندیگ چو که سیاسی و اگیدتی بندیگان- نه تهنا وتی جدئے منتگین کانون و میان اُستمانی پرز و اگدهانی ردا نه انت، وتی زورانسیرین واکئے پُشتا، بے جنجالا آیین نامه و دستورلئملان هم پادمال کنت. په نبشته کارا اے هبر چیر و اندیمین هبرے نه انت که بندیجاه، بازداشگاه و بازپروری بُنجاه و آدگه جاگهان، بندیگانی آزار پُجاری (شکنجه) و لُت و گُت آم بوتگ.

بندیگانی نیاما جنگ و جدائے شمار، و تکشیئے شمار و بندیگانی بیران بئیگئے شمار که بیدرمانتین جسمانی و دماگی نادراهیانی هاترا بیران بوتگ انت و اشئیئے سئوب کانون و رهبندانی نامانین کاربُری، دُن چه بندیجاها نادراهجاها لهتین بندیگانی برگ که شرتیرین داکتری گنورسیئے نبئیگئے سئوبا و وهدئے سرا دُن چه بندیجاها نادراهجاها آییئے نبرگئے سئوبا، بندیگ گمایا شتگ (په نمونه و درور بندیگین درپیش «بهنام محجوبی») یا سرتانئے ردؤمئے سئوبا نیم مرک بوتگ (په نمونه و درور علیرضا رجایی که پیسرا سیاسی بندیگے بوتگ). اے شمار پیش دارنت که اسلامی جمهورئے اگدهداران کانون و رهبندانی سرا باورے نیست. گوستگین سالان هکومتی اگدهدارانی گئیر کانونی و گئیر انسانی رپتار و سلوکئے چارگا په شری پیش داشتگ که چه کانون و رهبندانی ٹهینگا اسلامی جمهورئے مکسد ایید چه اشیا نه انت که اُسی هئبال و میان اُستمانی راجمانا پریب بدنت

و میان اُستمانی راجمانے چمانی دیمَا گون کانون و رهبندان ایوکا وتی زورانسریں و ترندیں جوڑشتا سرپوش بکنت.

بله هچ شک نیست که گون کانون و رهبندان آژناگ بیگ، مارا همه سبکا دنت که هر مردمیا-بهتامیگ بیت یا بندیگ- هک و اوبالے هست که آیانی سرا کار کنگ و په بندیگ و بازداشتیان بهروندیئے امکانانی تیار کنگ چه «بندیجاهانی سازمان» و کتپیری کارگلانی اگهدارانی زمه و دُبهان انت. گون بندیجاهانی کانون و رهبندان آژناگ بیگ مارا همه سبکا دنت که سزایی و میاربار بیگئے مانا اے نه انت که ما چه وتی انسانی هک و اوبال و آدگه جهمنندی هک و اوبالان بندیگئے حسابا زبهر بیین. مارا همه سبکا دنت که بندیجاه و بازداشتگاهانی اگهدارانی زمه و دُبه ایوکا برتگین هکمئے هد و ایلا بندیگانی دارگ انت و بس. مارا همه سبکا دنت که هر دُولین لُ و گُ و آزار چاری (شکنجه) یا بازداشتی یا بندیگئے هلاپا یا که آیئے هاندان و کهولئے هلاپا گیشین هدگیشینی و زبهری کانونئے پادمالی انت و اشیئے کتپیری و انتزামী زندگی بوت کنت.

پمیشکا گون کانون و رهبندان آژناگ بیگ په ما یک دلبدیئے که گون گیشترین واک و وتباریئے وتی هگئے توارا چست بکنین و وتی هگیگین هگئے پادمالیئے دیمَا بوشتین و وتی وس و واکئے هد و کساسا اے ترندیں جوڑشتا زور بکنین که هما کانون و رهبندان کماکمین کاربُریا (اجرا) بکنت که وت تھینتگی.

پمیشکا مان اے کتابا من کوشست کرتگ که اے پڑ و مئیدانا، لس و آمین جُستانی پَسُوا بدئیان و اشانی سرا ارزائین هُکوکى سر و سوج بکنان تانکه هما مردم که گون هُکوک و هُکوکى چیزان آژناگ نه انت، اشان کارمرز کرت بکننت.

دادگستریئے وکیل

مهناز پراکند

بندیجاہ، بازداشگاہ، کار درمانی اُردگاہ و اسلاہ و تربیتئے بُنجاہ

اے دگہ مسلہانی نیاما بوت کنت کہ ہر بہتامیگے بازداشگاہ یا بندیجاہئے رنوگا گون دچار بکپیت۔ اشیئے سئوب ہدارُکی بازداشتئے حکمئے بزرگ یا تامینئے دگہ حکمے بوت کنت کہ اشیئے وسیلہا آ بازداشت کنگ بوتگ۔ پہ درور انچین زمانت یا کپالتے کہ آیا پورہ کرت مکت و پہ بازداشگاہ یا بندیجاہئے رنوگا هج بیت۔

بندیجاہانی سازمانئے ادارہا لہتین آیین نامہانی بنیادا، بہتامیگ و بندیجاہئے سزاییانی حک و انچش بندیجاہانی سازمان و زندانپانانی زمہ و ڈبہ گیشیتنگ انت۔ آیین نامہ اش انت: «ملکتے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ»، «امنیتی بازداشگاہ و ہدارُکی بازداشگاہانی کاربُری آیین نامہ و بندیگانی جتا کنگ و گیشینگئے وڑ و پئیمئے آیین نامہ»۔

ملکتے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہئے ردا، بازداشگاہ و بندیجاہانی اگدہدارانی زمہ و ڈبہا انت کہ بازداشتئے جاگہا بندیگ یا بازداشتئے مان بیگئے و ہدا، آیین نامہئے کاپیے بازداشتی یا بندیگا بدینت۔ بلہ بژن انت کہ اِترائے بازداشگاہ و بندیجاہان، بندیجاہانی سازمانئے کاربُری آیین نامہئے رہبندانی اے بہرا رندگیری نکتنت؛ ہما پئیمہ کہ بہتامیگ و سزاییانی حک و اوبالئے سرا، و بازداشتی و بندیگانی بابتا زندانپانانی زمہ و ڈبہئے سرا، آیین نامہئے گیشترین بہرانی رندگیری نیت۔ پمیشکا اے آیین نامہانی رہبندانی بابتا سرپدی اسردارین کمگے بوت کنت تانکہ بازداشت بوتگین بہتامیگ و بندیجاہئے سزایی، ملکے بازداشگاہ و بندیجاہان وتی ہگان برسنت۔

کاربُری آیین نامہئے یک بہرے گوشیت کہ بازداشگاہ و بندیجاہ چے انت، آیان چنت تھر ہست و بندیجاہانی سازمانئے ہوربند چہ پئیمہ انت۔ کاربُری آیین نامہئے دگہ بہریا ملکے بازداشگاہ و بندیجاہان، بازداشتی بہتامیگ و بندیجاہئے سزاییانی حک و بہتامیگ و سزاییانی بابتا بازداشگاہئے اگدہدار و

زندانیانِ زَمہ و دُبہ بیان کرتی آنت۔ اے نیشتانکے نیسگے مکسدِ اِش اِنت کہ چہ یک نِیمگے بازداشتی بہتامیگ و بندیجاہئے سزاییانی ہک و اؤبالانی سرا ہبر بکنت و چہ دگہ نِیمگے آیانی بابتا بازداشت کنوک و زندانیانِ زَمہ و دُبہئے سرا ہبر بکنت، پمیشکا کوشست ہمیش اِنت کہ آیین نامہئے اے بہر رئون و ارزائین زبانیہ بیان کنگ بیت۔

بہتامیگ و بندیجاہئے سزاییانی ہک و اؤبالانی بابتا باید اِنت ائولا لہتین بندوکین لبز و مفہوم تلپچ کنگ و مانا کنگ بنت۔

بہتامیگ کئے اِنت و آییئے پرک گوَن بندیجاہئے سزایا جے اِنت؟

«بہتامیگ» ہما مردما گوشت کہ پٹ و پؤل و بہتامئے سرا رسیدگیئے بنگیچی گام و مرہلان بیت۔ اے گاما ایوکا آییئے سرا شک اِنت کہ آییہ انچین کارے کرتگ کہ کانونا «جرم» زانگ بوتگ و پہ آجرما سزا گیشینگ بوتگ، بلہ انگت پگا کنگ نبوتگ کہ بارین آییہ پہ راستی اے جرم کرتگ یا نہ۔ اسلا بہتامیگ ہما گاما اِنت کہ گوشت آییئے سرا بہتام جنگ بوتگ و اے گاما آییئے ہلاپا ہچ شئور و ہکمے بُرگ نبوتگ۔

بلہ «بندیجاہئے سزایی» یا مجرم ہما کسا گوشت کہ آییئے بہتام ہما دادگاہئے کازیئے نزا کہ آییئے پروندہئے سرا رسیدگی ای کرتگ، پگا کنگ بوتگ۔ آییہ یک کارے کرتگ کہ جرم زانگ بیت و اے کارے سزا بندیجاہ بند بیگ اِنت (بل تَرے آییئے پروندہئے سرا رسیدگیئے و ہدا کازیا اَدل و انساپ نکرک و بیپلئو نبوتگ)۔

تہ گزا «بہتامیگ» و «بندیجاہئے سزایی» یا مجرمئے بنیاتی پرک اِش اِنت کہ یگیئے سرا شک و گمان اِنت - کہ بہتامیگ گوشتی - و آدگرئے بابتا یکین و دلجمی اِنت و دادگاہا آییئے بابتا حکم بُرک کہ مدتے بندیجاہا بگوازینیت۔ اشیا بندیجاہئے سزایی و مجرم گوشت۔

مدت لوٹ کئے انت و آئیے و بہتامیگئے نیاما یا بندیجاہئے سزایئے نیاما پرک جے انت؟

بندیجاہانی سازمانے کاربُری آیین نامہئے ردا کہ سال ۱۴۰۰آ، مَنگ بوتگ، ہما بہتامیگ یا سزایی کہ جرمئے کنگئے و ہدا آئیے اُمر چہ ۱۸ سالا کمتر بیت و باید انت «اسلاہ و تربیتئے بُنجاہا» دارگ بیت، آییہا «مدت لوٹ» گوشنت. بلہ رثواج گپتگین اُریا، اے لبز بالگین بندیگانی بارثوا ہم کارمرز بیت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱ بند چ)

بندیجاہ و بازداشگاہ کجام جاگہان گوشنت؟ بہتامیگ و بندیجاہئے سزایی دوین، بندیجاہا دارگ بنت؟

بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہا پہ بہتامیگ و سزاییانی دارگا دو جاگہ گیشیتنگ:

۱. بازداشگاہ

۲. بندیجاہ

۱. بازداشگاہ: ہما بہتامیگانی ہدا رُکی دارگئے جاگہ انت کہ کزایی منسبدارانی کتیبین ہکمئے ردا آتان ہما و ہدا کہ کڈی شئور بُرگ بیت، اوڈا پیش کنگ بنت. گوں اے مانا کنگا بازداشگاہ یک جاگہینا گوشنت کہ اوڈا ایوکا بہتامیگ دارگ بنت. بزان ہما کس بازداشگاہا راہ دئیگ بنت کہ:

الپ: آئیے سرا بہتامے بیت. بزان دادسرایا آئیے ہلاپا پروندھے جوڑ کنگ بوتگ. تہ گڑا بازداشگاہئے اگدھداران اے ہک تیتست کہ ہما کسا کہ آییہا، دادسرایا پروندھے تیتست بازداشگاہا بدارنت. بزان بازداشگاہا مردمانی دارگ، چہ اشیا پیسر کہ دادسرایا پہ آیان پروندھے پچ کنگ بیت، جرم انت.

ب: آئیے برگ گوں کزایی منسبدارئے ہکما بیت. بہتامیگئے برگ و بازداشگاہا آئیے دارگئے ہکما کزایی منسبدارے چو کہ: بازپرس، دادیار،

دادستان، یا دادگاہے کازی بدنت. بازداشگاہے اگدھاران اے هگ نیتست کہ بے کزایی منسبدارئے هکما بازداشگاہا یک کسٹا بهتامیگئے هسابا بزورنت یا کہ بدارنت. بلُّ تُرے هکم دئیوک رئییس جمهور یا ملکنے رهشؤن بیت؛ پمیشکا کہ اے مردمان کزایی اُگدھے نیتست، کانوئے هسابا اشانی هکما انچین ارزشے نیتست کہ اشیئے ردا بازداشگاہا مردمان بدارنت.

پ. کزایی منسبدارئے هکم په بهتامیگئے دارگا مان بازداشگاہا باید انت نبشتاری یا کتبی دروشما بیت. ته گڑا بازداشگاہے اگدھاران اے هگ نیتست کہ کزایی منسبدارئے کتبی هکما ایئد کسٹا بهتامیگئے هسابا بازداشگاہا بدارنت و بگوشنت کہ په آیئے دارگا مارا زبانی هکمه هست. انچش هم کزایی منسبداران چو کہ: بازپرس، دادیار یا آدگه منسبداران اے هگ نیتست کہ کسٹا گوَن زبانی هکما بازداشگاہا راه بدئنت.

ت. بازداشگاہ باید انت بندیجہانی سازمانئے نزارتے چیرا بیت. بهتامیگئے دارگ انچین جاگھیا کہ آیئے نام بازداشگاہ و چه بندیجہانی سازمانئے نزارتا دُن بیت کانوئے هلاپا انت و هما مردمان کہ اے کار کرتگ آیانی کارئے سرا کئیپری رندگیری بوت کنت. (بندیجہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادّہ ۱، بند ۳)

ث. بازداشگاہا په بندیگان باید انت گیشاگیشین امکانات و آسرات بیت. (بندیجہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادّہ ۳۱)

ج. اسلا باید انت بهتامیگ «أمومی بازداشگاہا» دارگ بیت. بله اگن المی زانگ بوت کہ بهتامیگ مان یگے چه امنیتی، نزامی یا انتزامی بازداشگاہان دارگ بیت گڑا بهتامیگئے دارگ مان اے بازداشگاہان کہ بندیجہانی سازمانئے نزارتے چیرا اُد کنگ بوتگ انت و اے سازمانئے نزارتے چیرا انت مکن نه انت.

اے کارئے المی زانگ چه کزایی منسبدار یا بندیجہا، تبکبندیئے بنجاهی شئورائے مسؤبہانی نئمگا بیت. بزان اِبوکا گوَن کزایی منسبدارئے هکما یا تبکبندیئے بنجاهی شئورائے مسؤبہانی ردا بوت کنت کہ بهتامیگیا اے بازداشگاہان بزان امنیتی، نزامی یا انتزامی بازداشگاہان راه بدئنت یا بپرنت.

(بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۳۱)

ج. «گستاگسا» (انپردادی سلؤل) بہتامیگنے دارگ کئیپری دادرسیئے کانونئے رہبندان و ملکنے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہا گیشینگ نبوتگ و اگن منسبدار یا اگدھدارے بہتامیگیا گستاگسا بداریت آییئے کار کانونئے ہلاپا انت و اشیئے سرا کئیپری رندگیری بوت کنت.

۲. بندیجاہ: یک جاگھے کہ اودا ہما سزایی دارگ بنت کہ آیانی سرا بند کنگئے حکم پگا بوتگ و گون کانونی و کزایی سالہین منسبدارانی مہریا پہ گیشینگین وھدے یا تان ابد، ہمے مکسدا پہ سزائے سگگا اودا دارگ بنت کہ اسلاہ بننت یا کہ پدا گون راجمانا بٹھنت. ہما مانا کنگئے ردا کہ چہ بندیجاہا بوتگ، بندیجاہ ایوکا بندیجاہئے سزاییانی دارگجاہ انت بزان ہما بندیگ کہ آیانی حکم پگا بوتگ و اے حکمنے کاربُریئے لوٹ اش انت کہ بندیگ تان مدتیا بند کنگ بنت.

بندیجاہانی سازمانے کاربُری آیین نامہا، بندیجاہا بہتامیگانی دارگئے سرا یک استسنائے گیشینگ بوتگ و اے ہما وھدا بیت کہ بلکین لھتین ہند و دمگان بازداشگاہ اڈ کنگ نبوتگ بلہ اودا بندیجاہ بییت. گڑا کزایی منسبدار مجبور بنت کہ بہتامیگان بندیجاہا ہم پیش بکننت. انچین وھد و جاوران بہتامیگ بندیجاہا دارگ بنت بلہ چہ بندیگان جتا کنگ بنت. اے آیین نامہ و کئیپری دادرسیئے آیینے کانونے ردا کہ سال ۱۳۹۲ آ مگ بوتگ، بہتامیگ و سزاییانی دارگ یگین جاگھا و یکدگرئے کرا مکن انت. انچین وھدان بازداشتیانی دارگجاہ باید انت تبکندی بییت. پہ ہونہ و درور چو نبیت کہ ہونئے بہتامیگ و کیپ دزیئے بہتامیگ یکدگرئے کرا، یگین جاگھا دارگ بننت. اے مکن کنگا کرتینہ، تشکیسنے جاگہ و گوات ورگئے جاگہ ہئوار انت. (کئیپری دادرسیئے آیینے کانون مادہ ۴۱- ملکنے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۳۱)

اكتساسی بازداشگاہ

تان ۱۳۸۵/۷/۱۸ آ، بازداشگاہ ایوکا اوموی آنت و ہچ نھادیا اے ہک نہ ات کہ پہ وت اکتساسی بازداشگاہے اڈ بکننت یا کہ آیی اکتساسی بازداشگاہے

بیٹ۔ بلہ سال ۱۳۸۵ء، کرایہئے گُوہا گون آیین نامہئے مَنگا کہ آییئے نام «زاتی بازداشگاہانی آیین نامہ انت» پلیس، سلہندین واک و امنیتی نہاد چو کہ اٹلائتے وزارت، سپاہئے اٹلائت و ہپازت اٹلائت موکل دانتت کہ بندیگاہانی سازمانے نزارتے چیرا اکتسائی بازداشگاہ اڈ بکننت۔

اے موکلے ردا ہما بازداشگاہ کہ اٹلائتے وزارت و سپاہئے اٹلائت اڈ کنت و آیانی دستا ادارہ کنگ بنت، «امنیتی بازداشگاہ» انت و پہ امنیتی جرمانی بہتامیگان گیشینگ بوتگ انت و کازی چہ اشیا کہ آدگہ بہتامیگان اے بازداشگاہان راہ بدینت مکن کنگ بوتنت۔

بلہ باید انت گوشگ بیٹ کہ امنیتی بازداشگاہانی ادارہ کنگے وژ و پیمئے کاربُری آیین نامہا، مادہ ۴۷ تسرہا، اے بازداشگاہانی اگہدار و کار کنوکانی سرا انت کہ «جہمنندی ہگانی پہازگے کانون» و آدگہ بندوکین رھبندانی ردا چو کہ بندیگاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہئے ردا بہتامیگانی جہمنندی ہک و او بالانی ہئیالداریا بکننت۔

ہمے آیین نامہئے ردا، اے بازداشگاہانی اگہدار و کار کنوکان ہک نیست کہ گون بازداشگاہانی اکتسائی بٹیگے نیمونا چہ جہمنندی ہگانی پہازگے کانون و بازداشگاہانی آدگہ گیشیتنگین رھبندانی دارگا چک و پد بنت۔

بارین امنیتی مامور تواننت ہما بہتامیگان کہ امنیتی بہتامئے سرا امنیتی بازداشگاہان دارگ بنت جست و پرس و بازجویی بکننت؟

انہ! بازداشگاہانی کار کنوک و اگہداران چُشین اھتیارے دئیگ نبوتگ۔ ہما مانائے ردا کہ چہ بازداشگاہا کنگ بوتگ، انچین جاگہانی اڈ کنگے مکسد ایوکا ہما بہتامیگانی دارگ انت کہ کزایی منسبداران پیش کرتگ انت و بازداشگاہانی اگہدارانی زَمہ ایوکا اے بہتامیگانی دارگ انت و بس۔

اشیا ایید «کئیپری دادرسیئے آیینئے» کانون و جہمنندی ہگانی پہازگے

کانوئے ردا، سچھین پٹ و پوّل و تھکیک باید انت چہ بازپرسے نیمگا و آییے
نزارتے چیرا بننت. دومی نیمگا امنیتی مامور، دادگستریے زابت نہ انت و چہ
بھتامیگان پٹ و پوّل آیانی زمہ و ڈبھانی تھا نہ انت.

هدارکی بازداشگاه

اکتاساسی بازداشگاہانی اڈ کنگئے موکلا ایید کہ سال ۱۸۵ بوت، کزاییہے
گوہا گوّن دگہ آیین نامہیئے منگا پہ لہتین بازداشگاہانی اڈ کنگا کہ «هدارکی
بازداشگاه» گوشگ بنت موکل دات. اے آیین نامہیے ردا، ہدارکی بازداشگاه ہما
بھتامیگانی دارگجہ انت کہ آیانی ہلایا تاملینے بُرتگین حکم ہدارکی بازداشت
نبوتگ، بلہ پمیشکا کہ بھتامیگا اے واک و توان نبوتگ کہ کئیپری تاملینے زمانا
پورہ بکنت، پہ ہدارکی وهدے و تان ہما وهدا کہ بتوانت کئیپری تاملینے
زمانا پورہ بکنت بازداشگاہا راہ دئیگ بیت.

پہ نمونہ و درور، اگن پہ بھتامیگیا زمان یا کپالتے حکم برگ بیت و بھتامیگ
مان بازپرسی یا دادیاریا متوانت تاملینا سپردہ بکنت و گیشیتنگین زمان یا کپالتا
پورہ بکنت، نون پمیشکا کہ تان زمان یا کپالتے پورہ کنگئے وهدا باید انت
بازداشگاہا دارگ بیت، گڑا ہدارکی بازداشگاہانی کاربڑی آیین نامہیے ردا باید
انت ہدارکی بازداشگاہان برگ بیت و تان ہما وهدا کہ زمان یا کپالتا سرجم
مکنت ہدارکی بازداشگاہا دارگ بیت.

اے آیین نامہا چہ بازداشگاہے «هدارکی بیگا» مکسد
جے انت؟

بزان اے بازداشگاہان ایوکا موکل دئیگ بوتگ کہ «گیشاگیش تان یک ماہا»
بھتامیگان بدارنت و یک ماہا رند بازداشگاہے اگدهدار باید انت پروندہا
کازیے کرا برنت و پروندہے بازپرس یا دادیار بھتامیگئے بابتا پنیسلہ بکنت؛
پمیشکا کہ:

الپ. اگن بہتامیگ ہداڑکی بازداشتئے حکمئے سرا بازداشگاھا دارگ بوتگ، بازداشتئے حکم پرؤشگ بیت و دگہ حکمئے تھا بدل کنگ بیت۔

ب. اگن بہتامیگ ہما زمان یا کپالتئے حکمئے سرا کہ آئیئے پورہ کنگئے واک و توانی نبوتگ، بازداشگاھا منتگ، بہ دگہ تامینئے ہمکئے بُرگا کہ چہ پیسریگین تامینا ارزانتز بیت گامگیجان بزوریت؛ ڈٹولے کہ بہتامیگا آئیئے پورہ کنگئے واک و توان بیت۔

پ. اگن ملوٹیت کہ آئیئے حکما ارزانتزینئے تھا بدل بکنت گڑا باید انت امومی بازداشگاھا آئیئے برگئے بابتا پیسلہ بکنت۔

بارین بازپرس یا دادیار تونات چہ ہداڑکی بازداشتا ماھے رند، پدا ہما ہداڑکی بازداشگاھا بہتامیگئے دارگئے حکما بدنت؟

ہدارکی بازداشگاھانی کاربُری آیین نامہئے ردا، بازپرس یا دادیار چہ بہتامیگئے بازداشت بٹیگئے وهدا ماہیا رند ہما بازداشگاھا آئیئے دوبر دارگئے حکما دان کنت۔ بلہ چہ بہتامیگئے بازداشتئے وهدا ماھے رند، چہ ماہیا گیشتر پہ آئیئے دارگا المی انت کہ تشکیسئے شئورا وتی ہئیالا اے بابتا درشان بکنت۔

ہدارکی بازداشگاھے تشکیسئے شئورایا کجام مردم یا منسبدار گون انت؟

«ہدارکی بازداشگاھے تشکیسئے شئورایا» بازداشگاھے نازرین کاری، بازداشگاھے کارمستر، بہداشت و درمانئے اگھدار و راجمانی مدتکار گون انت۔ بازداشگاھے اگھداران اجازت نیست کہ اگن بلوٹنت بہتامیگا چہ یک ماھا گیشتر بازداشگاھا بدارنت ایوکا کزایی منسبدارئے حکم و پرمائے پابند بنت؛ آیانی کرآ باید انت بازداشگاھے تشکیسئے شئورائے ہئیال و نزرئے بابتا لازمین مدرک ہم بیت۔

اسلاہ و تربیتے بُنجاہ

«اسلاہ و تربیتے بُنجاہ» انچین بُنجاہے کہ باید انت پہ کسانین چُک و چہ ۱۸ سالا کسترین کُودکان ہر اُستانینے مرکز و بُنجاہا و زلورتے ردا ملکے آ دگہ ہند و دمگان اڈ کنگ بیت۔ اسلاہ و تربیتے بُنجاہے اڈ کنگے پيشنہادا بندیجاہانی سازمانے کارمستر دنت و کزایہے گُوہے کارمسترے تشکیسے سرا بیت۔ (بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ مادہ ۲۶۱) کسانین چُک و چہ ۱۸ سالا کسترین کُودک انچاین بندیجاہ یا بازداشگاہان راہ دئیگ نبت و بندیجاہ یا بازداشگاہے بدلا انچین بندیجاہانی تھا دارگ نبت۔

اسلاہ و تربیتے بنجاہا ۳ بہر ہست:

-جنین چگانی بہر

-مردین چگانی بہر

-ورنایانی بہر

تہ گڑا نہ تہنا کسانین چُک و چہ ۱۸ سالا کسترین چگانی دارگ بالگین بندیگانی نیاما مکن انت، اگن جرمتے کنگے وهدا کسیتے اُمر چہ ۱۸ سالا کمتر بوتگ بلہ حکمتے بُرگے وهدا چہ ۱۸ سالا گوستگ، باید انت کماکم تان ۲۳ سالگیا اسلاہ و تربیتے بُنجاہا، ورنایانی بہرا دارگ بیت و ۲۳ سالگیا رند ہم اگن اُمومی بندیجاہا برگ بوت گڑا باید انت اُمومی بندیجاہے ورنایانی بہرا بدارنتی۔

اسلاہ و تربیتے بُنجاہے رھبندان، کازیا اجازت دئیگ بوتگ کہ پہ مدت لوٹانی دارگا مان اسلاہ و تربیتے بُنجاہا اُمرے مہودیتان مچاریت و لہتین وهدان حکم بدنت کہ مدت لوٹ اسلاہ و تربیتے بُنجاہا دارگ بیت۔ اگن چش بیت گڑا مدت لوٹے سزائے سچھین وهدا تئنا چہ ۲۳ سالگیا رند اسلاہ و تربیتے بُنجاہا گوزیت۔ (بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۲۷۰)

البت اسلاہ و تربیتے بُنجاہے کارمسترا اے ہک ہست کہ اگن اے حکما ممنیٹ مٹوزوا ہما کازیے کرا کہ اے حکمی داتگ یا حکمانی کاربُریے

کازیے کرا ایلان بکنت و اے بابتا بلوٹیت کہ حکمے سرا تجدید نزر بیت؛ بلہ آ ننوات چہ حکمے اجرا و مان بُنجاہا چہ مدت لوٹے دارگا چک و پد بیت۔ اگن کازیا آبیئے دزبندیئے نیمگا دلگوش گور نکرت مئوزوا بندیجاہانی سازمانے کارمستر یا اُستانے دادگستریئے کارمسترے کرا ایلان بکنت تانکہ چہ ہمے راہا اے چیرٹے بابتا رندگیری کنگ بیت۔ (بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۲۷۱)

اشیئے گوشگ لازم انت کہ «بندیجاہانی تفکیک و تبکندیئے آیین نامہ» ردا اگن مان یک اُستانیا اسلاہ و تربیتے بُنجاہے میت، کساتین چک و چہ ۱۸ سالا کسترین نئوجوان ڈن چہ بندیجاہا جتاپن جاگہیا دارگ بنت۔ تننا اگن کزایی منسبداریا (چو کہ کازی) حکم دانگ کہ یک نئوجوانے کہ آبیئے امر چہ ۱۸ سالا کمتر انت بندیجاہا برگ بیت، بندیجاہانی کارمستر پہ اے حکمے کاربُریا مجبور نہ انت و آیانی زمہا انت کہ دمانا پیش بوتگین نئوجوانا اسلاہ و تربیتے بُنجاہا راہ بدینت۔

تہ گڑا بازداشگاہانی تبکندیئے ردا کہ اکتسائی، ہڈارگی و اُومی انت؛ بہتامیگ، دارگجاہئے ہسابا ۳ کسم انت:

۱. ہما بہتامیگ کہ اکتسائی بازداشگاہان دارگ بنت
۲. ہما بہتامیگ کہ ہڈارگی بازداشگاہان دارگ بنت
۳. ہما بہتامیگ کہ اُومی بازداشگاہان دارگ بنت

دنگ ۱: اُومی و نزامی بازداشگاہانی اڈ کنگ و ادارہ کنگ بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ رھبندانی ردا بیت۔ بلہ اکتسائی بازداشگاہانی اڈ کنگ و ادارہ کنگ آیانی جندے آیین نامہانی رھبندانی ردا انت۔

دنگ ۲: پلیس و سلھندین واکانی بازداشگاہان لھتین جاگہ گیشینگ بوتگ کہ پہ بہتامیگانی چارگا کارمرز کنگ بنت۔ اے جاگہان «پلیسے زابت یا نزامی زابتانی چارگجاہ» گوشنت۔ پلیسے زابت یا نزامی زابت گیشاگیش تان ۲۴ ساھتا و کزایی منسبدارے حکمے سرا تواننت بہتامیگا بچارنت و بس۔ (بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۳)

۹. ہداڑکی بازداشگاہان بہتامیگانی ہک و اؤبال چے اُنت؟

ہدارکی بازداشگاہانی کاربُری آیین نامہئے ردا کہ ۱۳۸۵/۹/۱۸ آ مَنگ بوتگ، ہدارکی بازداشگاہان بہتامیگانی ہک و اؤبال اِش اُنت:

۱. بہتامیگان اے ہک ہست کہ ہمک روچا چہ سہئے ساہت ۸ بگر تا شپئے ساہت ۸ گون وتی دیمپانین وکیل، کھول و ہاندان و آدگہ مردمان کہ لوٹنت، ہزوری و آراتین وڑیا، ہاسین جاگہان گندک بکننت۔ بلہ بہتامیگ و آیینے گندک کنگئے بارنوا بزبان گون آیینے کھول و ہاندانا و آدگہ مردمان کہ آ لوٹیت دیدارش بکنت لہتین استسنا گیشینگ بوتگ کہ اشانی سئوبا بہتامیگ چہ اے ہگان زبہر بیت: استسنا اِش اُنت:

الپ. اگن بازداشگاہئے تشکیسئے شئورائے نزر ہمے بیت کہ آیینے گندک گون آدگہ مردمان (ایید چہ وکیلا) اُمومی نزم و مہاکمہئے کاردرچئے ہسنا اُڑ و جنجال پیدا کنت۔

ب. بازپرس یا دادیارا بُرتگین شئور و حکمئے تھا پگاییا آیارا چہ کھول و آدگہ مردمانی (ایید چہ وکیلا) گندک و دیدارا مکن کرتگ۔ گڑا گون بہتامیگا بہتامیگئے کھولئے دیدار ائوکا گون ہما بازپرس یا دادیارئے کتبی اجازہ نامہا بوت کنت کہ تاملینئے کرار و حکمی بُرتگ۔

دانکا: ادا گوشگ اُمی اُنت کہ بہتامیگ و وکیلئے دیدارئے بابتا ہج پیمین استسنا یا مکنے نیست و بازداشگاہئے کارمسترنے زمہا اُنت کہ مناسین جاگہ پہ بہتامیگ و وکیلئے دیدارا و وکالتنامہئے ٹہینگا بگیشینیت و باید اُنت لازمین ہماریا گون وکیل یا بہتامیگئے دیمپانین وکیلان بکنت۔

۲. ہدارکی بازداشگاہانی آیین نامہئے ردا، بہتامیگان اے ہک ہست کہ نشریہ، کتاب، تاکبند و روتاک پہ بہا بگرنٹ و کارمرز بکننت۔

۳. بہتامیگان اے ہک ہست کہ پورہین و ہدا رسانکدران (چو کہ ریڈو، تی وی و...) کارمرز بکننت۔

۴. ہدارکی بازداشگاہانی کاربُری آیین نامہا انچش ہم موکل داتگ کہ بہتامیگ

وتی ذاتی سامان و ازباہان چو کہ موبایل و کامپیوٹر کارمرز بکننت.

پلیسٹے مامور یا امنیتی مامور توانت ہرکسیا کہ دزگیر کننت، ہمے بازداشگاہ یا بندیجاہان پیش بکننت؟

ہچ مامورے گون ہچ دلیلے نتوانت کسیا بازداشگاہ یا بندیجاہا پیش بکننت، ہما وهدا اے کارا کرت کنت کہ آییے کرا رسمی کاگدے بیت کہ چہ کزایی منسبداران یگیا مھر و دزنام کرتگ (پہ نمونہ و درور: بازپرس، دادیار، پروندھے کازی، دادستان یا حکمانی کاربڑیے کازی). اے کاگدا باید انت چیرے سجھین مئورد مان بینت:

پ. ہما مردم کہ بازداشگاہ یا بندیجاہا پیش کنگ بیت، آییے سرجمین نام و نشان

ب. بازداشگاہا آییے پیش کنگے دلیل، پہ نمونہ و درور بہتامے تھر یا آییے سزا

پ. بازداشتے سئوب و بازداشتے مدت

ت. بازداشتے کرارے نمبر یا حکمے نمبر

ث. بازداشگاہ یا بندیجاہے نام کہ بہتامیگ یا بندیجاہے سزایی باید انت وتی بازداشت یا کئیدے مدتا اؤدا بگوازینت.

گزا مشهودین جرمانی سرا مامور چونکا توانت کسیا دزگیر و بازداشت بکننت؟

پگاین ہبر اش انت کہ اے وهد و جاوران بزبان مشهودین جرمانی سرا، مامور ایوکا مردما دزگیر کنت و پلیسے بازداشگاہا کہ بندیجاہانی سازمانے نزارتے چیرا انت برنت و گیشاگیش ۲۴ ساہتا باید انت آییہ یگے چہ کزایی مرجہانی کرا چو کہ دادسرایا پیش بکننت تانکہ کازی آییے بارنوا پیسلہ بکننت. تان وهدے کہ کسیے بازداشتے حکم یا کرارا کزایی منسبدار مبریت، پلیسے بازداشگاہا

آئیے دارگ «تھت نزر» زانگ بیت کہ اشیئے مدّت نباید انت چہ ۲۴ ساھتا گیشتر بیبت. ہما مامور کہ کسیا بازداشگاہ یا بندیجاہا پیش کنت باید انت پیسرا چہ وتی مسترین منسبدارئے راہا بندیجاہ یا بازداشگاہئے بہتامیگ و سزاییانہ پزیرشئے جاگہا پچارینگ بیبت و آییبا بزانت و انچش ہم وتی اکسدارین پچارئے کارتا اے جاگہا پیش بکت؛ ڈٹولے کہ پہ پزیرشئے اگدھاران پڈر بیبت کہ کجام مردما بہتامیگ یا بندیجاہئے سزاییارا بازداشگاہ یا بندیجاہا پیش کرتگ.

دانکا: برزا آتنگین رھبندانی ردا، مامور وتسرا و بے کزایی منسبداریئے کزایی ہکما نتواننت کسیا بازداشت بکننت و بازداشگاہ یا بندیجاہا ہرنت. اگن یک مامورے بے ہکما کسیا بازداشگاہ یا بندیجاہا بیارت، بازداشت بوتگین مردما اے ہک ہست کہ چہ آ مامورا شکایت بکت و آ توانت اٹولین پُستا وتی شکایتا کزایی مرجھان پیش بکت.

بازداشگاہ یا بندیجاہا پزیرشئے بنگیجی گامگیج چہ اذت؟

بازداشگاہ یا بندیجاہا، بازداشتی یا بندیگتے مان بیگتے دمانا، پزیرشئے تھا بہ آییبا پروندھے جوڑ بیت، چہ آییبا اکسے کشت و آئیے پروندھا لچیننت. ہما مردم کہ مجرمئے ہسابا بندیجاہا زورگ بنت، آیانی لنککانی نشان ہم گرگ بنت.

بہتامیگ یا سزایی باید انت یک نپریا بیچارینیت کہ زلوری وھد و جاوران گوں آییبا رھوتگیری و رابته بکننت. آئیے ذاتی سامان، اسناد و مدرک چہ آییبا گرگ بنت و آیانی بدلا ہما جاگہا رسیدئے ۳ کاپی تنزیم بیت: یک کاپیے پہ بندیگتے پروندھا کارمرز کنگ بیت، یک کاپیے بندیگتے مال و مدئیے سندوک یا پلمب بوتگین کیسگا مان کنگ بیت و یک کاپیے ہم بندیگ یا بازداشتیا دئیگ بیت. پزیرشئے وھدا بہتامیگ یا بندیجاہئے سزایا اھتباری کارتے دئیگ بیت تانکہ بازداشت یا بند بیگتے مدتا چہ بندیجاہئے دگانان چیز پہ بھا بگیپت. آزائیے وھدا ہما زر کہ اھتباری کارتا مان انت آییبا دئیگ بنت. بلکین آزائیے

وہدا بندیجاہا یا بازداشگاہا نگدین زرّ مہیت کہ اہتباری کارتے مٹووجودیے بدلا بندیگا بدینت. اگن چش بییت گڑا آزات بوتگین مردمّ توانت ہما بانکتے یکّ شاہیا برئوت کہ کارتے سادر کرتگ و کارتے پشت کپتگین مٹووجودیا نگد بکنت. انچش ہم آ توانت اکٹونت نمبرے بدنت تانکہ بندیجاہ یا بازداشگاہ اہتباری کارتے پشت کپتگین مٹووجودیا آبیئے اکٹونتا مان بکنت. انچین وهد و جاوریا بندیجاہ یا بازداشگاہے زمہا انت کہ اے زرّان گیشاگیش تان ۴۸ ساہتا آ مردمّے اکٹونتا مان بکنت. (بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۵)

بارین بندیگ توانت وتی سامان و ازبابان بندیجاہ یا بازداشگاہے امبارا سپردہ مکنٹ؟

ہٹو. بندیگ یا بازداشتی چہ پزیرشے اگدھداران لوٹت کنت کہ آبیئے سامان و ازبابان یگے چہ آبیئے لوگے مردمان یا کہ آبیئے پجاروکنین مردمان بدینت. یا اش کہ کتبی دروشما دزبندی بکنت کہ آبیئے سامانان کہ گون آنتی گون آبیئے جندے ہرچ و درچا و گون سپارشی پُستا یا دگہ ہر بوتنی ڈولیا ہما جاگہا کہ آوت گیشینیت راہ بدینت. اگن چش بییت گڑا باید انت آبیئے سامانان بندل و لاک و مہر بکننت و سورت مجلسے ہم بٹھیننت و آبیئے تھا بندلے تھے چیزّ و نشانیان نبشتہ بکننت. اے سورت مجلسے راستی باید انت گون لنککے جنگا چہ بندیگے نیمگا پگا کنگ بییت. انچش ہم بندیجاہ و پانکپانیئے کارمانے اگدھدار و امبارداری باید انت اشیا پگا بکننت. زاہر انت کہ چہ اے سورت مجلسا یک کاپیے باید انت بندیگا دئیگ بییت.

کیمتی چیزّانی دارگ (چو کہ سہر و سہت) کہ بندیگا گون انت، چونکا بییت؟

بندیگے کیمتی چیزّ (چو کہ سہر و سہت) باید انت دنّ چہ بندیجاہا، پہ نمونہ و درور اماناتے سندوکا یا بانکان یا ہسوسی سٹیکترا کہ گون بندیجاہا

اهد و پٹیمانی ہست دارگ ببت۔ پہ اے مکسدا بندیگ ہم باید انت کتبی
ہسابا دزندی بکت و ہم ہرچ و درچان وت پُر بکت۔ اگن بندیگ دزندی
بکت و بندیجاہئے کارمستر ہنیت، آئیئے کیمتی چیز اماناتے سندوک یا بانک
یا... سپردہ کنگ بنت؛ بلہ یک شرتے ہم ہست کہ آئیئے لہاز المی انت۔ آ
شرت اش انت: بندیگئے چیزانی دئیگ یا آیانی راہ دئیگ و دارگ یک جاگہیا کہ
چہ بندیجاہا دُن انت، کانوئے ہلاپا مہبت۔ پہ درور: بندیگئے کیمتی چیز و
سامان آئیئے کرتگین جرمئے برورد مہبت۔ (بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی
گامگیجانی کاربزی آیین نامہ مادہ ۵۲)

بارین بندیجاہا مان ہئیگئے و ہدا بندیگئے «بدنی پٹ و پاس» لازم انت؟

ہئو ہرکس کہ بازداشگاہ یا بندیجاہا پیش کنگ بیت، زورگ یا پزیرشے و ہدا
بدنی پٹ و پاس کنگ بیت تانکہ آئیئے دستا گئیر کانونی مئواد یا چیزانی مان
ہئیگئے دیم دارگ بببت۔

بندیگئے بدنی پٹ و پاس چہ پٹیمما بیت؟

پمیشکا کہ ہر پٹیمین نارٹوائین سیٹ، گئیر کانونی یا گئیر رھدارین کار و
رپتارانی دیم دارگ بببت، لازم انت کہ مال و ازبابانی پٹ و پاس و انچش ہم
بدنی پٹ و پاس انچین کوٹیا بببت کہ آہیا کٹیمرا مان بببت۔ بدنی پٹ و پاسا
پیزیکی ہپازتے مامور کننت کہ بندیگئے ہم جنس انت و لازمین تالیمش دیستگ
و باید انت تان جاہے کہ بوت کنت اے کار گوں الکترونیکی ازبابان بببت۔

بارین بدنی پٹ و پاسے و ہدا بندیگ باید انت وتی سچہین گد و پچان چہ گورا بکشیٹ؟

اٹہ! بندیگ بہتامیگ ببت یا بندیجاہئے سزایی، آیانی جاندرین بدنی پٹ و
پاس یا آیانی بدنئے اندری بہرانی پٹ و پاس، مکن انت۔

البت مروچان گون بازین پلزیاب و اسکن کنوکین ازبابانی بیگا بندیگے جاندر کنگ و آییئے بدنی پٹ و پاس گنیر رهدارین و گنیر آمین کارے؛ بله بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہا انچو گیشینگ بوتگ کہ اگن پزیرشئے بھرئے اگدهدار چو تشکیس بدنت کہ جاندرین بدنی پٹ و پاس لازم انت، گڑا انچین وهد و جاوریآ باید انت، پزیرشئے اگدهدار زلورتے مئوارد و دلیلا بندیگے بدنی پٹ و پاسے سورت جلسہا نبشته بکنت. آ ننوات بے اشیئے زلورت و دلیلے نبشته کنگا اے کارا بکنت. بندیگے جاندرین بدنی پٹ و پاس نباید انت مچیئے نیاما و آ دگہ مامورانی چمانی دیمآ و کئیمرائے دیمآ بیبت. بندیگے جاندرین بدنی پٹ و پاس باید انت گستاہین جاگھے کہ اؤدا کئیمرا بیبت، و تالیم دیستگین مامورانی دستا بیبت و رهداری اسول و بھداشتی رھبند زندگی کنگ بیبت. بزبان ہما مامور کہ بندیگا جاندریآ بدنی پٹ و پاس کنت، آییآ اے ہک نیست کہ بندیگے بدنے ڈئی بھرا دست پر بکنت یا کہ پٹ و پاسے وهدا جنسی و جنسیتی گال و گالہند کارمرز بکنت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہ، مادہ ۵۳)

**بارین بندیجاہانی سازمانے کاربزی آیین نامہے ردا،
بازداشت بوتگین مردم یا بندیگا اے ہک ہست کہ وتی
زاتی سامان، تئواربندی (سئوتی) سامان و تامر بندی (تسویری)
سامانان بازداشگاہ یا بندیجاہا کارمرز بکنت؟**

بازداشگاہ یا بندیجاہا بھتامیگ و سزاییان اے اجازت ہست کہ وتی زاتی سامان و ازبابان کارمرز بکنتت. سامان یا ازبابے کہ بازداشتی یا بندیگان آیانی کارمرز کنگئے اجازت ہست اش انت: رئوائین کتاب و نشریہ، دنتائے ہمیر و گنیر پلزئی مزواک، گنیر پلزئی سابوندان، سابون و شامپو، جانشوڈگئے اسپنچ، گنیر پلزئی شک، جانشوڈگ و دستتے درمیانگین ہئولہ، جتکے چپل، ۲ جتک جوراب، بھداشتی زلورتے ہسابا چیرپوش، مؤسمئے ہسابا دو مناسپین جامگ یا بندیجاہئے یک وڑ و دابین پوشاک، یک شلوار و زرشلوارے، نیسگئے اتوزار،

تبی چشمک، بیچانکوئین ناھنچن، ورگے سامان و ازباب چو کہ: گئیر پلڑی
بُشکاب، گئیر شیشگین گلاس و کاشک.

دانک: بندیجاھا کئوش و کتانبے دارگ مکن انت. (ملکئے بندیجاھانی
سازمان و تامینی و تربیتی گامگنجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۶۹)

انچش ہم بہتامیگ (بزان ہما کہ انگت دادگاھا آیانی پروندھئے آسرا ہکمئے
بُرگ نبوتگ) تواننت ہدارکی بازداشگاہانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۱۱ئے
تسرہئے ہکمئے ردا وتی موبایل و زاتی کامپیوترا کارمرز بکننت.

کانونئے گیشینوکا کتاب و نشریہانی کارمرز کنگئے ہگار، زاتی و زوریین
پوشاکانی کارمرز کنگئے ہگئے کرا [و ہمراہ گون اشیا] ہسابا آورتگ. کانونئے
گیشینوکئے اے دیدانکئے ردا، ہما پئیمہ کہ بوت نکنت مردمان چہ چیرپوشئے
دارگا زبھر بکننت، ہما ہد و کساسا بوت نکنت کہ آیا چہ روتاک و کتابئے دارگا
مکن یا زبھر بکننت و ہر پئیمین امل و گامگنجے کہ مردمان چہ اے ازباب و
سامانانی کارمرز کنگا زبھر بکننت، آیین نامہئے رھبندانی ہلاپا ہساب آرگ بیت.
اے پگائین ہرے کہ چہ رٹوائین کتاب و نشریہان کانونئے گیشینوکئے مکسد
سجھین ہما کتاب و نشریہ انت کہ شنگ کنگئے جٹوازش ہست و کتابئے بازارا
بھا بنت. رٹوائین نشریہ ہم سجھین ہما روتاک و تاکبند انت کہ ملکئے تھا
آیانی شنگ کنگئے جٹوازش ہست و سجھین مھلوکئے دستارست. تہ گرا بندیجاہ
و بازداشگاہانی کارمرز نباید انت ہما روتاک و کتابانی آگئے دیما بدارنت کہ
بہتامیگ یا سزاییے کھول دئینتت.

بارین بندیجاھئے سزاییان ہم بہتامیگانی پئیمہ اے ہک
ہست کہ وتی زاتی موبایل و زاتی کامپیوترا کارمرز بکننت؟

بندیجاھانی سازمانئے کاربڑی آیین نامہا پہ بندیجاھئے سزاییان انچین ہگئے
گیشینگ نبوتگ. بلہ ہما ڈئولا کہ شما زانیت بہتامیگانی جاو چہ بندیجاھئے
سزاییانی جاورا نازرکتر انت؛ پچا کہ بوت کنت کہ چہ بازداشگاہا گون ڈئئے

دنیا یا رھوتگیری و رابته سئوب بییت کہ پہ جرمنے نشان و آسارانی گار کنگا کوشست کنگ بییت و اے بہتامیگانی بارئوا چو گندگ بییت و ہئیالا کئیت کہ بہتامیگانی ارتباتی امکاناتانی سرا باید انت گیشترین ہئیالداری و ہساسیتے بییت۔ بلہ ہما بندیگانی بارئوا کہ آیانی پروندہ گون سزائے گیشینگا بند کنگ بوتگ و بندیجاہا پہ گیشیتنگین حکمے کارڑیا زند گوازیننت، انچین اہتمالیئے بارئوا پگر و ہئیال کنگ بیہا ناجاہ انت۔

نون پمیشکا کہ کارڑی آیین نامہئے رھبندان کہ سال ۱۴۰۰ آ منگ بوتگ انت و مان اے رھبندان شکایت و لئوایہانی الکترونیکی سبت و درج، و پہ بندیگان دیجیتالیئن گندگ، و تالیم گیشینگ بوتگ، چو گندگ بییت کہ بندیجاہانی سازمان توانت گون لہتین بند و بست و مہودیتان، اے مؤہ و امکانا بندیگان بدنت؛ ہما پیما کہ یورپی ملکان (پہ درور ناروئے) بییت۔ انچش ہم پمیشکا کہ بازداشگاہانی کارڑی آیین نامہئے رھبندان کہ ۱۳۸۵ آ منگ بوتگ انت، مویایل و کامپوترئے کارمرز کنگ پہ بہتامیگان ہگے زانگ بوتگ، چو زانگ بوت کنت کہ اولی درجہا بندیجاہئے سزایی ہم کہ پہ جرمنے نشان و آسارانی گار کنگا آیانی بارئوا ہچ پیمن سزاش و پندلیئے اہتمال ہئیالا نئییت بتوانت چہ اے ہگا بہروند بینت۔

بندیجاہان، بندیجاہئے سزاییانی دارگئے داب و رھبند

مان پزیرشا، بندیجاہئے سزاییانی نام و نشانے درج کنگ و سزاییارا زاتی و زلورین سامان و ازبابانی دئیگا رند، آییئے دارگجاہ گیشینگ بییت۔

وہدے کہ بندیجاہئے سزایی، بندیجاہا پیش کنگ بوت، کجام مردم گیشینت کنت کہ آکجام بند یا آسائشگاہا دارگ بییت؟

پہ سزاییئے دارگجاہئے گیشینگا، مان ہر بندیجاہیا شئورے جوڑ بوتگ

کہ آیا «بندیجہانی تبکبندیئے شئورا» گوشت و تبکبندیئے بُنجاہی شئورائے وزارتتے چیرا اُنت و اے شئورائے سرا اُنت کہ بندیگان بگیشِینیت و تبکبندی بکنت. بہتامیگ یا بندیجہائے سزایی، تبکبندیئے شئورائے شئورائی بابتا تان یک ہپتگا ایرازگیری و انتراز کرت کنت. اے ایرازگیریا گیشِینگئے سرا انتراز ہم ہئوار اُنت. (ملکئے بندیجہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگِجانی کاربُری آیین نامہ، مادّہ ۲۳ و مادّہ ۲۷ ائے دومی تہسرہ)

چہ بندیجہانی تبکبندیا و بندیگانی گیشِینگا مکسد جے اُنت؟

بندیگانی گیشِینگ و تبکبندی، سزاییئے پُژدر، اُمر، جنسیت، تابیت، جرمئے تہر، سزائے مدّت، دماگی و جسمانی جاورہال، شکسیت و کابلیئے وژ و پئیم، وانگ و کارزانتیئے کسائے ردا بیت. گوں اے چیزائی چارگا سزایی یگے چہ بندیجہائے کار و کاردربریئے بُنجاہان یا تامینی و تربیتی گلان کہ پہ آییئے جاورہالا مناسب بییت پئش کنگ بیت.

گیشِینگ و تبکبندیئے رہبندانی ردا: مالی بندیگ، ہون و جنایتئے بندیگ، دُزیئے بندیگ و سیاسی و اگیدتی بندیگ باید اُنت چہ یکدگرا گیشِینگ بننت و ہر یگے وتی ہاسین بندا دارگ بییت.

انچش ہم ورنائین بندیگ نباید اُنت گوں نیمراتین بندیگان، و ہما بندیگ کہ اولی رند اُنت کہ سزائے حکم آیانی سرا بُرگ بوتگ گوں سابگدارین بندیگان یگین جاگھا دارگ بننت. پہ اے مکسد کانونئے گیشِینوکا انچو گیشِینتگ کہ اگن بوت بکنت سزاییا یک کوٹئے گوں لازمین سامان و ازبابان بدئینت و اگن سزایی ہوریا دارگ بنت باید اُنت پہ یک ٹولییئے مردمانی گچین کنگا (امرئے تناسب و آدگہ جہاتان، ہاس واپئے وهدا) سچہین کوشست و ہورتجاری بییت و شپئے وهدا گیشترین چارگ و وزارتے آیانی بابتا بییت.

نشہئے مئواد و رئونگردانئے جرمانی سزایی نباید اُنت آدگہ لس و آمین بندیگانی نیاما دارگ بننت. نشہئے مئواد و رئونگردانئے جرمانی سزاییانی جاگہ

کاردرمانی اُردگاہ انت و بندیجاہ نہ انت: بلہ اگن لہتین اُستانان کاردرمانی اُردگاہ اڈ کنگ نبوتگ، گڑا نشہئے مئواد و رٹوانگردانئے جرمانی سزایی اُمومی ندامتگاہان دارگ بنت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۲۸ئے تبسردہ)

دانک: گون اے رھبندانی چارگا، اگن بندیجاہئے اگھدار لہتین سیاسی و اگیدتی بندیگان پاتراپ بدئینت و بگوشنت کہ شما ورنایانی بندا یا ناشر و ایدامانی بندا راہ دئیگ بیت، آسانی کار اے آیین نامہئے رھبندانی ہلاپا انت و رھبندانی پرؤشوکتے ہلاپا کانونی رندگیری بوت کنت.

بازداشت بوتگین مردم یا بندیگانی دارگ کہ کزایی منسبدارانی حکم و پرمائے سرا باید انت چہ آدگہ بندیگان گیشینگ و جتا کنگ ببنت چہ پیما انت؟

پہ ہما سزاییان کہ سالہین کزایی منسبدارانی حکم و پرمائے ردا باید انت جتا دارگ ببنت، باید انت یک کوٹئے گون لازمین امکانات و آسراتان گیشینگ بیبت. بلہ پہ لہتین بندیگان اے امکائے تجویزئے مانا «گستاگسا» آیینے دارگ

نہ انت؛ چیا کہ بیہا بندیجاہانی سازمانے کاربُری آیین نامہا گستاگسا بندیگے دارگ نئیاتگگ. پہ یک بندیگیا یک کوٹئے گیشینگ گون لازمین امکانات و آسراتان، اُمومی بندا آدگہ بندیگانی کرا بندیگے دارگے ہلاپا نہ انت.

بندیگے جتا کنگ یک سزائے ہسابا گیشینگ بوتگ و اگن تبکندیئے شئورایا بندیگے ہلاپکاری پگا کنگ بیبت، اے شئورا توانت اولی باریگا ۱۰ رچئے کساسا و دومی باریگا ۱۵ رچئے کساسا بندیگے جتا کنگے ہکما بدنت. جتا کنگے مانا گستاگسا بندیگے برگ نہ انت؛ اشیئے مانا ایش انت کہ آجتاین جاگھیا، یک نپری یا دو نپری کوٹئیانی تھا دارگ بیت. اُمی نہ انت کہ اے کوٹی آسائشگاہا ڈن یا دگہ آسائشگاہیا ببنت، بوت کنت کہ بندیگ ہما آسائشگاہا، جتاین کوٹیا کہ لازمین امکانات و آسراتی مان انت دارگ بیبت.

اے نکتھے گوُشگ زلوری انت کہ ہلاپکارین بندیگتے جتا کنگتے مانا اے نہ انت کہ آ چہ بندیجاہئے امکانات و آسراتان زبھر بیت۔ (ملکتے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہ مادہ ۲۸)

بارین بندیجاہ یا گلئے کارمسترا اے ہک ہست کہ بندیگا جتا بکنت؟

اگن بندیجاہئے کارمستر چوُ سرپد بیت کہ چہ بندیگان یگیا ہترناکین جاورہالے ہست و آ دگہ بندیگی آزار رسینتگ یا کہ بندیجاہئے نرمے تھا اڑ و جنجالی پڑینتگ، گڑا آ توانت آییئے جتا کنگتے پرمانا بدنت۔ بندیجاہئے کارمستر نتوانت گیش چہ ۲۴ ساہتا بندیگا جتاییئے جاورا بداریت۔ بندیجاہئے کارمستر باید انت یک ریوُتے تیار بکنت و مسلہا اداری و ہدا ماہلہ تکبندیئے شورا و انزباتی شورا یا ہال بدنت تانکہ تکبندیئے شورا بندیگتے جتا کنگتے بابتا شورے بڑیت۔

انچش ہم اشتاپی و ازتراری مئوردان، بندیجاہ یا گلئے کارمستر نتوانت پزیرش یا تشکیسئے بنداتا وت پہ بندیگتے جتا کنگا گامگیجان بزوریت و پہ اے مئوردا ہم باید انت اولی پُستا ریوُتے تیار بکنت و مسلہا تکبندیئے شورا یا ہال بدنت تانکہ آ بندیگتے دارگتے وڑ و پٹیمئے سرا شور بڑت۔ بلہ گلئے کارمستر کہ اشتاپ و ازترارئے سرا بندیگا جتا کنت، نتوانت ایوکا مسہلئے ازتراری و اشتاپی بٹیگتے سرا بندیگا جتا بکنت؛ آییئے کڑا باید انت کتبی ہسابا کافیین دلیل و استدلال پہ وتی اے تشکیس و گامگیجئے زورگا بیت۔

گوُن جتا بوتگین بندیگا زندانپانئے رپتار باید انت چہ پیئما بیت؟

ہما بندیگ کہ وتی ہترناکین جاورہالئے سئوبا جتا کنگ بیت، باید انت ہر روُچ گوُن نادراہجاہئے داکتر یا اگدھدارا گندک بکنت و باید انت ہر روُچ

آییا جانشوڈگ، کتابئے وانگ، گون سماپجار یا بندیجاہئے دینی زانوگرا شور و سلاہئے بھروندی بیت۔ انچس ہم آییا اے امکان بیت کہ روچئے یک وهد و ساہتیا بے آدگہ بندیگانی ہازریا، گوات ورگئے جاگھا کارمرز بکنت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۹ و مادہ ۳۶ تیسرہ)

ہترناکین جاورہائے مانا جے انت؟

ہترناکین جاورہال انچین وزیتا گوشنت کہ بہتامیگ یا بندیگئے سرا ہمے گمان انت کہ بانداتا ترندیں و مهمین جرم بکنت۔ اے وزیت بہتامیگ یا سزاییئے پُژدر، سماپجاری، شکسیتی و رپتاری سپت و آییئے کرتگین جرم و جرائمی ردا گچ و کساس کنگ بیت۔

پہ نمونہ و درور اگن بہتامیگ یا بندیجاہئے سزایی انچین کسے بیت کہ بیہا وتی امل و رپتارا گر و دار کرت نکنت و ہڑم و زھرئے وهدا ہر کارے کنت کہ وتی زھرا ایرموش بکنت و پہ ترندیں رپتار و چپ و چاگردئے نرمے ہراب کنگا پرواہ نکنت۔ چہ دگہ نیمگے ہم آییئے پُژدر و سرگوست پیش داریت کہ آییا بار بار ترندیں و ہترناکین رپتار و سلوک کرتگ۔ چو گندگ بیت کہ اے مردم ہترناکین جاورہالیا انت و لازم انت کہ چہ آدگہ بندیگان جتا کنگ بیت و داکتر و سماپجارتے نزارتے چیرا بیت۔

برے برے ہم اے امکان ہست کہ آگس ہاسین جاوریا زھر بگیپت و ہمے زھرئے تھا گون کسٹیا گر و چانک بیت یا کہ کوٹی یا آسائشگاہئے سامان و ازبابان شنگ و شانگ بکنت، بلہ آییا ہمک وهدا وتی رپتار گر و دار کرتگ و آییئے پروندھا چہ ترندیا ہچ گوستانکے تیست۔ اے وزیت ہترناکین جاور ہساب آرگ نبیت و انچین موکل و جئوازے نبیت کہ بندیگ چہ آدگہ بندیگان جتا کنگ بیت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ بند، ح مادہ ۱)

کزیی منسبدارانی لہتین حکم و پرمائانی تھا اے نشتہ گندگ بیت: «بہتامیگ چه آدگہ بہتامیگ یا بندیگان جتا دارگ بیت»، بارین اے حکمئے مانا اش انت کہ بازداشت بوتگین مردم یا بندیگ گستاگسا دارگ بیت؟

انہ! پہ اشیئے پگاترین پستوا، باید انت بچارین کہ:

۱. کئیپری دادرسیئے آیینئے کانونئے رهنندان، هج جاگھیا دادرسیا یا دادگاہان اے موکل و جئواز دئیگ نوتگ کہ بازداشتی یا بندیگا گستاگسا بدارنت.

۲. هج کئیپری کانونیا، انچین سزائے گیشینگ نوتگ کہ بندیجائے روچان گستاگسا بگوازیننت.

۳. کانونئے گیشینگونئے مکسد چه اشیا کہ بہتامیگ چه آدگہ بندیگان جتا کنگ ببنت اش انت کہ:

الپ. پمیشکا کہ بازداشت کنگئے حکم و پرمان ہدازگی انت بہتامیگ، بہتامیگانی دارگجاہا، بزان ہدازگی بازداشگاہان و چه بندیگان جتا دارگ ببنت؛ نہ بندیجاہا و بندیگانی نیاما.

ب. لہتین مردم هست کہ آیان ائواچکین بزان مشترکین بہتامی پروندھے هست و آیانی دارگ ہوړیا مان یک جاگھیا، بوت کنت کہ آیان انچین موھے بدنت کہ گوں یکدگرئے ہمپگیا سازشے بکننت و پٹ و پوئے راہا تاب بدینت تانکہ اے راہ مسلہانی ہکیکتئے زانگا سر مبيت. انچین وهدان کزیی منسبدار حکم کنت کہ بہتامیگ چه یکدگرا جتا دارگ ببنت. اے حکم و پرمائے مانا اے نہ انت کہ هر یک بہتامیگے گستاگسا و ایوکیا دارگ بیت، مکسد اش انت کہ آ نباید انت یگین جاگھا یا آسائشگاہا، یکجاہ ببنت. انچین وهدان بازداشگاہئے منسبدار باید انت هر یک بہتامیگیا جتاین آسائشگاہیا و آدگہ بہتامیگ یا بندیگانی نیاما بدارنت. (ملکتے بندیجہانی سازمان و تامينی و تربیتی گامگيجانی کاربزی آیین نامہ، مادہ ۳۳ تبسردہ)

جنین بہتامیگ یا بندیجائے سزایی کہ آیان شیرمچین

چکّ ہست، بازداشگاہان آسانی دارگ چہ پئیمائنت؟ برائین پہ بازداشت یا سزائے حکم و پیمانے کاربریا، چکّ زورانسریا چہ آیان سندگ بنت؟

اٹہ! جنین سزایی و بہتامیگ کہ چہ دو سالہ گسترین چگش ہست، آیان
اے ہکّ ہست کہ وتی چگان تان پڑین دو سائے امرا بندیجاہ یا بازداشگاہا
گون وت بدارنت. اگن بندیگا چگے بیت کہ آییئے امر چہ دو سالہ گیش و
تان شش سالہ بیت، یا کہ دو سالگیا رند چہ بندیجاہا دنّ چگا کسے مہیت
کہ بداریتی، جنین بندیگ توانت تبکندیئے شئورائے شئورئے سرا وتی چگا تان
شش سالگیا گون وت بداریت. بندیجاہئے کارمستریئے زمہا انت ہم کہ مان گلا
یا بندیجاہا مہد کؤدک جوڑ بکنت تانکہ گون ماتئے رزایا ۲ تان ۶ سالگین چکّ
اؤدا متناسبین تالیئم بگندنت.

بلّ ترے بندیجاہانی سازمانے کاربرئی آیین نامہا پہ بندیجاہئے مہد کؤدکا
گیشیئتگین کاری ساہت نئیاتکگ، بلہ پمیشکا کہ آراتین راجمانا پچین مہد
کؤدکانی کاری ساہتا کساسے ہست و پگا انت، بندیجاہئے مہد کؤدک ہم ڈنئے
مہد کؤدکانی و ہدی کساس و گیشیئتگین کاری ساہتانی پابند بنت.

ماتین بندیگانی چگانئی آسر و ہدے پڑین شش سائے امرا سر بنت چہ بیت؟

ادا راجمانی مدتکار زمہوار انت کہ انچین گامگیچ بزورنت کہ اے چکّ وتی
کھول و ہاندانان سپردہ کنگ بنت و پہ اے مکسدا لازمین چن و لانچان بکننت.
اگن کھول و ہاندان چگا مزوریت، راجمانی مدتکار باید انت انچین چن و لانچ
بکننت کہ اے چکّ بھزیستیئے ادارہا یا آدگہ سالہین گلان سپردہ کنگ بنت.

برائین ماتین بندیگان اے امکان ہست کہ بندیجاہا پہ وتی چگان بھداشتی سامان و ازباب پہ بھا بگرت؟

پہ جنین بندیگان بھداشتی سامان و ازبابئے تیاری و پہ ماتین بندیگ و آسانی

همراهین چگان مناسبتیں وراکے تیاری بندیجائے سرا انت و بندیجائے زمها انت کہ نہ تھنا بھداشتی سامان و ازباب، مناسبتیں وراکا ہم پہ ماتین بندیگان و پہ آیانی چگان تیار بکنت و آیان بدنت.

لاپ پڑین جنینانی وراک، شیر دئیو کین مات و شیرمچین چگانی وراک آدگہ بندیگانی وراکے برنامھے پیما نہ انت و بندیجاها بندیگانی اے ٹولیا باید انت هاسین گزایی رجیم، آیان وزیت و جاورے ردا بیت. (ملکے بندیجائے سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامه، ماده ۱۵۸)

بندیگا پہ کجام سامان و وسیلهانی دارگا اجازت هست و باید انت کجام امکانات و آسرات آیا برسیت؟

ا.پ. ازباب و سامانے کہ بندیگا پہ آیانی دارگا اجازت هست ایش انت: رتوانین کتاب و نشریه، دنتانے همیر و گنیر پلزی مڑواک، سابون و گنیر پلزی سابوندان، گنیر پلزی شک، جانشودگ و دستے درمیانگین هتوله، جتکے چپل، دو جتک جوراب، زلورتے کساسا چیرپوش، مؤسمے حسابا دو جامگ یا بندیجائے هاسین یک وڑ و دابین پوشاک، یک شلوارے و یک زپرشلوارے، تپی چشمک، بیچانکوین ناهنچن، گنیر پلزی بشکاب، گنیر شیشگین گلاس و کاشک.

ب. ازباب و آسراتے کہ گل باید انت بندیگا بدنت ایش انت: امکانات و آسراتی کارمان چو کہ کتابجائے تیار کنگ، پلزی تھت کہ شودگ بیت، ملاپه، سرجاه، دو مناسبتیں پتو، کالین، تی وی، یکچال، ورزشی ازباب و بندیگانی ورد و وراکے چیز چو کہ نیبگ و سبزی و گوشت و انچش هم هما چیز کہ نادره و پیرین مردم و لاپ پڑین جنینان پکار انت. (ملکے بندیجائے سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامه ماده ۱۵۷)

پ. گلے کارمسترے زمها انت کہ لازمین اتوزار پہ بندیگانی سر و دیمے اد کنگا تیار بکنت و بندیگان بدنت. (ملکے بندیجائے سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامه ماده ۶۹ و ۱۲۵ و ماده ۱۲۷ اے تیسره و ماده ۵۹ اے تیسره)

ت. لهتین بندیگ بندیجاها دن کار کنت و شپا کاردبری بنجائے آساشگاها

آرام کننت. اے پیمن بنديجاھا «نیم پچین بنديجاھا» گوسنت. لہتین بندیگ ہست کہ «بندیگ بنديجاھا» دارگ بنت و بندیجاھا ڈن شت نکنت، بلہ بندیجاھے تھا، کارجاھانی تھا کار کننت. بندیگانی اے ٹولی ہم شپا «کارگری اندرزگاھا» گوازینت.

کارگری اندرزگاھے نیم کیدیگ بندیگ و کیدیگ بندیگ تواننت کارے پچا ایید زمستانا ہم گرمین پوٹاک (چو کہ کاپشن، دستانگ، کلاہ، گرم کنوکیں شلوار چہ ہر یگیا یک جوڑی) گوون وت بدارنت.

بندیگ بندیجاھا کتوش یا کتانیے دارگ و کارمرز کنگ مکن بوتگ. ہما بندیگ کہ ورزشی تیمانی باسک انت، پرکتیس و مکابلھے وھدان وتی کتوش و ورزشی پچان چہ گلئے کارمسترا گرنٹ. (مُلکئے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارتری آیین نامہ، مادہ ۷۰ و ۷۱)

ث. ہر گلیا بزبان پچین و نیم پچین بندیجاھا، بازداشگاھا، اسلاہ و تربیتے بنجاہ، اُردگاہ و بازپروریا باید انت جانشوڈگئے جاگہ، پسیل و دیمشود و انچش ہم پہ بندیگانی درپ و ہیر و گدانی شوڈگا مان آسانشگاھا پورھین جاگہ بیت. (مُلکئے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارتری آیین نامہ، مادہ ۱۳۶)

ج. بندیگا اے ہک ہست کہ آییبا بھداشتی استانداردانی ردا، پہ نوشگی آپا دزسی بیت و گلئے زمھا انت کہ اے امکان و آسراتا پہ بندیگا تیار بکنت. (مُلکئے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارتری آیین نامہ، مادہ ۱۲۸)

ج. بندیگا اے ہک ہست کہ چہ کافیگ گرمین آپا پہ جانشوڈگ و ششت و شوڈا بھروند بیت و گلئے زمھا انت کہ اے امکان و آسراتا پہ بندیگا تیار بکنت. (مُلکئے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارتری آیین نامہ، مادہ ۱۲۹)

د. بندیگا اے ہک ہست کہ بندیگئے ہسابا وتی ہک و اوبالانی بابتا سہیگ و سرپد بیت و پہ ہمے مکسدا گلئے زمھا انت کہ انچین کتاؤکے تیار بکنت و بندیگا بدنت کہ آییے تھا بندیگ و زندانائے کانونی ہک و ڈبہ مان بیت. (مُلکئے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارتری آیین نامہ، مادہ ۱۰۹ اے بدت)

ڈ. جسمی ناتوان و مونسیں (معلول) بندیگا اے ہک ہست کہ بندیجاہا چہ لہتین امکانات و آسراتان بھروند بیت کہ آزاتیا و بے ہترے اہساس کنگ و مارشتا تر و تاب کرت بکنت. مونسیں بندیگا اے ہک ہست کہ چہ بندیجاہئے سجھین تالمی، بہداشتی و تپریھی امکانات و آسراتان چو کہ آدگہ بندیگان بھروند بیت. تہ گڑا بندیجاہانی سازمانے سرا انت کہ مونسیں بندیگتے زلوری سامان و ازبابان تیار بکنت و گلئے چاگردا ڈٹولے تڑاہی و مناسب سازی بکنت کہ پہ مونسیں بندیگا کارمرز کنگئے لاکھ بیت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تالمینی و تربیتی گامگجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۱۱۰)

ر. ہما بندیگ کہ آہیا ہر کنگ و اشکنگئے واک و توان نیست و ہما بندیگ کہ گوں ملکئے رسمی زبانا آژناگ نہ انت، آیان اے ہک ہست کہ داکتری ٹپاسگ، گلگدار و کزایی و انزباتی مسہلانی چار و ٹپاسئے و ہدا رجانکئے ہزمتا کارمرز بکننت و گلئے سرا انت کہ انچین و ہد و جاوران، پہ چشین بندیگان رجانکارئے دزسیئے تیاریا بکنت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تالمینی و تربیتی گامگجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۱۱۱)

ڑ. بندیجاہئے سزایی و بازداشت بوتگین بہتامیگا، بندیجاہ و بازداشگا، پہ «سنائے سیستمئے» دزسیا ہک ہست تانکہ چہ بازداشگا یا بندیجاہئے تہا بتوانت وتی پروندہئے کزایی جاورہائے بارٹوا سہیگ بیت و اگن زلورت بوت بتوانت چہ سنائے سیستمئے راہا، کزایی مرجہانی سرا دزبندی، دادہاست، گلگ و کانونی لٹواہان درج بکنت و آہیا اے امکان بیت کہ چہ اے راہا بندیگتے ہک و اؤبالانی پٹیوستین و تہرتھین درہاست، آسراتی کارمان و گوں ہبس و بندا بندوکین کانونی آسانگیریانی زندگی ریا کرت بکنت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تالمینی و تربیتی گامگجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۱۱۳)

ز. بندیگا اے ہک ہست کہ آہیئے ملاپہ ہر ۱۵ روچیا یک ہر و آہیئے پتو ہر ۳ ماہیا یک ہر بندیجاہئے گڈوڈی و اہدا شوڈگ بینت و ساپ و پلگار

آیسا دئیگ بینت. تہ گڑا ہر گلیئے سرا انت کہ گدشودئیے واہدے گون مناسین گنجاٹشا پہ بندیگانی پتو، ملاپہ و گدانی شودگا بٹھینیت و اگن آیا اے واہدئے ٹھینگئے امکان نیست، گڑا گون ہسوسی سٹیکتر و بکشا پہ بندیگانی ملاپہ و پتوانی شودگا منگنامہے دزنام بکت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۱۳۲)

س. بندیگا اے ہک ہست کہ آسانشگاہئے اگلیمی جاور و سائلن و کوٹیانی تھے جاورئے حسابا چہ مناسین گرماگی و سرمایی سیستما، بھداشتی رہبندانی ردا بھروند بییت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۱۳۳)

؟ چہ یک وڑ و دابین پوٹاکا مکسد چے انت؟

یک وڑ و دابین پوٹاک ہما پوٹاک انت کہ بندیجاہا تیار بنت و بندیگان دئیگ بنت. اے پوٹکانی سرا لھتین لئیل ہست کہ آیانی سرا بندیگئے پچار و نام و نشان نیسیگ بوتگ و گئے تھر، تبکندی، سائے مؤسم و اُستانے آپ و ہٹوانے ردا تراہی بنت.

؟ بارین بندیجاہئے ہاسین پوٹاکئے گورا کنگ پہ سچہین بندیگان زورانسری انت؟

بل ترے بندیجاہا، بندیجاہئے ہاسین پوٹاکئے گورا کنگ المی انت بلہ اے بارٹوا لھتین استسنا ہست:

پ. ہما بندیگ کہ ڈن چہ بندیجاہا و کاردبری بُنجاہان کارا گلایش انت و وتی کٹیپرا سگگا انت، آیانی سرا پہ بندیجاہئے ہاسین پوٹاکئے گورا کنگا زورے نیست.

ب. سیاسی و جرنالیستی بندیگ، مالی سزایی (ہکوکئی) و اسلاہ و تربیتئے بنجاہئے مدت لوٹ و ہدے بندیجاہا ڈن راہ دئیگ بنت چو کہ دادسرا،

دادگاه، نادراہجاء و... آھج نہ آنت کہ بندیجاءے ہاسین پوشا کا گورا بکننت.
پ. جنین بندیگ وھدے بندیجاءا ڈن راہ دئیگ بنت، آپہ چادرئے پوشگا
ھج نہ آنت. (ملکئے بندیجاءانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی
آیین نامہ، مادہ ۷۳)

ہما سزایی کہ پہ ھکمئے کاربزی و اجرایا بندیجاءا پیش کنگ بیت، اگن آییآ نادراہیے بیت، آییئے جاورھال چونکا بیت؟

بندیجاءے پزیرش ھما دمانا کہ گون بندیگ یا بازداشتیا ڈیک وارت، آییئے
زاھری جاورھالا چاریت و اگن آییآ سگین نادراہیے بیت، چہ زورگا پیسر باید
انت سورت جلسھے بٹھینیت و آییآ بندیجاءے نادراہجاءا پیش بکننت تانکہ
داکتر بچاریتی. انچین وھدان کہ بندیگئے بدنئے زاھرا لٹ و گٹئے نشان گندگ
بیت، چہ زورگا پیسر، چہ لٹ و گٹئے نشان و آساران کہ آییئے بدنا ھست آنت
اکس کشگ بیت، سورت جلسھے ٹھینگ بیت و راہ دئیوکیں مامورا پرماینت کہ
آییآ دزنام کنت و وتی لنگگئے نشانا بجننت و رندا بندیگا بندیجاءے نادراہجاءا
پیش کنت تانکہ داکتر بچاریتی.

گلئے کارمستر ھم دمانا چہ پزیرشئے مامورئے کتبی ریوٹا مسلھئے بارئوا
سھیک بیت تانکہ بندیگین کزایی مرجھا ھال بدنت.

گلئے پزیرشئے اگدھارانے (بندیجاء یا بندیجاءے کار و کاردربری بوجاء،
بازداشتگا، اسلاہ و تربیتئے بوجاء یا بازپروری اردگاہ) سرا انت کہ بندیگئے زورگئے
وھدا، آییئے زاھری جاورھالا ھم جسمی و ھم دماگی ھسابا بچارنت و ھم
آییئے بدنا لٹ و گٹئے نشانی و آساران کنٹرول بکننت. اگن چہ دماگی یا
جسمانی نادراہیمان نشانے گندگ بوت، باید انت چہ زورگا پیسر آییآ پہ داکتری
ٹپاسگان نادراہجاءا پیش بکننت تانکہ بندیجاءے داکتر آییآ بچاریت. بندیگئے
بدنا لٹ و گٹئے نشانی و آسارانی بیگئے بارئوا ھم اش کہ چہ لٹ و گٹئے
نشانی و آساران اکس بکشنت و سورت جلسھے بٹھیننت و راہ دئیوکیں مامورا
پرماینت کہ سورت جلسھا دزنام بکننت و وتی لنگگئے نشانا بجننت. پزیرشئے

اگدھدار باید انت دمانا کتبی دروشما مسلھا گلئے کارمسترا ھال بدئینت تانکہ سبت و درج بیت و بندوکیں کزایی مرجه ھم اشیئے بارئوا سھیگ بیت۔ (مُلکئے بندیجھانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۵۴)

ھما بندیگ کہ آییا سگین نادراھیے بیت یا آییئے جسمانی جاور سک ھراب بیت، یا ھما ٹپیگ یا زئیمی کہ آییا نادراھجھی و درمانی داکتریئے گورسیئے زلورت بیت، تان برجھی و گھودیا زورگ نبیت و باید انت درمانی بُنجاھان پيش کنگ بیت و اے بارئوا کزایی مرجه سھیگ کنگ بنت۔ (مُلکئے بندیجھانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۵۵)

چہ اشیا رند کہ بازداشتیئن بہتامیگ یا بندیگ زورگ بوت، «تشکیسئے» بکشا راہ دئیگ بیت، بندیگ کماکم یک تان ۳ ھپتگا تشکیسئے بکشا دارگ بیت و اے مدتا گون داکتری ٹپاسگ و ھمک گیر یا سگین نادراھیانی شناساییا، بندیگئے شکسیت و جسمی و دماگی جاورھالئے پچار بئیگا و انچش ھم کرتگین جرمئے سئوبانی چار و ٹپاسا، پھ آییا «جاورھالئے پروندہ» جور کنگ بیت۔ گون جاورھالئے پروندھئے ٹھینگا تبکندیئے چن و لانچ بنگیچ بیت۔ (مُلکئے بندیجھانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۵۹)

تشکیسئے بکشا، گلئے داکتر و سماپچار بندیگا ٹپاسنت و گون آییا گلگدار کنت۔ اگن داکتر یا سماپچار چو تشکیس بدنت کہ پھ تکمیلی و سوھئوین چار و ٹپاسا لازم انت کہ چھ بازداشتی مردم یا بندیگا داکتری و رئوانپزشکی تست گرگ بیت و سماپجاری ھسابا چکاسگ بیت و آییئے جسمی و دماگی جاورھال، ھئیاتی الامت و نشانی، کد، وزن، ائوگین نادراھی، پیسر یگین نادراھیانی گوستانک، مسرپی دارو و درمان، گون ھمک گیرین نادراھیان دچار بئیگئے اھتمال، وکسینیشن، پوسٹ، مود، دپ و دنتان، گندگ، اشکنگ، ھساسیتئے مئوارد، ناتوانیئے تھر، لاپ پُریئے جاورھال و آدگہ داکتری و رئوانکاوی شاکس چار و ٹپاس بنت و پھ بندیگا «جانسلامتیئے پروندہ» جوڑ کنگ بیت و اے سچھین چیز پروندھا درج کنگ بنت۔ اے ڈئولا پھ بندیگئے ائمنین دارگا مان بندیجاھا مناسیئن وزیتئے تئیاری بیت و اگن ھم زلورت بیت ھاسیئن چار و گزارئے امکان پھ آییا تئیار کنگ بیت۔

اے بنداتی ٹپاس پمیشکا مهم و زلوری انت کہ زانگ بیبت کہ بندیجاہئے دثورانا بندیگا چوئین الاجیئے زلورت انت و انچش ہم چہ اے ٹپاسانی راہا ہم زمہوارین منسبدار دلجم بننت کہ بندیجاہ چو مبیبت کہ بندیگئے گھبودیا مہتلی بیبت یا کہ آبیئے زندا ہترا دثور بدنت. اگن پُراہتبارین داکتر تشکیس بدنت کہ بندیگ گون آ جاورہالا «بندیجاہا سگت نکنت» و لازم انت کہ الاج و درمان بندیجاہا دُن بیبت، گڑا دادگاہئے ہما کازی کہ ہکمی داتگ، گون ہمایئے ہکما تان ہما و ہدا کہ بندیگ بندیجاہا سگت بکنت، ہکمئے کاربُرئے دیم دارگ بیت. انچش ہم اگن سزایی مان بندیجاہا گون نالاجین جسمی نادراہی یا دماگی نادراہییا دچار بکیبت و داکتر یا سماپچارئے لیکہئے ردا ہکمئے گیشترین کاربُر آبیئے ہال و جاورا گنتر بکنت، کاربُرئے کازی باید انت ہکمئے دیمئے دارگئے پرمانا بدنت و بندیگا تان ہما و ہدا کہ وش و ذراہ بیت یلہ بکنت. (کنپیری دادرسیئے آیین، مادہ ۵۰۳)

۱. اگن داکتر یا سماپچار چو سرپد بیبت کہ بندیگئے جسمی یا دماگی نادراہی تان ہما ہذا انت کہ بازداشگاہ یا بندیجاہا آبیئے دارگ، پہ آبیئے جندا یا پہ آدگہ بندیگان ہترناک انت، یا کہ بلکین ہبس یا بند بیگ آبیئے نادراہیا گنتر بکنت یا کہ آبیئے گھبودیا مہتل بکنت، یا کہ بلکین بندیجاہئے داکتر یا سماپچار چو تشکیس بدنت کہ دُن چہ بندیجاہا، بندیگئے الاج زلوری انت یا اش کہ پہ آبیئے گھبودیا امیتے نیست؛ گڑا آ، اشان ہکمانی کاربُرئے کازی و بندوکین کزایی مرجہا ہال دنت.

انچین و ہدان ہکمانی کاربُرئے کازی توانت اے گامگیجان بزوریت:

پ. کنپیری دادرسیئے آیینئے کانون، مادہ ۵۲ ئے رھبندانی ردا، گون کانونی پزشکیئے نزر و ہئیالئے جست گرگاتان بندیگئے گھبودیا آبیئے سزامہتل بیت.

ب. مان تازیری جرمان، اگن کازی پگا بکنت کہ پہ گھبودیا امیتے نیست، گڑا گون دلیلئے پیش کنگا، و پہ ہمے مکسدا کہ سزا انچین سزائے تھا بدل کنگ بیبت کہ آبیئے کاربُرئی و اجرا ممکن بیبت، پروندہا بندوکین کزایی مرجہئے کرا دیم دینت تانکہ ہکم دیوکین کازی شئور بریت.

پ. حکمانی کاربڑیے کازی توانت کئیپری دادرسیئے کانون، مادہ ۵۲۲ءے ردا امل بکنت؛ بزان الاجئے مُدّتا گون کانونی داکترئے نزا بگیشیتیت و بندیگا گون مناسبتین زمانت و تامبیتئے گرگا یلہ بکنت تانکہ گیشیتیتگین مدّتا وتی نادراہیتئے الاج کنگا گلایش بیت. نادراہجاہا بندیگئے کپگئے وهد و مدّت آیتئے ہبس و سزائے مدّتئے بھرے حساب آرگ بیت. (ملکتئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۶۰)

۲. اگن داکترئے تشکیس چو بیت کہ بندیگ مزن سندی یا جسمی و دماگی ناتوائتئے سئوبا یا پمیشکا کہ آییآ جنسیتی پجائے دیس اُردر ہست باید انت ہاسین وزیت و امکاناتانی تھا دارگ بیت؛ تبکندیئے شئورا آیتئے سگی سوری و زلورتانی ردا لہتین شئوربندی کنت و اے شئوربندیان پیش کنت و تان ہما ہدّا کہ بوت کنت آییآ چہ آ دگہ بندیگان جتا یا کہ جتاین کوٹیا کہ زلوری امکانات و آراتی مان بیت، داریت. نباید انت ہج پئیمین پرکاریے اے بندیگ و جاندراہین بندیگانی نیاما بیت. آ دگہ بندیگانی پئیمیا انچین بندیگان ہم اے ہک ہست کہ گوات ورگئے جاگہا، ورزشی سائنا و بندیجاہئے آ دگہ امکانات و آراتان کارمرز بکننت و باید انت پہ آیان تیار کنگ بنت. (ملکتئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۳۶)

بازدشاگاہ و بندیجاہانی روج روزینی برنامه

سجھین بازدشاگاہ و بندیجاہان روج روزینی برنامه ہست کہ گون بندیگانی بھداشتی، کاری و سلامتی کارمانا بندوک انت و بندیجاہانی سازمانئے آیین نامہئے رھبندانی ردا سجھین بہتامیگ و سزایی ہج انت کہ ہمک روجا اے برنامهان اجرا بکننت. ہچکس چہ اے برنامهانی اجرا و کاربڑیا مستسنا نہ انت، مگن اش کہ بہتامیگ یا بندیگے نادراہ یا مزن سند بیت و ہما وهدا توانت چہ اے برنامهانی اجرا و کاربڑیا بچیت کہ بندیجاہئے داکتر آیتئے نادراہی یا مزن سندیا پگا بکنت و ایلان بکنت کہ آ بندیجاہئے روج روزینی برنامهان اجرا کرت نکنت. اگن چش بیت نادراہ یا مزن سندین بہتامیگ نہ تان مدامیا، تان گیشیتیتگین

مدتیا چہ بندیجائے ہرنامہانی اجرا و کاربُریا چُٹیت. تہ گڑا ہما بندیگ ہدارکبا چہ بندیجائے ہرنامہانی اجرا چُٹت و ماپ بنت کہ پہ اے چُٹگ و ماپ بیگا بندیجائے داکترے تایید آیانی کرا بیت. (ملکتے بندیجائے سازمان و تامینی و تربیتی گامگجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۶۸)

دانک: البت اگن بہتامیگ یا سزاییے مزن سندیے سئوبا بچُٹیت و ماپ کنگ بیت، پگا انت کہ پہ ماپ بیگا وهد و مدتے گیشیتگ ناھودگین کارے.

بارین ہبس یا بند بیگتے دنورانا پہ بندیگان چہ بندیجائے اگدھارانی نیمگا ہرنامہے یا ہاسین ہرنامہ گیشیتگ بیت؟

بندیگانی روچ روژینی ہرنامہ چہ روچے در آیکا پیسر (گون مازورین مردمانی جاورھائے چارگا) بنگیچ بیت. بندیگان سر انت کہ تان روچے در آیکا مہزی و اجباتان برجہ ہدانت و جانسودگ، آسائشگاہے سپا کنگ و زاتی کارمانا گلایش بنت. روچے در آیکا رند ورزش و مردم شمارئے وهد انت. روچے تیم ساھتا ورزش پہ سچھینان لازمی انت، ایئد چہ ہما مردمان کہ چہ اشیا ماپ انت. ورزش پچین جاگھا یا ورزشی سألنا بیت. گڑا ناشتا و رندا باید انت ہما کلاس یا کارجاھان بھر بزورنت کہ پہ آیان تئیار کنگ بوتگ انت.

زھرے ۱۲ تان ۱۴:۳۰ دینی پرزانی ادا کنگ و سبارگ و آرام کنگتے وهد انت. چہ ۱۴:۳۰ آ رند اسلاھی و تربیتی کار و ہرنامہان بھر زورگتے وهد انت. دیگرے وهدا یک برے پدا بندیگانی مردم شماری بیت. مردم شماریا رند دینی پرزانی ادا کنگ و رندا شامے ورگتے وهد انت.

«گوات ورگتے» وهد ہما ہرنامہے ردا انت کہ ہر گلیا گیشیتگ و باید انت دو ہرا و ہر ہرا کماکم یک ساھت بیت. (ملکتے بندیجائے سازمان و تامینی و تربیتی گامگجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۶۴)

سائے اولی شش ماھا (بزان بہار و گرماگا کہ روچ دراجتر انت) «ھاموشیے وهد» پورہ ساھت ۲۲ بیت و سائے دومی شش ماھا (بزان ابرھت و زمستانا

کہ زوت تر تھار بیت و روچ کستر بنت) پورہ ساہت ۲۱ آ بیت۔

البت بندیجاہانی سازمانے کاربُری آیین نامہا، پہ ہاموُشیئے و ہدا استسنائے گیشینگ بوتگ کہ اگن و ہد و جاور ہما ڈٹولا کہ باید انت، بییت، بوت کنت کہ گوں بندیجاہ یا اندرزگاہئے کارمسترے موکل و جنوازا ہاموُشیئے و ہد تان گیشاگیش دو ساہتا مہتل کنگ بییت۔ اے وزیت ہاسین و ہدان چو کہ وانگ یا درسی و تالمی کارانی کنگا و انچش تی ویئے مہمین برنامہانی چارگئے و ہدا بییت کہ بندیجاہ یا اندرزگاہئے کارمستر برنامہئے چارگئے موکل و جنوازا بدنت۔ اے موکل و جنوازا باید انت گلئے ٹپاکانی دپترا و بندیگانی کوٹیا درج کنگ بییت۔ انچش ہم پہ آ دگہ بندیگانی دلسیاہ کنگئے دارگا، اندرزگاہئے آ دگہ بہران ہاموُشی برجم دارگ بیت بلہ ہما کوٹیا یا کوٹیاہی بندیگ کہ آیانی ہاموُشیئے و ہد مہتل کنگ بوتگ، آ تواننت بیتتوار یا تی ویئے برنامہا بچارنت یا وتی وانگا بکننت۔

دانک: بندیگانی روچ روزینی برنامہا ابید چہ ۱۲ تا ۱۴:۳۰ ئے درنیاما کہ آرام کنگئے و ہد انت، دگہ و ہدے پہ کتابئے وانگ و آ دگہ ذاتی کارانی کنگا گیشینگ نبوتگ و گوں اے برنامہئے پورہین اجرا و کاربُریا بژن انت کہ بندیگ باید انت ۸ ساہتا گیشتر ہما کلاس، کارجاہ، برنامہ و اسلاہی و تربیتی کاران بہر بزورنت کہ زندانیانانی گرز انت و ایوکا شامئے ورگئے و ہدا رند تان ہاموُشیئے و ہدا تواننت پہ وت وانگئے برنامہا یا دگہ ہر کاریا پلانیگ بکننت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۶۵ و ۶۶)

بارین مان یک آسائشگاہیا بندیگانی رابتہانی سرا چارگ و نزارتے ہست تانکہ مٹیلیت بندیگ یکدگرا بیزار و دلسیاہ بکننت؟

بندیگ باید انت وتیگ و بندیجاہئے اگدہدارانی نیاما ادب و اڑتتے ہئیالداریا بکننت و چہ کوگار کنگا، گوں برزین توارا آواز وانگا، دپجاک و ترندیگ گوش و گو و فردی و مچیگی جیڑہان پھریز بکننت۔ انچش ہم بندیگ جاگہان کہ بامش ہست سیگریٹ مکشنت۔

پمیشکا کہ بندیگانی رابته چارگ بینت و بندیجاہئے برنامہ و رھبندان شَرین کاربُرے ببیت، سَجھین کَوٹیان، سائلان، اندرزگاہ و گلئے امومی جاگھان کئیمرا جنگ بوتگ کہ شپان و رُوچان بندیگانی تئوار و تامر زبت بکننت.

گلئے کارمستر، ہپازتے یگانے کمانڈر و بندیجاہئے ہپازت و اتلائاتے اگھدارا، پہ کئیمرایانی تامران دزرسی هست و تواننت آیان دوارچاری بکننت. یگین وھدا اندرزگاہئے کارمستر و مُراگپین اگھدارا ہم آسانی زَمھانی ہد و ایبلا کہ آیان دئیگ بوتگ آنت اندرزگاہئے سَجھین تامرانی سرا دزرسیئے امکان هست. تہ گڑا بندیگانی رپتارے سرا نزارت و چارگ چہ ہما کئیمرایانی راھا بیت کہ گلئے ہر جاگھا لگتگ آنت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُرے آیین نامہ، مادہ ۶۷)

رُوچے چنت برا بندیگانی مردم شماری بیت؟

رُوچے دو برا بندیگانی مردم شماری بیت، بلہ اگن زلورت ببیت، و مئوردئے ردا ہم مراگپین مامور تواننت کاری شیفٹے بدل بئیگ و جاگھئے بدل کنگئے وھدا بندیگانی مردم شماریا بکننت.

انچش ہم کماکم ماہے یک رندا کارئے جاگہ و آسائشگاہ و آسانی چیز چارگ و پٹ و پاس کنگ بنت. ہر رندے کہ بندیگ بندیجاہ و آسائشگاہا مان بنت و چہ اودا در کابنت، بدنی پٹ و پاس کنگ بنت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُرے آیین نامہ، مادہ ۷۴ و ۷۵)

بارین ماموران اے ہک هست کہ آسائشگاہ و بندیگانی سامان و ازباں پٹ و پاس بکننت؟

ھئو. اے زندانانی سازمانے کاربُرے آیین نامھا مان کنگ بوتگ. آیین نامھئے ردا، بندیجاہئے اگھدار تواننت کماکم ماہے یک رندا آسائشگاہا پٹ و پاس بکننت تانکہ دلجم ببنت کہ مکن بوتگین سامان و ازباں آسائشگاہا مئینیت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُرے آیین نامہ، مادہ ۷۵)

بارین آسائشگاہئے پٹ و پاسئے وهدا بندیگ باید انت چه آسائشگاہا در بیانت و وتی مال و سامانانی پٹ و پاسئے وڑ و پٹیمئے سرا نزارت مکننت؟

بندیجہانی سازمانئے کاربُری آیین نامہا، بندیگانی سامان و ازبابانی پٹ و پاسئے وڑ و پٹیمئے بارنوا هاسین چیزئے گیشینگ نبوتگ. بله گون کانونی اُموماتانی چارگ و بہتامیگ و سزاییانی هک و اوبالانی سرا آ دگه کانون و رهبندانی ردا لازم انت که بندیگانی سامان و ازبابانی پٹ و پاس آسانی دیم و گون آسانی جندئے نزارتا، آسانی مال و مدئیانی پٹ و پاسئے وڑ و پٹیمئے سرا بیت، و یک ڈٹولے اے کار بیت که آسائشگاہئے وزیت و جاور رھت و ریچ مبییت و بندیگانی سامان و ازبابان تاوانے مرسیت.

پٹ و پاسئے املا نباید انت سزاییانی آزار و ازیتے گون بییت و نباید انت اے کار آزار پجاریئے وجھے هساب آرگ بییت. اگن چش مبییت گڑا چه یک نیمگے پٹ و پاسئے املئے کانونی بیگ و چه پٹ و پاس و گئیر کانونی مئوادانی در گیجگ و زبت کنگا تنزیمی سورت جلسہانی تھا بوت کنت که آنکگین ہرانی راستی چه ہما بندیگانی نیمگا که آسانی کرا آ مئوادانی بیگئے گمان هست گون شک یا مُنگا دچار بکپییت. چه دگه نیمگے آسائشگاہئے جاورئے رھت و ریچ، بندیگانی سامان و ازبابان تاوان دئیگ و آسانی ازیت و آزار دابے نہ دابیا بندیگئے آزار پجاری و ازیت هساب آرگ بیت که کانونئے ردا جرم انت و اے بابتا کانونی رندگیری بوت کنت.

په نمونہ و درور: زمستانا بندیجہائے بندانی پٹ و پاس نباید انت ڈٹولے بییت که بندیگ بازین سہاتے زمستانے سردیا برپ و گوات و سردیئے تھا و گوات و رگئے جاگہا بدارنت، یا گرماگئے گرمیا رُوچئے ترندین برانزانی چیرا بننت و بندئے پسیلئے رٹوگا زبھر بننت.

بارین بندیگ تواننت نگدین زر و وتی کرا بدارنت:

اٰه! بندیگ نتواننت وتی کرا نگدین زر بداریت. بله پمیشکا که بہتامیگ و

سزایی تو انتت چہ بازداشگاہ یا بندیجاہئے دگانان وتی لہتین زلورتے چیزان پہ بہا بگرتت، بندیجاہانی اگدھارانی سرا انت کہ بازداشگاہ یا بندیجاہا، پہ بہتامیگ و سزاییانی زری زلورتانی پورہ کنگا یک یک بہتامیگ و سزاییئے ناما بانکی اکتوتے پچ بکننت تانکہ آبتواننت گون آ اکتوتتے زران چہ بندیجاہئے دگانا وتی زلوری چیزان پہ بہا بگرتت۔ اے اکتوتتے زرا بندیگانی جند یا آیانی کھول پورہ کنتت و بندیگ گون ہما اہتباری کارتے کارمرز کنگا کہ پزیرشے و ہدا آبان دئیگ بیت وتی زلورتان پورہ کنتت۔ (ملکتے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہ، مادہ ۵)

اگن بہتامیگ یا بندیجاہئے سزاییئے کرا نگدین زریا کیمتیین ائوراک بیت گون آییآ چونین سلوک و رپتارے بیت؟

اگن زندانپان بندیگئے سامان و ازبابانی تھا یا آییئے جندے کرا نگدین زریا
کیمتیین ائوراک در بگیجنت، گرا دو ہالت بوت کنت:

۱. اگن آ نارٹوائین جاگہیا کارمرز کنگ بوتگ آنت؛ پہ درور سزایی یا بندیگا آ زر
جوئل و رشوتے ہسابا کسپارا داتگ، یا بندیجاہا شرت و گماری کرتگ و آ زر شرت
و گمارا کارمرز بوتگ۔ پمیشکا کہ اے کار وت جرم آنت، سچھین در گیتکگین زر
زبت کنگ بنت و مسلہ بندیجاہئے نازرین کازیا ہال دئیگ بیت تانکہ جرمے
ہسابا گون آییآ سلوک کنگ بیت، بزآن پہ بندیگا نوکین پروندھے جوڑ بیت
و اے رندا باید انت شرت یا جوئل و رشوتے بہتامے سرا یا دگہ ہر جرمے
بہتامے سرا کہ گون زرے کارمرز کنگا، بندیجاہا کرتگی، مہاکمہ کنگ بیت۔

انچش ہم اگن ایید چہ زرا دگہ مکن بوتگین چیزے بندیگئے کرا در گیجگ
بیت کہ آییئے دارگ جرم بیت (پہ درور نشھے مٹواد، الکی مشروبات، یا...)۔
گرا ہم مسلہ سورت جلسہ بیت و بندیجاہئے نازرین کازیا ہال دئیگ بیت
تانکہ کانوتے ردا گون آییآ سلوک بکنت۔

۲. اگن چہ زر یا کیمتیین ائوراکان نارٹوائین کارمرزے نبوتگ و انچش ہم ہما

سامان و ازبابانی بارثوا کہ آیانی دارگتے جند جرم نہ انت (پہ درور منچئے یا شترنجئے گوزائے سامان، یا اش کہ بندیگا وتی کرا ریڈوے داشتگ کہ آئیئے مئوج چہ یگا گیش آنت) پمیشکا کہ منچ یا گیش چہ یک مئوجین ریڈوئے دارگتے جند جرم نہ انت، گڑا اے سامان چہ آییآ پچ گرگ بنت و مسلہ سورت جلسہ بیت و ایوکا بندیجاہئے انزباتی شئورایا ہال دئیگ بیت۔

بارین بندیجاہئے منسبداران (بندیجاہئے اداری منسبدار
ببیت یا انتزائی منسبدار) اے ہک ہست کہ بندیگا گئیر
کانونی سامان و ازبابانی دارگتے ہاترا، لٹ و کٹ بکننت یا
بدنی سزا بدئینت؟

اٹہ! ہچکس و ہچ منسبداریا ہچ جاور و ہالتیا اے ہک نیست کہ بندیگا لٹ و کٹ بکننت یا بدنی سزا بدنت یا کہ آییآ زا و زکت و بے اڑت بکننت۔ ہر بندیجاہئا، بندیجاہئے کارمستری زما انت کہ بندیگئے ہئیالداریا بکننت و اگن انچین کزائے آتک باید انت جوابدہی بکننت۔

بازدشاگاہ و بندیجاہئے وراک

ہر اُستانئے مدیرگئے زما انت کہ بندیگانی وراکئے برنامہا بٹھینیت و سائے مؤسمانی ہسابا آییآ مئیت و بندیجاہان راہ بدنت۔ بندیجاہانی وراکئے برنامہئے ٹھینگا باید انت ہر جاگھئے اگیمی جاور و زلورت اے برنامہئے بدلیانی تھا چارگ ببیت۔ پہ ہونہ و درور ایرائے شمالی تیمگا بندیجاہانی وراکئے برنامہ باید انت گون ملکئے جنوبی بھرئے بندیجاہانی وراکئے برنامہا پرک بکننت و سرڈگاری جاور و آہند و دمگانی وراکئے دؤد و دابئے ردا ببیت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگنجانی کاربیری آیین نامہ، مادہ ۱۵۳)

انچش ہم نباید انت بندیگئے وراک و زندانپان یا بندیجاہئے کار کنوکانی وراکئے نیاما پرک و درکے ببیت۔ بزآن بندیجاہا وراکئے یک تھرے اد کنگ بیت کہ ہم بندیجاہئے کار کنوکانی سُرہا و ہم بندیگانی سُرہا ہمے یگین وراک بیت۔

دانك: بهتاميگ و بنديگان بايد انت هر روچ سئو برا (ناشتا، سبارگ، شام) وراک برسيت.

+ هما چك كه مدت لوئته هسابا اسلاه و تربيتتو بِنجاهان دارگ بنت، پميشكا كه آرُدان و مزن بئيان انت، بايد انت اييد چه سئو وهدئو اسلي وراكا، آيان دو بر گيشتر وراک برسيت تانكه آيانى رست و ردوما تاوانو برسيت. (مُلكتو بنديجاھانى سازمان و تامينى و تربيتى گامگيجانى كارُبَرى آيين نامه، مادّه ۵۳ائو تيسره)

+ لاپ پُرِين جِين و شير دئوئوكين مات و آيانى همراھين كسانين چگان بايد انت هاسين گزايى رجيمة بيت تانكه چُگنئو رست و ردوم و ماتئو جاندرهيا تاوانو برسيت. (مُلكتو بنديجاھانى سازمان و تامينى و تربيتى گامگيجانى كارُبَرى آيين نامه، مادّه ۱۵۸، بند پ و ت)

+ بايد انت منتگين وراكتو برنامھانى ردا و هر جاهگئو آپ و هئوايى جاورئو هسابا، لازمين ورگى مئواد كه آيان پورهين ویتامين و كالئرى بيت، چاه يا پلگارِين نؤشگى آپئو همراھيا سزاييانى دستا برسيت. پئوستين اگدهدار بايد انت لازم و همك وهدين گامگيجان بزورنت تانكه ورگى چيزانئى بنگيجى سزُگئو ديم دارگ بيت و چُئئو درپ و هير و هَد و ابيل ساپ و پلگار بنت. په درور: په درپ و هيرانى شوډگا زلورنتو هسابا درپشودى آپتِك (مايع)، اسكاچ و بروش بنديگان بدئنت، انچش هم په گزايى مئوادانى دارگا كه بنديگ په بها گرنټ، همينچك كه لازم انت مان آسائشگاها يکچالئو اير كنگئو تئيارى بيت.

+ اگن بوت بكنټ هر بازداشگاه و بنديجاھو توانت جتائين ورگجھيئو واهند بيت. اگن چش بيت گزُا بهتاميگ و سزايى بايد انت وراكا وتى ورگجاها بورنت.

+ په هما بهتاميگ و سزاييان كه نادراه انت، الاج كنؤكين داکترئو برنامھ و نزرئو ردا، تان هما وهدا كه نادراه انت و هاسين وراكتو زلورنتش هست، بايد انت چه نادراهجاها نادراهانى هاسين وراک په آيان تئيار كنگ بيت و آيانى دستا برسيت. (مُلكتو بنديجاھانى سازمان و تامينى و تربيتى گامگيجانى كارُبَرى آيين نامه، مادّه ۱۵۴)

✚ **رمزانے ماہا بندیکانی ہر رُچیکین وراکٹے برنامه چہ اُستانے ادارہ کلئے نیمگا و گون بنديجاہانی سازمانے ہماہنگیا ایلان کنگ بیت۔ رمزانے وراکٹے برنامه ایوکا پہ مسلمان و ہما مردمان انت کہ رُچکٹے گرکٹے واک و توانش نیست۔ اے برنامه پہ دینی کمترینی (اقلیت)، نادراہ و ہما مردمان نہ انت کہ شریٹے ہسابا چہ رُچکٹے دارگا چُٹنگ انت۔ نادراہ پمیشکا کہ چہ رمزانے رُچ رُزینی وراکٹے برنامه بچُنت، باید انت آیانی کرا گلئے داکترے تایید بیت تانکہ بتوانت ناشتا و سبارگٹے و ہدا وراک بورنت۔**

✚ **اجبتین نُکٹھے کہ مہزی کمترینی ہر رُچیکین وراکٹے و ہدانی بابتا پیش کنگ بوتگ اش انت کہ اگن اے بلوُنت چہ ہر رُچیکین لس و آمین وراکٹے برنامه بھروند بنت یا کہ کماکم اشان موکل برسیت کہ ناشتا و سبارگٹے و ہدا ورگ بورنت، باید انت کہ اسلاہ و تربیتے و ہدئے تایید آیانی کرا بیت۔ ہما مردمانی بارٹوا ہم کہ شریٹے ہسابا چہ رُچکٹے دارگا چُٹنگ انت و ماپ انت چو کہ ہما جنین بندیک کہ وتی ماہانگین نادراہیے جاورا انت؛ اے جنین ہما شرتا توانت ناشتا و سبارگ بکنت کہ اسلاہ و تربیتے و ہد مہنیت کہ آییا ماہانگین نادراہی ہست۔ (مُلکے بنديجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱۵۵)**

🕒 **وراکٹے برنامه:** ہر چنت بنديجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگجانی کاربُری آیین نامہ، کہ سال ۱۴۰۰ آ مٹگ بوتگ، بازداشاگاہ و بنديجاہانی وراکٹے کماکمین برنامهے نیمگا اشارہ کنگ نبوتگ، بلہ پیسریگین آیین نامہے ردا کہ ہر بازداشاگاہ و بنديجاہانی وراکٹے کماکمین برنامهے گیشیتنگ انت، گندگ بیت کہ ہما برنامه، نوک منتگین آیین نامہے ہد و ایلا ہم اجرا بوت کنت۔
پیسریگین کاربُری آیین نامہے ردا ہر گلئے وراکٹے کماکمین برنامه چُش انت:

ناشتا: ناشتا نا، پنیر و چاہ گون انت

سبارگ یا شام: ہشکین یا تازگین سبزی، برنج، سیب زمینی، پیماز، ہبوبات، تھر تھریں لبنیات، ہنیک و موسمے نیگ۔ ہر ہپتگا کماکم سئے رندا باید انت

کہ سبارگ و شامے وهدا، سزاییان هما وراک دئیگ ببت کہ گوشتش مان انت. وراکے تهر په هر بندیجاهئے سزاییان یگین پنما اد کنگ و بهر کنگ بیت. بزان چش نه انت کہ یک بندیجاهئا بندیگان چلو کباب دئیگ بیت و دگه بندیجاهئا نان و سیب زمینی!

ورگے سامان و ازباب په هر سزاییا اش انت: بُشکاب، کاسگ، گلاس و کاشک (اگن بوت بکت اے درپ و هیرانی نکان باید انت چه ملامینا بیت). سجهین سزایی باید انت چل و ورگجھئے ساپ و پلگار کنگا و درپ و هیر و آیانی ازبابانی شودگ و هُشک کنگا بهر بزورنت. په بهر زورگا هچ پرکاری و استسنای تیت.

بندیجاهئے دگان

بندیگ تواننت وتی زلورتے سامان و چیزان چه بندیجاهئے دگانان بزورنت. ۱.هما سامان و چیز که بندیجاهئے دگان بندیگان دئنت نیاید انت آیانی کیمت چه هما کیمتان گیشتر ببت کہ په آ چیزان گیشینگ بوتگ انت. ۲. بندیگے کرا سامانے بها کنگ باید انت گون پاکتورا بیت.

بندیجاهئے دگانا هما سامان بها ببت کہ بندیجاهانی سازمان ایلان کنت. په اے مکسدا بندیجاهانی سازمان رثواین سامان و ازبابانی هورتین لرا تیار کنت و بندیجاهانی اداره کلا راه دنت. گرا بوت نکنت کہ بندیجاهئے دگانا هر پئیمین سامانے بها کنگ بیت و بندیگ بتوانت آ سامانا چه بندیجاهئے دگانا په بها بگپت. دگانان مئوجودین مئواد و سامانانی هورتین لرا باید انت کاگدئے سرا نیسگ بیت و دگانے دروازگے سرا لچینگ بیت تانکه سجهین بندیگ مئوجودین سامان و آیانی کیمتانی بابتا سهیگ ببت. سجهین دگان و کیمتانی وزیتے سرا چارگ و نزارت بندیجاهئے کارمسترے سرا انت.

بندیگا اے هک هست کہ بندیجاهئے دگانا پیش بوتگین سامان یا سامانانی کیمتانی سرا گلگ و شکایت بکت. اگن سامانئے کیمت چه هما سامانے کیمتا کہ بندیجاها دن بها بیت، گیشتر ات، بندیگا اے هک هست کہ گلگنامه بنیسیت، بهائے پاکتورا وتی گلگنامها گون بکت و آیا بازرسیه جهگیرا یا گلے

ہیازت و اٹلانانا یا اندرزگاہئے کارمسترا بدنت.

اگن بندیگئے گلگ و شکایت، بندیجاہا پیش بوتگین سامان و چیزانی گئیر
بهداشتی جاورئے سرا بیت چو کہ گوشت یا آدگہ گزایی مئوادانی پوسگ و هراب
بئیگئے سرا؛ وتی گلگنامہا باید انت گئے بهداشت و درمانئے اگدهدارا بدنت.
(مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارئری آیین نامہ، مادہ ۱۵۹)

آسائشگاہانی بهداشت

بهداشتی اسول و رهبندانی رندگیری، بندیجاہئے سجھین جاگهان، هاس سزاییانی
آسائشگاہئے سجھین جاگهان زلوری انت. تہ گڑا سجھین ہما جاگہ کہ بندیگ
اؤدا رئو و آکننت و آجاگهان کارمرز کننت، آیانی ساپ کنگ و پلگارگ بندیگانی
جندئے سرا انت. جاگہ اش انت: آسائشگاہئے توک، راہرئو، گوات ورگئے سہن،
جانشودگئے جاگہ و پسیل، اجتماعاتئے ہال، نمازجاہ، کتابجاہ؛ سنتی، کشتکاری و
ہزمتئے گل و کارجاہ و اشانی پئیمین آدگہ جاگہ. ہچ بندیگیا اے ہک نیست
کہ دگہ بندیگیا ہچ بکنت کہ آییئے کاران بکنت یا کہ گون وادہئے دئیگ یا
مالی کمگا آییا پہ وتی روچ روزئینی کارانی سرجم کنگا اجیر بکنت.

ہما بہتامیگ یا سزایی کہ نادراہ انت و پہ وتی زمہ و دُبھانی پورہ کنگا
واک و توانی نیست، آگون بندیجاہئے داکترئے گواہیا و نادراہجاہئے اگدهدارئے
منگ و بندیجاہئے کارمسترائے حکم و پرمانا تان گیشئنتگین وهد و مدتیا چہ
ساپ کنگ و پلگارگئے کاران چئیت و ماپ بیت.

«بندئے وکیل» کئے انت و چونکا اے منسب آییا دئیگ بیت؟

ہر ہال یا بندئے بندیگ، ہر سالایک رندے چہ وتی نیاما سئے مردما
بگر تان پنچ مردما «بندیگانی شئورائے» ہسابا گچین کننت و آ بندئے بندیگانی
کارمانئے ادارہ کنگ آیانی سرا انت. چہ بندیگانی شئورائے گچین کنگا رند،
بندیجاہئے کارمستر چہ آیان یگیا «بندئے وکیلے» ہسابا داریت کہ بندیگانی

جھگیر و مُاندھئے ہسابا گون بندئے اگدھداران رھوتگیری و رابتھئے تھا بیت و بندیگانی مشکل و لوٹ و واہگ چہ آئیے راہا پٹیوستین اگدھدارانی کرا سر بنت۔ بلہ پہ وکیلئے دارگا بندیجاھئے کارمستری کرا باید انت گلئے ہپازت و اتلانائے منگ و تایید بیت۔

نیٹ: بندئے وکیل ہما انت کہ چہ بندیگانی گچین کرتگینانی نیاما (بندیگانی شئورائے ہسابا) بندیجاھئے کارمستری دستا و گلئے ہپازت و اتلانائے منگئے سرا دارگ بیت۔

بندیجاھئے کارمسترا اے ہک نیست کہ بندئے وکیلا، زندانپان یا مراگین مامورئے ہسابا کار بندیت؛ چیا کہ بندئے وکیل یا دگہ ہر بندیگیا، زندانپان یا مراگین مامورانی زمہ و ڈبھئے ڈیگ بیٹھا مکن انت۔ (مُلکئے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارتری آیین نامہ، مادہ ۷۶)

نادراہین بندیگ و آیانی بابتا بازداشگاہ و بندیجاھانی اگدھدارانی زمہ

گلئے بہداشت و درمانئے واہد باید انت ہر شش ماہا یک برے داکتری و بہداشتی امکانات و ازباب و سوھنوین کارکنانی بارئوا چارگ بیت و زلورتئے ردا کامل کنگ بیت۔

ہما گلان کہ آیان چہ ۵۰۰ کمتر بندیگ ہست، باید انت شپ و روچا یک نرس یا بہیارے ہمک وھدا بندیجاھئے بہداشت و درمانئے واہدا بیت و زلورتئے ردا یک داکترے ساتھی ہسابا ہپتگئے لھتین روچان بہداشتئے واہدا ہازر بیت۔

ہما گلان کہ چہ ۵۰۰ آگیشتر آیان بندیگ ہست، باید انت ہر روچ و مدامیا یک داکترے نادراہجاہا ہازر بیت و ہما گلان کہ آیان چہ ۳۰۰۰ آگیشتر بندیگ ہست، داکتر باید انت شپ و روچ و سئے نوبت و باریگا ہازر بنت۔

سوھنوین داکتر ہم باید انت سچھین گلان ہپتگئے لھتین روچان ساتھی ہسابا ہازر بنت؛ گلان چینچک بندیگ مان بیت پرکے نکنت۔ (مُلکئے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارتری آیین نامہ، مادہ ۱۳۹)

➤ **نادراہجاہا راہ دئیگ:** بندیجاہانی سازمانے کاربُری آیین نامہئے رھبندانی ردا، بندیجاہانی اگھدار باید انت انچین چن و لانچے بکننت کہ پہ نادراہین بندیگانی درمانی و بھداشتی زلورتانی پورہ کنگا، بندیجاہئے نادراہجاہا زلورتے ہسابا آسرات و امکانات بییت و بندیگانی درمانی و بھداشتی مسلہانی پُسٹوا دات بکننت۔ بلہ اگن بندیگئے نادراہیئے جاور و ہالت یک ڈٹولے بییت کہ بندیجاہئے نادراہجاہا پہ آبیئے الاجا آسرات و امکانات پورہ بییت۔ باید انت نادراہین بندیگ ڈن چہ بندیجاہا نادراہجاہیا راہ دئیگ بییت۔ پمیشکا کہ نادراہین بندیگ ڈن چہ بندیجاہا نادراہجاہیا برگ بییت، المی انت کہ بھداشت و درمانے واہدئے کارمستر سرہالا تایید بکننت و حکمانی کاربُریئے کازی و گلئے یا بندیجاہئے کارمستر مہنت کہ بندیگ نادراہجاہا راہ دئیگ بییت۔

تہ گڑا ایوکا نادراہیئے زانگ و بھداشتے واہدئے کارمستر یا گلئے داکترے تایید پہ اے کارا بس نہ انت تانکہ بندیگ ڈن چہ بندیجاہا درمانی بُجاہیا راہ دئیگ بییت و آبیئے الاج بندات کنگ بییت؛ لازم و المی انت کہ رند چہ اشیا کہ گلئے بھداشتے واہدئے کارمسترا تایید کرت بندیجاہئے دو منسبدار بزان حکمانی کاربُریئے کازی و گلئے کارمستر ہم آبیئے پیسلہا مہنت۔

اگن بندیگئے نادراہیئے وزیت انچو بییت کہ ڈن چہ بندیجاہا نادراہجاہیا آبیئے راہ دئیگ اشتاپی بییت و اگھدار متواننت بندیجاہئے نازرین کازیا مہیننت، باید انت دمانا بندیجاہا، بھداشتے واہدئے کارمسترے حکم و پرمانے سرا و گوں بندیجاہ یا گلئے کارمسترے موکل و اجازتا۔ و اگن بندیجاہئے کارمستر آ وھدا اودا نہ ات گوں آبیئے نائے مگا۔ نادراہا، نادراہجاہا راہ بدینت و رندا مسلہا نازرین کازیا ہال بدینت۔

بہتامیگ و سزاییانی جاورہائے سرا گنورسیئے زلورت ایجاب کنت کہ اشتاپی مٹوردان، اگھدار بندیجاہئے نازرین کازیئے بیگ و آبیئے حکم و پرمانے ودارا مہنت۔ (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، ماڈہ ۱۳۷)

نازرین کازی و بندیجاہانی کاری و کاردربری بنجاہانی اگھدارانی سرا انت

کہ گران الاج یا نالاجین نادراہین سزایانی جاورہائے بابتا گئورسی بکننت و مؤردے ہسابا کئیپری دادرسیئے کانوئے رھبندانی ردا گامگیجان بزورنت تانکہ نادراہین سزایی بتواننت تان سرجمین دراہی و گھبودیا، وتی ہبسے سزائے مدتا نادراہجاہا بگوازیننت۔

ہما اثوارز و نادراہی کہ پہ آیان «الاجئے زلورت یا اشتاپ» نہ انت (چو کہ زئیاییے جڑاہی، یا ہما نادراہی کہ سزاییے جندئے کسورئے سئوبا بوتگ)، اشانی ہرچ و درچ سزایی یا ہما کسئے چگا بیت کہ آییئے کسورئے سئوبا اے اورز و نادراہی پیش آتکگ آنت۔ بلہ اگن بندیگ مالی ہسابا ناتوان بیت و متوانت وتی الاجئے ہرچ و درچان وت پورہ بکنت۔ گڑا بندیجاہئے مدتکاریئے واہد باید انت آییئے مالی جاورہالا بچاریت و اگن پہ مدتکاری واہدا پکا بوت کہ نادراہین بندیگ کہ وتی نادراہ بئیگا وت کسوروار بوتگ، اینچک گریب و تیزگار انت کہ گوئن چپاکشیا دچار بوتگ و نتوانت وتی الاجئے ہرچ و درچان پورہ بکنت؛ اے ہالت و جاورا ہم گلئے سرا انت کہ آییئے الاجئے ہرچ و درچان پورہ بکنت۔

اگن کئے، بندیجاہانی سازمانئے کاربڑیئے آیین نامہئے تھا اے مادہئے سرا ہورتچاری بیت، انچو زانگ بیت کہ ہما اورز و نادراہی کہ بندیگ گوئن آیان دچار کپیت و آیانی الاج کنگ «زلوری انت»، اشانی الاجئے ہرچ و درچ بندیجاہانی سازمانئے سرا انت۔ بزان اگن بندیگ چہ بندیجاہ یا بازداشگاہا انچین نادراہجاہیا راہ دئیگ بیت کہ چہ بندیجاہا ڈن انت، باید انت آییئے سجھین درمانی و نادراہجاہئے ہرچ و درچا بندیجاہانی سازمان بدنت و بندیگئے زمہ و ڈبھا نہ انت کہ الاجئے ہرچ و درچان وت پُر بکنت؛ مگن اش کہ بندیگا الاجئے چٹی دئیگ بیت و بندیگ چہ چٹیئے راہا آرات کنگ بیت و وت وتی الاجئے پد و رندا بگیپت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۱۴۸)

پہ سجھین آسائشگاہ، بندیجاہانی سجھین جاگہ و بندیجاہئے بندوئین جاگہانی بہداشت و پلگاریئے دارگا (چو کہ بندیگانی رنو و آئے جاگہ، کارجاہ و...) باید انت

کماکم ماہے یک رندا اے جاگہ زڈ اُفونی بِنْت. بلہ اگن اناگت انچین جاورے اُتک کہ مسالِ ہبرا لوُلکان چو کہ بوڈان اُرش کرت و آسائشگاہئے تھا پترنتت یا کہ ویروسی یا ہمک گیرین نادراہی و انچش ہم مؤسمی و دمگی نادراہی آسائشگاہا سَجھین جاگهان شنگ و تالان بوتنت، گڑا بنديجاہئے اگدھارانسی سرا انت کہ چہ یک ماہا کمتر و چہ گیشیتنگین وهدا زوئر پہ بندوکین سامان و ازبابانی گندگیئے دور کنگ و بنديجاہئے کوٹانی زہر چنڈگا چن و لانچ بکننت.

کارجاہ و ہما جاگہ کہ اودا سزایی کار کننت، باید انت آیان «زلورتے ہدا پراہین» دریگ بییت تانکہ لازمین رژنایی و ڈنٹے گوات، زلورتے کساسا آ جاگهان بییت و بندیگ ہما مدتا کہ کارجاہان کار کنگا انت، چہ ڈنٹے گوات و روچئے کافیین رژنا بھروند بِنْت. اگن زلورت بوت پہ بندیگانی کار و وانگا باید انت مسنوی رژنایی بزان چراگانی رژنایی کارمرز کنگ بییت. گنداپے راہ باید انت مدام پچ بِنْت و بندیجاہانی سہن و جاگهان پہ اُفونت و لیگارئے دور کنگ چارگ و دانم و لازمین گامگیچ زورگ بِنْت.

بندیجاہئے جانشوڈگئے جاگہ، پسیل و دسشوڈ باید انت مدام ساپ و پلگارگ بِنْت و زلورتے کساسا سرد و گرمین دوش سزاییانی دزسا بییت تانکہ آ، سائے مؤسمانی ہسابا بتواننت کماکم ہپتگے یک رندا جان بشوڈنت.

سزاییئے سرے مودانی سایگ المی نہ انت، بلہ لس و آمین ہدا پہ بہداشتئے پھاژگ و ہئیالداریا آبیئے مودانی گونڈ کنگ المی انت.

پمیشکا کہ ہمک گیرین نادراہیانی (چو کہ پیت و وابی نادراہی، سل، ائیدز و...) شنگ و تالان بیگئے دیم دارگ بییت، گل یا بندیجاہئے نادراہجاہئے سرا انت کہ پہ نادراہانی اے ٹوئیئے، و انچش ہم پہ نشہئے مئواد و الکئے ہیڈارانسی الاج کنگا چن و لانچ بکننت و پہ نادراہانی کاملین الاجا دارو و جاگہئے تئاریا بکننت.

نوکین سزایی کہ بندیجاہا کاینت باید انت گلئے بہداشت و درمانئے واہد، تشکیستے بکشا آیان پورہین داکتری ٹپاس بکننت و تشکیستے داکتری چگاس آیانی بابتا بییت. اگن پکار آت کہ بندیگ آ دگہ درمانی بنجاہان پیش کنگ

بیت، گلئے بھداشت و درمانئے واهدئے سرا انت کہ اے بابتا گامگیجان بزوریت و آییآ آ دگہ درمانی بُنجاہان پیش بکت.

پہ ہر بندیگیا داکتری و درمانی پروندھے جوڑ بیت و سجھین درمانی و داکتری گامگیچ کہ آییئے بابتا بنت باید انت اے پروندھا درج کنگ بنت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، ۱۳۸)

اگن نوکین سزاییا نسکہ یا داروے گوں بیت کہ باید انت آییآ کارمرز بکت، نادراہجاہ آییآ زوریت تانکہ آیانی ردا و داکترئے تجویزئے سرا، آییآ زلورین دارو دئیگ بنت. اگن بندیگئے کارمرز کنگی دارو، پہ آییآ ہئیاتی بیت (چو کہ نیترو گلیسیرینئے گُرس)، باید انت اے دارو ٹپاسگ و داکترئے تجویزا رند، دمانا نادراہین بندیگا دئیگ بیت. اگن نادراہین بندیگا ہئیاتیین داروانی دئیگئے سرا کوٹاہی بیت و اے سئوب بیت کہ نادراہین بندیگئے جسما داروئے نرسگئے ہاترا مزین تاوانے برسیت، پٹیوستین اگدھارانی اے کارئے سرا کئییری و انتزامی زندگی بوت کنت. بزان پمیشکا کہ دارو وهدئے سرا نادراہین بندیگا نرسنگ و آییآ مزین تاوانے رستگ، آ توانت پٹیوستین اگدھارانی سرا وتی گلگ و شکایتا ہم کئییری کزایی مرجھئے کزا و ہم انتزامی مرجھئے کزا پیش بکت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، ۱۴)

ہما دمانا کہ سزایی ماریت کہ نادراہ انت، باید انت آ، مسلھا پانکیانی کارمانئے اگدھدارا ہال بدنت تانکہ گوں مہرپی نامہئے گرگا، گل یا بندیجاہئے نادراہجاہا راہ دئیگ بیت و لازمین دارو و داکتری دستور و پرمانان بگیپت.

سزایی باید انت داکتر یا داکترئے کمک کار یا آ دگہ اگدھارانی ہازریا تجویز بوتگین داروا کارمرز بکت. ایید چہ زلورئے وهدا، آسائشگاھا داروئے دارگ مکن انت. اے زلورئے تشکیس ہما گل یا بندیجاہئے داکترئے سرا انت کہ بندیگ وتی سزائے روچان اوڈا گوازینیت و اے کار گوں نادراہئے سرجمین ٹپاسگا بوت کنت.

اگن گل یا بندیجاہئے داکتر چو تشکیس بدنت کہ نادراہین سزایی نادراہجاہا واپینگ بیت، آییئے دارگ بندیجاہئے نادراہجاہ یا کہ آسائشگاھا

رئو نہ انت و بندیجاہئے اگدھارانی سرا انت کہ سزایا ڈنّ چہ بندیجاہا نادراہجاہیا ہواپیننت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادّہ ۱۴۰)

گلئے بھداشتئے واهدئے اگدھارئے سرا انت کہ ڈنّ چہ بندیجاہا درمانی بُنجاہان واپینتگین نادراہین بندیگئے جاورا رندیگری بکنت و دلجم بیت کہ آییئے جاورئے سرا شریا گئورسی بیت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادّہ ۱۵۰)

؟ بارین بندیجاہا «ورگئے سرا انتساب» مکن انت؟

انہ! ورگئے سرا انتساب یا بندیگانی ہکّ و اؤبالانی سرا چہ بندیگانی تیمگا دگہ ہر پئیمین انتساب چہ آیانی اترازئے ہگان یگے و بندیجاہانی سازمانئے کاربُری آیین نامہا مکن نبوتگ. بلہ مچیکین ڈنولا انتساب یا ہر پئیمین اترازی رپتارے مکن انت. تہ گڑا اگن ہر بندیگے ایوکیا انتسابئے جارا بجت (ورگئے سرا انتساب بیت یا دگہ ہر پئیمین انتسابے) آییئے اے کار مکن نبیت و بندیجاہئے اگدھارانی سرا انت کہ بندیگانی لوٹ و واہگانی تیمگا دلگوش گور بکنت و پہ آیانی جاندراہیئے برجہ دارگا لازمین گامگیجان بزورنت.

؟ ورگئے سرا انتسابئے وهدا بندیگانی ہال و جاورئے سرا گئورسی کئی سرا انت؟

بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہئے ردا ہما دمانا کہ بندیگا انتسابئے جار جت، بندیجاہ یا گلئے اگدھارانی سرا انت کہ انچین گامگیج بزورنت کہ گون انتسابا بندیگئے جانداراھی ہترا مکیت.

اٹولی گاما، انتساب کنوکین بندیگ گلئے کارمستریئے شئورئے سرا دمانا چہ آ دگہ بندیگان جتا کنگ بنت. انچش کہ پئسرا گوشگ بوت بندیگئے جتا کنگئے مانا اے نہ انت کہ آ، گستاگسا دارگ بیت و چہ بندیجاہئے امکانات و آسراتان زہر کنگ بیت؛ بندیگ چہ آ دگہ بندیگان جتا کنگ و کوٹینا ایوکا یا گون یکّ و دو مردما دارگ بیت.

جتا کنگ و گیشینگئے سرحمیں وهدا بندیگ باید انت چه گوات ورگ، جانشودگ، بهداشت و درمانے امکانات و آسراتان، و چه سماپجاری شئورا و... بهروند بییت.

رند چه اشیا که انتساب کنوکین بندیگ گلئے کارمسترے پرمان و حکمئے سرا چه آدگه بندیگان جتا کنگ بوت، گلئے کارمسترے سرا انت که حکمانی کاربرئے کازی و گلئے بهداشت و درمانے واهدے کرا چه گیشینتگین بندیگئے انتسابا اشتاپیا رپوئے پیش بکنت تانکه بهداشت و درمانے واهد انتساب کنوکین بندیگئے نیمگا لازمین هنیالداریا بکنت.

بهداشت و درمانے واهد چه رپوئے دست گرگا رند باید انت انتساب کنوکین بندیگا جاندارهیئے حسابا چمئے چیرا بداریت و په اے مکسدا آیئے جسمی و دماگی جاورھالا بچاریت و په آیئے جسمی و دماگی سلامتئے برجاه دارگا باید انت لازمین داکتری و سماپجاری گامگیجان بزوریت.

اے بارئوا، بندیجھانی سازمانے بهداشت و درمانے کارگسا، په هر گلیئے بهداشت و درمانے وهدا دستورلئملے هست و بهداشت و درمانے واهد باید انت هما راه و رھبندانی ردا که دستورلئملا آنکگ انت امل بکنت.

ته گڑا اے بارئوا چنت دانک و نکتهئے نیمگا دلگوش کنگ المی انت:

➕ دانک ۱: اے آیین نامھا هر پئیمین انتساب بندیگئے انترازنے شکل و دروشمئے حسابا پچارگ بوتگ.

➕ دانک ۲: آیین نامھا چو گیشینگ بوتگ که بندیجھانی سازمانے زمھا انت که انتساب کنوکین بندیگانی جسمی و دماگی سلامتیا برجاه بداریت و په اے مکسدا باید انت رھبندنامھے تیار بکنت و گلانی بهداشت و درمانے واهد پیش بکنت تانکه آیئے ردا، انتساب کنوکین بندیگئے جسمی و دماگی سلامتئے جاورھال چمئے چیرا بییت.

➕ دانک ۳: انتساب کنوکین بندیگئے جسمی و دماگی سلامتئے برجاه بیگ، بنداتی و مهم ترین گامگیجے که گلئے اگدهدار باید انت آیئے نیمگا دلگوش بکنت.

دانگ ۴: ائتسابئے ہاترا بندیگئے سزا دئیگ، ہما میان اُستمانی مٹشٹانی رہبندانی ہلایا انت کہ اِیرانئے اسلامی جمہوری و بندیجاہانی سازمانئے کاربُری آیین نامہا پہ آینی کاربُری و اجرایا زَمہ زرتگ. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگِجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱۴۵)

جُست: بارین بندیگ تَوانت چہ درمانی بیمہا بہروند بییت؟

ہئو. بندیجاہانی سازمانا بندیگانی سلامتی و درمانئے سرا دو مہمِین زَمہ و دُبہ ہست:

۱. چہ بندیجاہانی سازمانئے زَمہ و اگدھان یگے اِش انت کہ پہ بندیگانی سلامتیئے برجہا بیگا گون «بهداشت و درمان و پزشکی آموزشئے وزارت» یا گون درمانی و بیمئی گلان- سرکاری بنت یا ہسوسی منگنامہ بٹھینیت و گون اے نہادانی ہمکاریا بندیگان درمانی بیمہ بکنت.

۲. بندیجاہانی سازمانئے دگہ یک زَمہے اِش انت کہ گون «اِیرانئے سلامتیئے بیمہے» ہمکاریا بے زرا پہ «بندیگ و آیینئے کھول و ہاندانا» سلامتیئے بیمہے تیاریا بکنت.

تہ گرا ہم بندیگئے جندا اے ہک ہست کہ آییآ درمانی بیمہ بییت و ہم آیینئے کھولا اے ہک ہست کہ بے زرا سلامتیئے بیمہے واہند بنت.

۳. بندیجاہانی سازمانئے دگہ زَمہے اِش انت کہ بندیجاہا کار کنوکین بندیگان پہ ہما پیشامدان بیمہ بکنت کہ چہ کارئے راہا بنت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگِجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱۴۷ و مادہ ۱۸۲ اے بند الپ و ملکنئے دیمرنئو برنامہانی دائمین حکمانی قانون، مادہ ۱۳۸ بند چہے تبسرہ)

اگن بندیجاہا سزاییے نادراہ بییت (آیینئے نادراہی دماگی بییت یا جسمی) و آییآ داکتری پُاس و نادراہیئے الاجئے زلورت بییت، بندیجاہئے کارمانئے ادارہئے سرا انت کہ پہ آیینئے ذراہ بیگ و گہبودیا المین گامگِجان بزوریت و باید انت سَجھین لازمین ہرچ و درجان پُر بکنت. نادراہین سزاییانی جاورہائے

سرا ہئیالدریئے اہمیت-ہاس ہما سزایی کہ ہاسین نادراہیان دچار آنت- تان ہما ہد و کساسا اِنْت کہ بندیجاہئے کارمستر زَمہوار زانگ بوتگ کہ بندیگئے بکشگئے پیشنہادا، نازرین کاری یا آپ و بکشودگیئے کامیشنا بندنت و پہ آیینے آرات بئیگا مۆہیئے تئاریا بکت.

ہما سزایی کہ دماگی نادراہی و ہمک گیر و پرتہرین نادراہیان (چو کہ ائیدزا) دچار آنت، آ باید اِنْت گون سۆہوین داکترے شئور و انچش ہم بہداشت، درمان و پزشکی آموزشے وزارتے شؤندات و سیاستان چہ آ دگہ بندیگان جتا دارگ و الاج کنگ بنت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہ، مادہ ۱۴۶)

ہما سزایی کہ نکلی دنتان، نکلی آزا، آسا، چرکدارین کرسی یا چشمکئے زورتش ہست، اشانی بارئوا «بندیگانی کمک کارین انجمن» زمہوار بوتگ کہ گریب و نیزگارین سزاییانی اے پئیمین زلورتانی ہرچ و درچان پورہ بکت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہ، مادہ ۱۶۷)

بندیجاہئے نادراہجاہئے کارمستر باید اِنْت داکترے بیت. بلہ اگن بندیجاہ انچین ہند و دمگیا بیت کہ اؤدا بوت مکن کہ داکتریا نادراہجاہئے کارمسترے ہسابا بدارنت، گڑا باید اِنْت چہ نسان یگیا کہ گون داکتری مسلہان آژناگ اِنْت نادراہجاہئے کارمسترے ہسابا بدارنت.

ناداراہجاہئے کارمسترے سرا اِنْت کہ ہر روچ ماہلہ سجھین نادراہین سزاییانی کہ بندیجاہئے نادراہجاہا واپینگ بوتگ آنت گندک بکت و آسانی جاورہائے بارئوا سہیگ و سرید بیت و دلجم بیت کہ داکتر و نرس شریئے سرا نادراہانی الاج و شرین تگریہئے سرا ہئیالدری کننت. آییبا باید اِنْت بندیجاہئے نادراہجاہا واپینتگین سزاییانی وزیت و جاورئے گئورسیئے سرا کامل و مدامین نزارتے بیت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہ، مادہ ۱۴۹)

ہما گریب و نیزگارین بندیگ کہ نادراہیئے تھا آرات بیت بلہ ناتوان اِنْت، چہ کارا کپتگ و آییبا انچین مالی جنوازہے نیست کہ آراتیئے و ہدا وتی سلامتی و درمانئے رندگیریا بکت؛ آیینے بارئوا بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی

گامگیجانی کاربُری آیین نامہا کہ سال ۱۴۰۰ آ منگ بونگ، «بندیگانی کمک کاربُری انجمن» و مراگبتے بنجاہارا ہمے زَمہ داتگ کہ تان سئے ماہا آئیے ہئیالا بدارنت۔ آیین نامہتے تھا انجمن و مراگبتے بنجاہ ہج بونگ آنت کہ لازمین کار و رندگیریان بکننت تانکہ آزات بوتگین بندیگانی اے ٹولی چہ سرکاری و اُمومیئے ہمایتی ہزمتان بھروند ببننت۔ (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱۶۹)

بندیجاہا سزاییانی مرک

اگن سزایی و پات بکننت، بندیجاہئے کارمسترے سرا انت کہ بندیگئے کھول و ہاندانا آئیے مرکے بابتا ہال بدنت۔ بلہ بندیجاہئے کارمستر وت گوون و پات بوتگین بندیگئے کھولا رابتہ و رھوتگیری نکنت، آ باید انت چہ راجمانی مدتکارے راہا بندیگئے کھولا آئیے مرکے بابتا سہیگ بکننت و دومی نیمگا کانونی داکتر، اجرا و کاربُریے کازی و بندوکین کزایی مرجھا ہال بدنت۔ «کانونی داکتر» ہال دئیگئے زلورت پمیشکا انت کہ اگدھارین داکتر بندیجاہا ہازر بییت، جنازہا بگندیت و لازمین ٹپاسان آئیے بابتا بکننت و وتی ہئیالا سزاییے گُدرتی یا گئیر گُدرتی مرکے بابتا درشان بکننت و پدُریا مرکے سئوبا مالوم بکننت۔ «نازریین کازی» بندیگانی جاورہائے کزایی اگدھدار انت و باید انت سزاییے مرک و مرکے سئوبے بابتا لازمین مدرکان مچ بکننت و پھ کزایی مرجھا راہ بدنت۔ «بندوکین کزایی مرجھ» ہم کانونی داکترے ریوٹے ردا گوون وت شور کنت کہ کبر کنگئے جنوازا بدنت یا نہ۔

اگن کانونی داکترے ریوٹ بگوشیت کہ بندیگئے مرک کدرتی نبوتگ، کزایی مرجھے سرا انت کہ لازمین پٹ و پؤلان مرکے سئوب و وژ و پئیمے سرا بکننت۔ انچش ہم تان ہما وھدا کہ جنازہئے بیگ پھ پٹ و پؤلی کاران پکار بییت، آ نتوانت کبر کنگئے جنوازا بدنت، بلہ وھدے پٹ و پؤل ہلاس ببننت و جسدئے بیگ پکار بییت، جنازہئے کبر کنگئے پرمانا دنت۔

وھدے چہ بندوکین کزایی مرجھے نیمگا کبر کنگئے جنوازا دئیگ بوت، گڑا

باید انت جنازہا آئیے ہاندان و وارسان بدئنت تانکہ آیانی جند جنازہا تشیہ و کبر بکننت. بلہ اگن مردگتے وارس مؤکل بدئنت، جنازہے تشیہ و کبر کنگ چہ بندیجاہ و بندیجاہے کار کنوکانی نیمگا بیت.

ویات بوتگین بندیگتے پشت کپتگین سامان آئیے ہاندان و وارسان دئیگ بنت. انچین وھدان بندیجاہے کارمستر باید انت بندیگتے زر و زاتی سامان و ازبابان گون نازرین کازیے نذرا سورت جلسہ بکنت و آئیے کانونی وارسان بدنت و رسید بگیت. بلہ اگن بیوارس بییت باید انت اٹولین پُستا گون سالہین کزایی منسبدارے نذرا بندیجاہا آئیے زاتی سامان و ازبابانی بابتا شئورے بُرگ بییت. اسلا کزایی منسبدار (بزان کازی) اے شئورا بُریت کہ آئیے پشت کپتگین سامان و ازباب کجا، چہ پیما و کجام مردم یا مردمانی دستا کارمرز کنگ بنت.

اگن ویات بوتگین بندیگ دگہ ملک یا کشورے مردم بییت آئیے ویات ہارجہے وزارتہا مال دئیگ بیت تانکہ چہ آیانی راہا آئیے کھول و ہاندان سہیگ بنت و انچین چن و لانچے کنگ بییت کہ ویات بوتگین بندیگتے جنازہ، آئیے جندے ملکا راہ دئیگ بییت. (ملکنتے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱۵۲)

بندیجاہے اسلاہی و تربیتی برنامہ چے؟

ہر بندیجاہ یا گلنیا واھدے اد کنگ بیت کہ آییہ «اسلاہ و تربیتے واھد» گوشنت و چہ اے واھدے زمہ و دُبھان یگے بندیگانی تالیمی، ریڈگی، تربیتی، مہزبی، ازمی، ورزشی، کاردربری و کاری کارمانانی سرا شئوربندی انت.

مکسد چہ تالیمی، ریڈگی و آدگہ شئوربندیان اش انت کہ بندیگ مان بندیجاہا گون اے امکانات و آسراتانی کارمرز کنگا توانا بییت و پہ ہمے ہاترا کہ چہ بندیجاہا در بییت و راجمانے تھا برئوت تیار کنگ بییت. (ملکنتے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۷۲ بند پ)

اسلاہی و تربیتی برنامہا اے کورس مان آنت: مہزبی تالیم، زندمانے بنیاتی کارزانتی، سماپجاری، ریڈگی و تربیتی برنامہ، کران، نہجلبلاگہ و نمازے سبک و...

بندیگانی بھروند بٹیگ چہ ریڈگی، ورزشی، هنری و آدگہ برنامہان، چہ «بندیجاہئے سیمہ» (تالیمی تی وتیئے کانال کہ بندیجاہئے کارمسترئے سرا انت کہ اڈی بکنت) یا بندیجاہئے «سَم ای و بسری واہدا»، چہ تاکبند، نشریہ و رنوائن تالیمی، ریڈگی، هنری و ورزشی چیزآنی کارمرز کنگا کہ باید انت بے زراُ بندیگان دئیگ بنت ہم چہ اسلاہی و تربیتی برنامہان بھرے۔ (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۸۴)

چہ اسلاہی و تربیتی برنامہان یک بھرے وانگ و نیسیگئے در برگ و وانگئے دیما برگ انت۔ بندیجاہ باید انت وانگ و نیسیگئے در برگ و وانگئے دیما برگئے امکانا چہ بنگیچی کلاسان بگر تان مزندربرجاہئے وانگا گون بندوکین وزاتہانہانی ہماہنگیا تئیار بکنت۔

وانگ و نیسیگئے در برگئے کلاسان بزبان «سواد آموزی نہزتئے» کلاسان بھر زورگ ہم دگہ یک بھرے چہ اسلاہی و تربیتی برنامہان انت۔ ہما ناواندہین مدت لوٹ کہ آیانی امر چہ ۱۸ سالا کمتر انت (ہما کوڈک کہ اسلاہ و تربیتئے بنجاہا دارگ بنت)، آیانی بھر زورگ سواد آموزی نہزتئے کلاسان زورانسری انت۔ انچش ہم آدگہ گلان چو کہ بندیجاہان، ہما ناواندہین بندیگ کہ چہ ۶۰ سالا امرش کمتر انت، سواد آموزی نہزتئے کلاسان آیانی بھر زورگ زورانسری انت۔

سواد آموزی نہزتئے کلاسان بھر زورگئے زورانسری بٹیگئے مانا اے نہ انت کہ بندیگ یا مدت لوٹ ہجُ انت کہ اے کلاسان بھر بزورنت و اگن اے کارا مکننت سزا دئیگ بنت، اشیئے مانا ایش انت کہ مدت لوٹ یا بندیگ چہ ہما امتیازان کہ آیین نامہا گیشٹینگ بوتگ انت زبھر بنت چو کہ اریاگی چٹی، ہزوری گندک و... (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۸۱ تان ۸۸)

بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہا انچو گیشٹینگ بوتگ کہ پہ اسلاہی و تربیتی برنامہانی بھر زورگا و اے برنامہانی بھر زورگئے کارپدان، بندیگا ہرھے بدئینت۔ چہ اے ہرہانی جم جنگا آییہا درجھے دئیگ بیت کہ «اہتباری درجہ» گوشگ بیت۔

اسلاھی و تربیتی برنامہان بہر زورگتے زلورت جے انت؟

انچش کہ پیسرا گوشگ بوت، اسلاھی و تربیتی برنامہان بہر زورگتے دلبدیان یگے اش انت کہ اے برنامہا پہ بہر زورگ و بہر زورگتے کارپدا آیبارا نمرہ و لہتین امتیاز دئیگ بوتگ و اگن اے امتیازانی جم یک کساسیا سر بییت کہ متگے کابل بییت، بندیگا اہتباری درجہ دئیگ بییت۔ ہما زندانی کہ اہتباری درجہا بگییت، چہ لہتین اریاگان بہروند بییت۔

اریاگ اش انت: چٹی، ہزوری گندک، نیم آراتین نزام (بزان بندیگ توانت روچا چہ بندا دن بگوازینیت و شپا بندا پر بتزیت)، شرت و ڈگتے سرا آراتی، ماٹو (تعلیق) و الکترونیکی مراگت و چارگتے سرا آراتی۔

انچش ہم ہر ماہا سئے روچ چٹی، چہ اے کانونی اریاگان یگے کہ ہما بندیگا کہ اہتباری درجہی ہست دئیگ بییت۔ اریاگی چٹی ابید چہ ہما ہگا انت کہ کانونے گیشینوکا چٹیے ہسابا پہ بندیگا گیشینتنگ۔ (ملکے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارتری آیین نامہ، مادہ اے بند ز)

دانک: گون اسلاھی و تربیتی برنامہانی کارتری و پلانینگتے مکسدے چارگا و سیاسی، اگیدتی و اے پیمین بندیگانی واک، آرات ہئیالی و آیانی راجمان دوستی واہگانی چارگا کہ نہ پہ وتی زاتی نپ و سیتا، پہ راجمان و مردمانی نپ و سیتا بندیجاہا دنور دئیگ بوتگ انت؛ اے برنامہا سیاسی و اگیدتی بندیگ یا پیشہی و مدنی جہدکار چو کہ پوریاگر، وائینوک، دربروک، اجباری ہجابے ہلاپین جینن و دگہ لہتین بندیگ گون نہ انت۔

پہ سئے روچیکین چٹیا، اسلاھی و تربیتی برنامہانی چنت امتیاز پکار انت؟

بندیگ کہ اسلاھی و تربیتی برنامہان بہر بزوریت و کماکم چہ لازمین اہتباری درجہا ۱۰۰ امتیاز بگییت، پہ ماہے سئے روچ چٹیا ہکدار بییت۔ تہ گرا بندیگ باید انت کماکم ۱۰۰ امتیاز بگییت تانکہ آیبا اہتباری درجہ برسیت۔ بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارتری آیین نامہ، اسلاھی

و تربیتی برنامه و چست و ایر، هر یگئے امتیازانی کساس گیشینگ بوتگ: چو کہ نرم و انزباتے هیاللداری، مهزی و کرانی، ربندگی، کتابوانی و شئیر وانگئے چست و ایر، ملی و وانگی چست و ایر، پئی، هرپه ای و راجمانی کارزانتی و آدگه چست و ایر. چه اے چست و ایران چو کہ ائولی و دومی اھکامئے لئیولا بهر زورگئے امتیاز هر ماھا ۱۰ انت و لهتین چو کہ سیگرئئے کشگئے یله دئیگ یا کہ شاکئے رزا کنگا ۱۰۰ امتیاز هست. بزان اگن بندیگ سیگرئئے کشگا یله بکنت یا شاکیا رزا بکنت ماھے سئے روچا په چئئے گرگا هکدار بیت.

لهتین بندیگانی بارئوا چش انت کہ ارزانتین شرت و دکے په اے ارپاگانی بهرونڈیا گیشینگ بوتگ. په درور هما جنین کہ آیانی امر چه ۵۵ سالا گیش انت، کهولئے سرپرستین جنین، هما مات کہ آیان ۱۵ سالتے امرا کمترین امرئے چک هست، هما مردین کہ آیانی امر ۶۰ سال یا کہ چه ۶۰ سالا گیشتر انت، هما بندیگ کہ آیان هترناک و همک گیرین نادراھی هست یا کہ آیانی نادراھیئے الاج گران (سک) انت. ایسارگر و ناتوانین بندیگ تواننت گون ۵۰ امتیازئے گرگا ماھے سئے روچ چئی بگرنٹ. (ملکتے بندیجھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارتری آیین نامه، ماڈه ۱۹۴)

بندیگانی چئی و چئئے شرائت

کنییری دادرسیئے کانونا، لهتین جاگهان همه سئوبا کہ کانونئے گیشینگ بوتگا بندیگئے «چئئے هگار» ارزشت داتگ، اے بنگئے سرا هبری کرتگ و پگا گوشتگی کہ هاسین وهد و جاوران کہ آیین نامھا گیشینگ بوتگ، بندیگا هک هست کہ چه چئئے هگا بهروند بیت:

الب. انچین وهدان کہ هاسین پیشامدے بندیگئے سیاد و وارسانی سرا بیئت، چو کہ نسبی و سببی سیاد و وارسانی مرک یا سکین نادراھی و انچش هم بندیگئے چگانی سور و آروس.

اے آیین نامھا پگا کنگ بوتگ کہ تنتنا اگن بندیگا اے واک میت کہ گیشینگین تامینا سپرده بکنت، آ تواننت گون مراگیین مامورانی چارگا ماھے

یک روچ و پہ ۱۰ ساھتا چُٹیا راہ دئیگ بیت۔

ب. کنپیری دادرسیئے کانونا ہم گیشینگ بوتگ کہ انچین وھدان کہ بندیگا ہسوسی شاکی بیت، گون لھتین رھبندانی زندگی ریا چہ «ترمیمی چُٹیا» بھروند بیت:

۱. اگن بندیگ بلوٹیت شاکیا رزا بکنت و دادستان یا حکمانی کاربڑیئے کاری انچو سرپد ببت کہ پہ شاکیئے رزا کنگا بندیگا چُٹی دئیگ اسردار انت، آ توانت گون مناسین تاملینئے گیشینگا آیا چُٹیا راہ بدئنت۔

۲. اگن بندیگ چُٹیئے یک نوبت و باریگیا متوانت شاکیا سرجمیا رزا بکنت، آیا اے ہک ہست کہ دگہ یک نوبت و باریگے گیشاگیش ہبت روچا چہ چُٹیا بھروند بیت تانکہ پہ شاکیئے سرجمین رزا کنگا آیا موھ و پرست بیت۔

۳. ہما بندیجائے سزایی کہ آیا شاکی ہست، تنتنا اگن آبتوانت شاکیئے تاوانئے بھریا پُر بکنت، آیا اے ہک ہم ہست کہ دگہ یک نوبت و باریگے، گیشاگیش ہبت روچ چُٹیا برئوت تانکہ بتوانت پہ شاکیئے تاوانئے سرجمین پُر کنگا گامگجان بزوریت۔

تہ گڑا ہما بندیگ کہ آیا شاکی ہست، ہم پہ شاکیئے سرجمین رزا کنگ و ہم پہ شاکیئے تاوانئے پُر کنگا، آیا ہک ہست کہ چُٹیا برئوت و اگن چُٹیئے اولی نوبت و باریگا متوانت شاکیا رزا بکنت یا کہ آیینے تاوانا پُر کرت بکنت، آ توانت دومی نوبت و باریگا ہم تان یک ہبتگا چُٹیا برئوت۔

پ. بندیجائے سزاییں بندیگ کہ آسانی سزائے اجرا و کاربڑی، کانونئے ردا ماٹو (تعلیق) بوت نکنت (پہ درور ہما بندیگ کہ پیسرا جرمش کرتگ، یا ہما بندیگ کہ آیان چہ ۱۵ سالا گیش سزا کَشگی انت یا ہما سزایی کہ امنیتئے ہلاپا جرمش کرتگ و...)، اے بندیگ ہما وھدا توانت چہ چُٹیئے ہگا بھروند ببت کہ وتی گیشینگین سزائے سئے یگش گوازیتگ و اسلاھی و تربیتی برنامہانی بھر زورگا لازمین امتیازش کُتگ۔ اگن چش بیت گڑا دادستانئے نزرئے سرا و گون مناسین تاملینئے پیش کنگا توانت ہر چار

ماھا یک بر و گیشاگیش تان پنج روچا چُٹیا برنونت۔
اگن ہما بندیگ کہ آیئے سزا ماٹو بوت نکنت و آییا چار ماہئے تھا پنج
روچئے چُٹی گرکئے سلاہیت ہست بلہ لہتین چیزانی سٹوبا وتی چُٹی ای
نرتگانٹ؛ آیئے نرتگین چُٹی مچ کنگ بنت و بندیجاھا آیئے پشت
کپتگین سزائے مڈتا گون ہساب کنگ بنت۔ بزان بندیگئے نرتگین چُٹی گار
نبت، مچ کنگ بنت و آیئے سزائے دئورانٹے گڈسرا گون آیئے سزائے پشت
کپتگین وھدا ہساب کنگ بنت۔

پہ درور اگن انچین مردمیّا شش ماہئے کساسا مچ بوتگین چُٹی بیت،
وتی سزائے گڈی شش ماھا، بے تامینئے پیش کنگا، چُٹینگ بیت و
«سزائے گڈی چُٹیا» زوریت۔ اے ڈنولا چہ گیشیتگین وھدا شش ماہ
پیسرا آرات بیت۔ (ملکئے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی
کاربری آیین نامہ، ماڈہ ۲۰)

ت. کئیپری دادرسیئے آیینئے کانونا، کزایہئے گُوہئے کارمسترا موکل دئیگ
بوتگ کہ ہاسین روچان و ملی و مہزی مناستبان، ایید چہ ہما ہد و
کساسا کہ پہ چُٹیا گیشینگ بوتگ، گیشاگیش سالے دو رندا ہما بندیگان کہ
سلاہیتش ہست چُٹی بدنت۔

سجھین ہما متورد کہ کئیپری دادرسیئے آیینئے کانونا بندیجاھئے چُٹیئے ہگئے
کارمرز کنگئے سرا گیشینگ بوتگانٹ، بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی
گامگیجانی کاربری آیین نامہا کہ سال ۱۴۰۰ آ منگ بوتگ ہم آتکگانٹ۔

ی. اشیا ایید ملکئے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربری
آیین نامہا گیشینگ بوتگ:

— ہما بندیگ کہ مالی مہکومیتئے سٹوبا (چو کہ ہک مہرئے ندئیگ
یا وامئے ندئیگئے ہاترا) و «مالی مہکومیتانی کاربریئے وڑ و پئیئمئے» کانون،
ماڈہ ۳ئے اجرا و کاربرییا وتی سزائے کساسا بندیجاھا گوازینت؛ آ تواننت
گون حکمانی کاربریئے کازیئے جنوازا و حکم دئیوکیں کازیئے ہال دئیگا پہ
وام یا مہکومیتئے دئیگئے امکان و موہئے تیار کنگا، ہر سئے ماھا یک
رندے و ہر برا ۱۰ روچ چُٹیا برنونت۔

اگن بندیگ چُٹیے دُورانا وتی وائے بھریا دات بکنت، آ توانت چہ ہکمانی کاربڑیے کا زیا بلوٹیت کہ آبیے چُٹیا تمديد بکنت.

— انچش ہم ہما بندیگ کہ بندیجاہئے سزایی آنت، اگن بندیجاہئے کانون و رہبندانی رندگیریا بکننت و چہ اسلاہی و تربیتی برنامہانی بھر زورگئے راہا لازمین امتیازان بکُنت، آ گوں مناسبین تامینئے سپردہ کنگا توانت گیشاگیش ماہے سئے رُچا چہ چُٹیا بھروند ببت. بندیگانی چُٹیے دزبندی و درہاست بندیجاہئے تبکبندیے شئورایا چارگ بیت، بلہ پہ اجریا، کاربڑیے کا زیے مَنگ پکار انت.

تہ گڑا:

۱. پمیشکا کہ بندیگ چہ ماہے سئے رُچ چُٹیا بھروند ببت یک شرت و ڈگے اِش انت کہ آ اسلاہی و تربیتی برنامہان بھر بزوریت، لازمین امتیازان بکُتیت و مناسبین تامینئے سپردہ بکنت.

۲. اگن بندیگتے نسبی یا سببی سیاد و وارسے چہ ائولی تبکے ائولی درجھا وپات بکنت یا گوں سکین نادراہییا دچار بیت، اگن بندیگتے لوگواجہ یا لوگبانک مہریت یا آبیا سکین نادراہیے بیت و انچش ہم اگن آبیے چک سور و آروس بکننت، بندیگ توانت گوں دادستانے جنوازا گیشاگیش تان پنچ رُچا چُٹیا برئوت.

۳. اگن بندیگا پہ دادگاہئے رٹوگا چُٹیے امکان بیت، گل توانت گوں تامینئے گرگا بندیگا چُٹی بدن تانکہ لازم مبيت آگوں بندیجاہئے ہپازتتے مامورانی رھاگ کنگا دادگاہا برئوت، اے ڈئولا بندیگ وت دادگاہا شت کنت و بندیجاہئے چکا ہرچ و درچے نکیت. (کئییری دادرسیئے آیینئے کانون مادہ ۵۲۰، مُلکتے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸ و ۲۰۰)

چہ مناسبین تامینئے کرارا مکسد جے انت؟

مناسبین تامینئے کرار یا ہما تزمین کہ کئییری دادرسیئے آیینئے کانونا

گیشینگ بوتگ، چہ اے کالبان یگے بوت کنت:

ا.پ. مدنی اهد

ب. مانزمانی

پ. کئیپری تامینئے کراران یگے کہ کئیپری دادرسیئے آیینئے کانونا آتنگآنت

➤ **مدنی اهد:** پہ درور زمانتئے دروشما اگدھئے زورگ. بزآن یک مردمے بندیگے زمانتا کنت کہ زلورتے وهدا آییآ بندیجاہا پیش بکنت و گون چک یا سپتھئے دئیگا تاهد دنت کہ وجہلزمانئے ہسابا زرے بدنت. زامن پمیشکا کہ دلجم بیت کہ آیینئے ہک زئوال نبیت، توانت گون بندیگا منگنامھے بٹھینیت تانکہ اگن بندیگ بتچیت یا درسا مینت، زامن چہ آ راہا وتی ہگا ہوکیت.

➤ **کئیپری تامینئے کرار:** اے کرار کئیپری دادرسیئے آیینئے کانونا، مادہ ۲۱۷ آ گیشینگ بوتگ آنت. آ اش آنت:

۱. **پہ ہازر بئیگا، «شرپئے کئول و وادہ»،** بزآن بندیگ ہمے اگدھا زوریت کہ چٹئے ہلاس بئیگا رند یا دگہ ہر وهدے کہ لازم بیت وتا بندیجاہا پیش بکنت و پہ اے اگدھئے تزمینا گون پئیوستین منسبداران شرپئے کئول و وادہ بکنت.

۲. **گون زمہ و پرزئے زرئے گیشینگا پہ ہازر بئیگا زمہواری.** بندیگ ہمے زمہا زوریت کہ چٹئے ہلاس بئیگا رند یا ہر وهدے کہ لازم بوت بندیجاہا پر بتیت و مینت کہ اگن اشیئے ہلاپا کارے بکنت ہما زرا کہ پئیوستین منسبدار زمہواریئے ہسابا گیشینگت، بدنت.

۳. **گون شرپئے کئول و وادہا زمہوار بئیگ کہ چہ کزایی ہد و ایلا ڈن مرئوت.** بندیگ ہمے زمہا زوریت کہ تان ہما وهدا کہ چٹیا انت چہ پئیوستین کزایی ہد و ایلا ڈن مرئوت و پہ اے زمہئے مانزمانیا پئیوستین منسبدار چہ آییآ لوئنت کہ شرپئے سرا کئول و وادہ بکنت.

۴. **گون زمہ و پرزئے زرئے گیشینگا، زمہوار بئیگ کہ چہ کزایی ہد و ایلا ڈن مرئوت.** بندیگ زمہوار بیت کہ تان ہما وهدا کہ چٹیا انت چہ پئیوستین کزایی ہد و ایلا ڈن مرئوت و مینت ہم کہ اگن اشیئے ہلاپا کارے بکنت ہما زرا کہ

پئوستین منسبدار زَمھوارِیے ہسابا گیشیننت، بدنت.

۵. گون زَمھئے زرنے گیشیننگا زَمھوار بئیگ کہ باریگئے سرا، ہپتگے یا ماہے یک رندا بندیگ وتا کزایی یا انتزایی مرجھا پیش بکنت. بندیگ زَمھوار بیت کہ سَجھین ہما وهدا کہ چُئیَا اِنْت، پئوستین منسبدارانی گیشینتگین وهد و باریگان وتا ہما کزایی یا انتزایی مرجھا پیش بکنت کہ منسبدار چہ آییَا لوٹنت. بندیگ پہ اے زَمھئے مانزمانیا منیت کہ اگن اشیئے ہلاپا کارے بکنت ہما زرا کہ پئوستین منسبدار زَمھوارِیے ہسابا گیشیننت، بدنت.

۶. گون زَمھئے زرنے گیشیننگا کشوری یا لشکری رسمیین کار کنوکانی زَمہ زورگ، گون بہتامیگئے منگا و رند چہ اشیا کہ آہمے زَمھا بزورنت کہ زر چہ آیانی مُزا زورگ و چہ پئوستین سازمانے نئمگا دئیگ بییت. بزان بندیجاہئے تبکندیئے شُورا یا سالہین کزایی منسبدار تواننت ہما بندیگانی بارٹوا کہ کشوری یا لشکری رسمیین کار کنوک اِنْت گون زَمھئے زرنے گیشیننگا و ہما سازمان یا ادارہئے اگدہ زوریا کہ بندیگ اودا کار کنوکے ہساب آرگ بیت، بندیگا چُئیَا راہ بدیننت. اے تامینئے گرگا دو شرت و ڈک ہست:

۱. پ. بندیگ لشکری یا کشوری کار کنوکے بییت.

۲. ب. بندیگ ہنیت کہ بندیجاہ گون آیینے کارئے جاگھا منگنامہے دننام بکنت و چہ آیینے کارئے جاگھا ہمے پرز و زَمھا بلوٹیت کہ اگن بندیگ بندیجاہا پر نترت، گیشینتگین زَمھئے زر چہ آیینے ماہانگین مُزا دئیگ بییت.

۷. گون زَمھئے زرنے گیشیننگا، چہ لوگا یا جلگئے ہما جاگھا در نبئیگئے زَمہ کہ گون بہتامیگئے منگا گیشیننگ بوتگ، ادا نزارت چہ الکترونیکی سامان و ازبابانی راہا بییت یا گئیر چہ اے سامان و ازبابانی کار بندگا. ادا ہم بندیگ ہما شرتا چُئیَا راہ دئیگ بیت کہ ہنیت:

۱. پ. چہ لوگا یا وتی جلگئے جاگھا در نبیت

۲. ب. گیشینتگین زَمھئے زرا ہنیت

اگن چش بییت گڑا یا گون پادبند یا بے پادبندا چُئیَا راہ دئیگ بیت.

۸. **گوں کپالتے زرتے گیشینگ کپالت.** کپالتا، باید انت کسے کہ کپیل بیت کازیتے نرّا آیا اے جوازه بیت کہ کپالتے زرتا دات بکت. کپیل سرکاری یا هر هسوسی سازمانتے مزّ گرؤک بوت کنت، یا اش کہ راجمانی هسابا انچین جاوریا بیت کہ چه آیا کپالتے زرتے گرگتے امکان بیت.

۹. **وسیکھے گرگ.** نگدین زر، بانکی زمانتنامه، لڈ و باری یا گئیر لڈ و باری مال و مدّی ادا گوں انت: هما کس کہ وسیکه ایزر کنت نگدین زر بیت یا دگه ماله باید انت ہنیت کہ اگن آیا بندیگ پیش کرت نکرت آ زر یا مالا دات بکت. اے پکائین ہبرے کہ پہ چٹیا چه بندیگا تزمینے گرگ و زکر بوتگین هر کئیبری تامينے کرارئے گیشینگ و زمھے زر یا کپالتے زر یا وسیکھے کسائے گیشینگ باید انت کانونے ردا و بندیگے پشت کپتگین بندیجائے سزا و حکمے نگدی جزائے (اگن بندیگا حکم دئیگ بوتگ کہ نگدی جزایا ہم بدن) هسابا بیت. چه هما کساسا گیشتر کہ کانونا گوشتگ، وسیکھے زرتے گیشینگ، کانونے پادمالی و املی هسابا چه چٹئے هگا بندیگے زبهر کنگ انت.

؟ هما مدّت کہ بندیگ چٹیا انت، آمدتے باپتا چه کنگی انت؟

هما مدّت کہ بندیگ چٹیا انت آیانی سزائے مدّتے بھرے هساب آرگ بیت؛ هما شرتا کہ آ ناساڑی مبنت و گیشینگین وهدا بندیجاها پر بترت. چیا کہ اگن آ هازر مبنت، ناساڑی بئیگے روچ و وهد آیانی مهکومیت یا سزائے مدّتے بھرے هساب آرگ نیت.

اگن چش بیت، ابید چه اشیا کہ هازر نبئیگے مدّت بندیگے سزائے مدّتے بھرے هساب آرگ نیت، بندیگ ائولی برا سئے ماه، دومی برا شش ماه و سئیمی رندا یک سائے کساسا چه چٹئے گرگا زبهر بیت.

البت اگن پہ تبکندیے شئورایا پگا بیت کہ هلاپکارین بندیگ تمبه بوتگ و دگه برے چش نکنت و دادستان هم آبیئے چٹیا ہنیت، گرا اے زبهری چه آبیئے سرا دور کنگ بیت.

دومی نیمگا؛ اگن بندیگ ناساڑی بیت، گلئے کارمستر گیشاگیش تان ۲۴ ساھتا

مسلمہا ہما کازیا کہ چٹئیے ہکمی داتگ ہال دنت تانکہ بہ تامینئے زبت کنگ (وسیکہ یا...)، بندیگنے دزگیر کنگ و بندیجاہا پر تڑنگا کانونی گامگیج زورگ ببنت و ہم دادستان یا کزایی ہد و ایئلئے کارمستریے کرا جرمنے ایلان کنگ بییت۔ البت تامین ہما وهدا زبت بیت کہ وسیکھئے ایر کنوک، کپیل یا تامینئے ایر کنوک متوانت بندیگا پیش بکنت و بندیجاہا پر بتڑییت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷)

بندیگ چٹئیے دئورانا کجام کاران باید انت بکنت و کجام کاران نباید انت بکنت؟

چٹئیے وهدا بندیگ آزات انت کہ آدگہ مردمانی پئیمہا ہر رثوا و کانونی کارے بکنت و پہ رثو و آ و وتی کارانی سرجم کنگا، پہ آیاا ہج پئیمین پابندیے نہ کانونئے تھا و نہ بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہا گندگ نییت؛ مگن اش کہ لہتین مئوردان کہ بندیجاہئے تبکندیئے شئورائے پیشنہادئے ردا، حکمانی کاربڑیئے کازی یا دادستان بندیگا حکم بکنت کہ چٹئیے دئورانا نئوبت و باریگئے سرا پہ وتی پیش کنگا انتزامی مرجہان برئوت و وتی ہازر بیگا اؤدا درج بکنت۔ یا لہتین مئورد کہ آیاا لہتین جاگہانی رثوگا مکن کنت۔ اے مئورد زلور پیش چہ چٹئیے رثوگا کتبی ہسابا آیاا گوشگ و سرپد کنگ بنت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۲۰۳)

بندیگ چٹئیے وهد و دئورانا باید انت وتی رپتار و کردارئے گر و دارا بکنت و چہ ہر پئیمین جرمنئے کنگا پھریز بکنت چیا کہ ائولی برا شش ماہ و دومی برا یک سال و سئیمی برا دو سالئے کساسا چہ چٹئیے گرگا زبہر بنت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۲۰۸)

بندیجاہا کار و کاردربری

بندیجاہانی سازمانئے کاربڑی آیین نامہئے لہتین رھبند، کارئے دابتلیین بہتامیگ و سزاییانی کار و کاردربریئے بارثوا آنت۔ آیین نامہئے اے بہر گیشتر

انچائین بندیگانی بارثوا آنت. اے رھبندانی ردا بندیجاھا بہتامیگ و سزایی باید انت ہما کاران گلائش بنت کہ تالمی کورسانی زلورتش ہست تانکہ کارٹے کزا تالمی تھر تھرین گامان ہم بگوازیننت و پئی کارزانتیئے گواھینامھا ہما کاری رشتھا گپت بکننت.

پمیٹسکا کہ بندیگ بتوانت گلئے نیمپچین بندیجاھئے کارجاھان کار بکننت باید انت دزبندیئے کاگدے نبشتہ بکننت. آئیئے دزبندیئے منگئے شرت لازمین اھتباری درجھئے گرگ و تبکبندیئے شئورائے منگ انت. بندین بندیجاھ و نیمپچین بندیجاھئے کارجاھ گلئے جندا آنت.

ہما بندیگ کہ نیمپچین بندیجاھا کارا گلائش آنت، آیان اے ہک تیتست کہ کاری ساھتان بے مراگبئے مؤکلا چہ کارٹے جاگھا در بکننت. (مُلکٹے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۱۸۱)

پمیٹسکا کہ بندیگ کار و کاردربریئے بُنجاھا، یا ڈن چہ گلا دگہ ہر پٹیمین کاریا گلائش بییت کہ بندیجاھانی سازمانئے نزارتئے چیرا بییت، گزا ابید چہ لازمین اھتباری درجھئے گرگ و تبکبندیئے شئورائے منگا لازم انت کہ کاربڑیئے کاری، کئیپری دادرسیئے آیینئے کانوئے رھبندانی ردا چہ بندیگا مناسیئن تاملین بگیپت. کاری و کاردبری بُنجاھان کار کنگئے امکان، یا ڈن چہ بندیجاھا ہر پٹیمین کاریا گلائش بییگئے امکان ایوکا پہ ہما بندیگان انت کہ آیانی حکم پگا بییت. سچھین مئوردان لازمین اھتباری درجھئے گرگ المی انت.

کاری و کاردبری بُنجاھان کار کنگ یا ڈن چہ گلا کارا گلائش بییگئے شرت اش انت کہ ہما بندیگ کہ تان ۱۵ سالا باید انت بندیجاھئے سزایا بسگنت، آ باید انت کماکم اے دئورائے ششیکگ بگوازیننت و ہما بندیگ کہ باید انت ۱۵ سالا گیش بندیجاھئے سزایا بسگنت، آ باید انت کماکم وتی سزائے سئے سالا بگوازیننت.

دانکا: چہ ہبسئے مدتا یک بھرئیئے گوازینگئے بارثوا استسنائے ہست کہ مالی سزایی یا ہما بندیگانی بابتا انت کہ گئیر ارادھین جرمش کرتگ یا نگدین جزائے دئیگئے جنوازھش تیتست و بندیجاھا آنت. بندیگانی اے ٹولی چہ وتی سزائے ششیک یا سئے سائے گوازینگئے شرتا کہ کاری و کاردبری بُنجاھان یا

ڈنّ چه بندیجاها په آسانی کار کنگا آلمی انت، چُتنگ انت. بزآن هما بندیگ که گنیر ارادهین جرمش کرتگ یا هما بندیگ که نگدین جزائے دئیگتے جنوازهش نیست و بندیجاها انت، و مالی سزایی، اشانی کار کنگا کاری و کاردربری بنجاهان یا ڈنّ چه بندیجاها هبسنے مدتا بهریئے گوازینگتے شرت گون نیست. (ملکئے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامه، مادّه ۱۸۳)

داندک ۲: په لهتین بندیگان که بلوئنت کاری و کاردربری بنجاهان یا ڈنّ چه بندیجاها کار کرت بکننت شرت و ڈک گرانت انت. په بندیگانی اے ٹولیا کار کنگ مان کاری و کاردربری بنجاهان یا ڈنّ چه بندیجاها پیش چه اشیا که وتی سزائے مدتے سئے یگا بگوازینت مکن بوتگ.

بزآن اے بندیگ رند چه وتی هبسنے مدتے سئے یگتے گوازینگا «رای بازئے» اسلاھی کاردرچا گون کپت کننت. په درور اگن یک بندیگتے جرم اش انت که سلکاری و بدکاریئے بنجاهے اڈی کرتگ و آییآ ۱۵ سال بندیجاها بند بئیگتے سزا دئیگ بوتگ، اگن آ چه ۱۵ سالے سزایا ۵ سالا بگوازینت و لازمین اهتباری درجاها بگپت گرا کاری و کاردربری بنجاهان یا ڈنّ چه بندیجاها کار کنگتے مۆکل آییآ رسیت.

ته گرا هما بندیگ که آیان «سلب هنیات» بزآن پاهو یا کسائے همک دئیگ بوتگ، هما بندیگ که گون سلپهتے کار بندگا دزی اش کرتگ، سلپهبندین شپک کاری اش کرتگ، ملکئے گزرانکی سیستما اژ و جنجالش پیدا کرت، جینانی سرا دستدرجی اش کرتگ، سلکاری و بدکاریئے بُنجاهش اڈ کرتگ، مردمش آوار جتگ، اسیدش چنڈتگ، چاریگی و جاسوسی اش کرتگ و ملکئے امنیتے هلاپا کارش کرتگ و په اے جرمان آسانی سرا همک بُرگ بوتگ، آ کاری و کاردربری بنجاهان یا ڈنّ چه گلا کارا دارگ نبنت.

داندک ۳: بندیگانی دگه ڈولیه هم هست که نوکین جرمئے کنگتے سئوبا تان مدتیآ، کاری و کاردربری بنجاهان و ڈنّ چه بندیجاها چه کار کنگا زبهر بنت. هما بندیگ که بندیجاها بند بئیگتے وهدا، چُتیئے وهدا یا کار و کاردربریئے وهدا نوکین جرمے بکننت، ائولی رندا تان شش ماها، دومی رندا تان یک سالا و سئیمی رندا تان دو سالا ڈنّ چه بندیجاها چه هر پئیمین کاردربری و کار کنگا زبهر بنت. البت اگن نوکین جرمئے سرا رسیدگیئے کاردرچا چه آ جرما برائتے همک دئیگ بییت گرا اے زبهری چه آییئے سرا دور کنگ بیت. انچش هم اگن بندیگ بے منگی نیموئیا کاردربری بنجاها ناساژی بییت، اشیئے سئوبا آ هداژکیا اے بنجاهان چه کار کنگا زبهر بیت. (ملکئے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامه، مادّه ۱۸۴)

ہما بندیگ کہ کاردربری بنجاہا کارا انت یا ڈنّ چہ گلا کارِیا گلایشِ انت، آییئے کارئے جاگہ، جلگئے جاگہ و آرام کنگئے جاگہا تبکندیئے شئورا گیشئینیت۔ ہر وهد کاری و کاردربری بنجاہا کار کنوکین بندیگ، کارئے جاگہا ساڑی مبیّت یا بے اجازت و مؤکلاّ کارئے جاگہا یلہ بکنت، آییئے کار ناساڑی بئیگ یا چہ بندیجاہا تچگ ہساب آرگ بیت کہ اشیئے زندگیروی بوت کنت و جاورئے ردا، سئوب بیت کہ بندیگ تان مُدّتے چہ کارا مان کاردربری یا کاری بنجاہا یا ڈنّ چہ بندیجاہا زبھر بییت۔ (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، ماڈہ ۱۸۲)

بارئین بندیگان اے اجازت ہست کہ بند یا آسائشگاہئے تھا آیان پروردے بییت؟

ہئو۔ ایید چہ کاردربری بنجاہان کار کنگا، سزایئ تواننت گونّ بندیجاہئے کارمسترئے مؤکلاّ وتی پارکین وهدان کہ کارے نکنت وتی آسائشگاہا اِلمی، ازمی و ہنری و دستی کارانی کنگا گلایشِ بنت۔ اے پئیمین کارانی نکان و مئواد ایوکا چہ گل یا بندیجاہئے دُگانئے راہا تئیار کنگ و بندیگان دئیگ بنت۔ بزبان بندیگ نتواننت وتی دستی کارانی ازباب و نکانان ڈنّ چہ بندیجاہا تئیار بکنت۔ (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، ماڈہ ۱۷۸)

اگن بندیگا لازمین بُنمال پہ وتی کارئے نکان و ازبابانی تئیار کنگا بییت، آ گونّ وتی جندئے ہرچ و درچا اشان تئیار کرت کنت؛ اگن چش بییت گڑا آییئے کارئے سجھین سیئ و پائنگ آییئے جندا رسیت۔ بلہ اگن بندیگا بُنمال پہ وتی کارئے نکان و بندوکین ازبابان مبیّت، گڑا نکان و مئواد چہ گلئے کار کنوکانی تاوینیئے شرکتے راہا یا چہ بندیگانی کمک کارین انجمنئے راہا یا چہ بنیاد و آ دگہ ہسوسی شرکت و ہئیرہانی راہا تئیار کنگ و آییئا دئیگ بنت۔ بلہ رندا نہ تھنا نکان و مئوادے ہرچ و درچ چہ سیئ و پائنگا کم کنگ بیت، چہ سیئ و پائنگا درسدے «سرمایہئے بھرئے» ہسابا یا «مُزاربھئے اگدئے» کالبا ہم زورگ بییت و سرمایہ کارئے اکتونتا مان کنگ بیت و پشت کپتگین زرّ سزاییئے اکتونتا مان کنگ بیت۔ بزبان بندیجاہا گونّ نکان و مئوادے تئیار کنگا سیئ و پائنگا شریکدار

بیت۔ بلہ پمیشکا کہ سرمایہ کاری مزاربھئے اگڈئے کالبا بیت، سرمایہ کار ایوکا سیٹ و پانڈگا بھر زوریت و اگن زلر و تاوانے بیت اے زلر ایوکا بندیجاہئے چگا کپیت کہ اے کارئے امل انت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۱۷۹، و مدنی کانوئے مادہ ۴۶ء)

بندیگ ہما چیزا کہ وت اڈی کرتگ بھا کرت کنت۔ پہ اے کارا گلئے کارمسترے توانت بندیگانی برورد و اڈ کرتگین چیزان بھا بکنت، بلہ باید انت بنیادئے نزارتے چیڑا پٹیوستین دستورئملئے ہڈ و ایلا و گوں گلئے کار کنوکانی تاوئیے شرکت یا ہسوسی بکش و ہئیرہانی بھر زورگا و گل یا انجمنئے دگانانی ہوڑ بیگ و بھر زورگا بیت۔ گلئے مسترے دستا بندیگانی برورد و اڈ کرتگین چیزانی بھا کنگ، پہ اے کاران کمک کاری و رٹونک بکشیئے ہسابا انت و چہ گلئے کارمسترے زمہ و ڈبھان نہ انت۔

بندیجاہانی سازمان ہم پہ بندیگانی برورد و اڈ کرتگین چیزانی بھا کنگا سیستمے ٹہنیت کہ بندیگئے اڈ کرتگین چیزئے بارئوا ہر چیز ہورتچاریئے سرا آئیئے تھا نیسگ بیت و اے سیستم لس مردمانی دزسا انت۔ اے سیستمے اڈ کنگئے مکسد اش انت کہ ہم بندیگئے مسلہت و انساپ و پڈرایئے رہبندانی ہئیلداری بیت و ہم بندیگانی اڈ کرتگین چیزانی بھا کنگ ایوکا یک ہاسین مردم یا نہادیئے دستا مبیٹ و چیزانی بھا کنگ پڈرا و تچکیا بیت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۱۸۰)

بندیجاہ و بندیگانی کاردربری گلان اے ہک نیست کہ سزایان بے مڑا کار بگرت۔ ہر کارے کہ بندیگ، بندیجاہئے کارجاہ و گلان کنت باید انت رہبندانی ردا، آئیئے بدلا لازمین مڑا بگیپت۔

بندیگانی روچ روژینی مڑئے کچ و کساس کنگ و بندیگا دئیگ، ہما دستورئملئے ردا بیت کہ بندیجاہانی سازمانے کارمسترا منتگ و پہ ہر بندیگئے روچ روژینی مڑئے کچ و کساس کنگا، آئیئے اہتباری درجہ، کارزانتی و اُستایئے تناسب گوں ہما کارا کہ آکنت و کارئے کساس و تھر چارگ بنت۔

بندیجاہئے کارجاہ و کاردربری بنجاہان کار کنوکین بندیگئے مڑ، ہر ماہئے گڈسرا آئیئے اکنتوتا مان کنگ بیت۔ بندیگانی مڑئے دئیگئے سرا مدامین نزارت،

گلٹے کارمسترے سرا انت.

اگن بندیک بلوئیت، چہ آئیے مُرّا گیشیتنگین بھرے آئیے جن و چُک یا آیانی سرپرستے اکونتا مان کنگ بیت یا ہما مردمانی اکونتا مان کنگ بیت کہ آیانی لاپ دئیگ بندیکے سرا انت. بندیک و ت گیشیتیت کہ اے زر کجام مردمے اکونتا مان کنگ بنت. (مُلکے بندیجہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱۸۵)

بندیگانی کارے جاگہا سچھین ایمنی، ہپازتی و بہداشتی رھبندانی ہئیالداری، ہسابدارئے رھبندانی ردا مالی سورت ہسابئے ٹھینگ، کارے سٹوبا پیشامدانی دیمہ کار کنوکین بندیگانی بیمہ کنگ، کارے کاربدئے رپوٹے مدامین درج و ایلان، و گلٹے کارمسترے کرا ڈن چہ گلا کار کنوکین بندیگے ساڑی بئیگ و ساڑی نبئیگے ایلان، کانونی رھبندانی ردا ہما گل و مردمانی زمہا انت کہ لوئنت بندیگا کارا بدارنت. (مُلکے بندیجہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱۸۷)

گلٹے تھا یا چہ گلا ڈن کارجاہ و سننتی و کشتکاری و ہزمتی گلان کار کنوکین بندیگانی کار و آرام کنگے ساہت، کارے جاگہ، تھر و کثیفیتے ردا انت کہ گون بندیجہائے کارمسترے ہماہنگیا اے کارجاہانی اگدھارے دستا گیشینگ و اجرا بیت. تہ گرا بلکین تھر تھرین کارجاہانی کار و آرام کنگے ساہتا پرک و درک بیت. (مُلکے بندیجہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی آیین نامہ، مادہ ۱۸۹)

ھر پڑیا اگن بندیک سوھو و زانتکار بیت چو کہ داکتری پڑا یا کہ کاری و ہرپہ ای کارمانا کارزانت بیت و آئیے کارے جنواز و لیسن موتر بیت، آتوانت دزبندی بکنت کہ بندیجاہ یا گلا، پہ کار کنگا دارگ بیت و اگن زلورت بیت گل یا بندیجاہ توانت بندیگانی اے ٹولئے کارزانتیا کار بندیت. گرا بندیگ توانت وتی ہزمتے بدلا چہ امتیاز، اہتباری نمہ، آسراتی سھولت و اگن ممکن آت چہ مُرّا ہم بھروند بیت.

بلہ اگن بندیک پانکپانی یا اداری کارمانا سوھو و کارزانت بیت، آمان بندیجاہا انچین کارزانتیا کارمرز کرت نکنت و آئیے بدلا مُرّا گپت نکنت یا کہ چہ آسراتی سھولتان بھروند بوت نکنت؛ ہما پیما کہ بندے وکیلا زندانپانی یا

مراگین مامورانی زَمہ و اگدھئے دئیگ مکن انت، انچش ہم پانکپانی، اداری و انتزازی کارمانا بندیگتے کار بندگ مکن انت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱۹۲)

آسراتی سہولت چئے؟

«آسراتی سہولت» ہما امکانات انت کہ گل یا بندیجاہئے مؤدین کار و اَملمنپنہین ہزمتانی بھر زورگتے بدلا بندیگا انامئے ہسابا دئیگ بنت. بندیگا گون آسراتی سہولتانی رسگا ہمے امکان بیت کہ چہ بندیگانی بنیاتی ہگان گیشتر بھروند بیبت. پہ درور و نمونہ بندیگا مؤکل دئیگ بیبت کہ گیشترین نوبت و باریگان چہ ٹپونی رابتہ و رھونگیریا بھروند بیبت یا کہ آییہ اجازت دئیگ بیت کہ [الکترونیکی] تسویرین گندکی بیبت یا کہ آییئے بانکی کارتے اہتبارتے ہڈ و کساس گیشتر کنگ بیبت. چہ اے پئمین انامی آسراتے کارمانا بندیگتے بھروند بیگا آسراتی سہولت گوشنت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۸۰ تیسرہ ۱)

ہلاپکاری و سزا

بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہا «ہلاپکاریا» ہاسپن مانا کنگے نوبتگ و گیشترین وھدان کہ ہلاپکاریانی سرا ہر بوتگ، زندانپان و بندیجاہانی اگدھداریانی بارٹوا بوتگ. اے آیین نامہا سھرا و پڈرایا پہ اثتزاز، گلگ و شکایت یا بندیگانی گندگتے دزبندی و درھاستا ہچ مکنے گندگ نبیت؛ بلہ اے پئمین حرکت «مچگین» ہسابا مکن بوتگ انت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱۱۵)

بندیجاہانی سازمانے کاربُری آیین نامہا بندیگ زَمھوار زانتگ انت کہ گون یکدگرا شرتین رپتار و سلوک بکننت و مکن بوتگین سلوک و رپتارانی لھتین مسال آورتگ کہ اش انت:

بندیجاھا لٹ و گُٹ، ھر پئیمین جنگ و جیڑھ، وتی جندا جنگ، وتکشی کنگ، امومی شراپتے ھلاپا ھر پئیمین ھر و رپتار، زا و زکت، بہتام و پاتراپ، بے جنوازے گرگا تھت یا دریگے دیما پردھئے درنجگ، موبایلے دارگ و کارمرز کنگ، ٹپونے کارتا ناروائین کارمرز کنگ، کیمتی چیز و بہادارین ائوراک و نگدین زر و گئیر متتاریپین چیزانی دارگ، چہ کارجاہ و ورزشی سالنان سامان و ازبابانی در کنگ، پزیرشے وھدا کامل و راستین نام و نشانے نگوشگ، آسے روک کنگ، آس دیوکیپن مٹوادانی دارگ، مکن بوتگین پوٹاکانی کارمرز کنگ، اگدھارانی کانونی ھر و پرمانانی نزورگ، بندیجاھا یا وھدے چہ بندیجاھا بندیگ دُنا برگ بنت یک وڑ و دابین پوٹاکانی گورا نکنگ و گدانی سرا اتیکتے لچینگ، بالادستی، مردمانی ناروائین کار بندگ، آدگہ بندیگان اجیر کنگ، ھاجینگ، شیشگانی پروشگ، دیوالے کروچگ، گلے تھا چہ ھزمتی کار و ریڈگی، ورزشی، تالیمی، کاردربری یا کاری برنامھان بھر زورگے پھریز، بندیں جاگھان یا ھما جاگھان کہ سیگریٹے کُشگ مکن انت سیگریٹے کُشگ، وتسرا کوٹی و تھتے بدلینگ و جاھے بدل کنگ، کوگار کنگ، برزین تھوارا آواز وانگ، جنگ، جیڑھ، فردی و مچینگین بہداشتے رھبندانی زندگی نکنگ، دانگین زمہ و دُبھانی پورہ نکنگ، ھاموشی ساھت و وھدے زندگی نکنگ، دگرانی آزار و ازیت، ھر پئیمین چانکو یا تیزیے اڈ کنگ، ھر پئیمین لٹ و گُٹ کنگے ازبابانی اڈ کنگ و دارگ، انچش ھم مکن بوتگین سامان و ازبابانی اڈ کنگ و دارگ و زورگ یا بھا و برید (چو کہ نشھے مٹواد، الکلی مشروبات، کمار، شرتندی و...)، مٹتاریپین ھدا مودانی گونڈ نکنگ، کمر بند و سادے اڈ کنگ و دارگ، تھارز، چہ چُٹیا پر نترگ و ھازر نبینگ یا کارے جاگھا ناساڑی بیگ و گلے نرم و انزباتے ھلاپا ھر ڈولین رپتار۔ اے سچھینی ھلاپکاری زانتگ و مکن کرتگ۔ (مُلکے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۴۰)

دانک: اے پگاپن ھرے کہ چہ اے مکن کنگی کاران، بازینے ھما بندیگانی بارٹوا آنت کہ انچاپن جرمانی سرا بندیجاھا آنت و چہ اے مکن کنگان لھتین (چو کہ ریڈگی، تالیمی، کاردربری و دگہ لھتین برنامھان بھر نزورگ) کہ ھلاپکاری ھساب آرگ بنت سیاسی و اگیدتی بندیگانی بارٹوا نہ آنت۔

انچش زندانپان ہم چه هر پئیمین ترندی، زا و زکت، گندھین لبزانی کار بندگ یا بدنی سزا و بہتامیگ و سزایانی سرا ترندی و گرائین و بے اڑت کنوکین سزا دئیگان مکن بوتگ آنت و اے پئیمین رپتار و سلوک مئوردئے ہسابا سئوب بوت کنت کہ ہلاپکارین زندانپان، مامور یا اگدھارئے ہلاپا انتزاسی، انزباتی یا کئیپری زندگی بییت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱۰۸)

دزبند و پادبندیے کارمرز کنگ

اے آیین نامہ ہما شرتا موکل دنت کہ پہ بندیگا دزبند کارمرز کنگ بییت کہ بندیگا ہترناکین حالت و جاورے بییت و اے چیزانی کارمرز کنگ پہ آییئے گر و دار کنگ یا آییئے دیمئے دارگا لازم بننت کہ آوتا مجنت، دگران آزار مدننت و مال و مدیان تاوان مدننت. اگن چش بییت گڑا گلئے کارمستر باید انت دمانا و گیشاگیش تان ۱۲ ساہتا مئوردئے ہسابا مسلہا ہکمانی کاربُریے کاری یا کشیکین کاریا ہال بدننت تانکہ پہ اے کارا آییازا ہی حکم بییت. چہ ۲۴ ساہتا گیش نباید انت بندیگ گون دزبند یا پادبندا دارگ بییت چیا کہ دزبند و پادبند بندیگئے ہترناکین حالت و جاورئے الاج زانگ نبیت و پہ اے مکسدا باید انت بندیگ چمئے چیرا بییت و چہ سماپچارئے شورئے ہزمتا و... بہروند بییت. پہ ہما بندیگئے گر و دار کنگ کہ آییازا ہترناکین حالت و جاورے ہست، پادبندئے کارمرز کنگ ہما شرتا رئاو انت کہ دزبندئے کارمرز کنگ پہ آییئے گر و دار کنگا بس مبییت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۱۱۶)

انچش ہم بندیجاہئے پانکپانانی رپتارئے بارئاو گوشگ بوتگ کہ: پانکپانا اے ہک نیست کہ اگن ہلاپکاریے بگندیت بندیگا سزا بدننت یا تئنتنا ملامت بکنت؛ آییئے سرا انت کہ مسلہا پانکپانین اپسرا ہال بدننت، اگن چش مبییت پانکپانا ہلاپ کرتگ و آییازا انزباتی سزا دئیگ بییت.

بندیگانی ہلاپکاریانی سرارسیدگی کنوکین مرجه کجام انت؟

هر بندیجاہیا شئورائے اڈ کنگ بیت کہ «انزباتی شئورا» گوشگ بیت. اے شئورا بندیگانی ہلاپکاریانی سرارسیدگی کنت و لازمین شئورا بُریت. انزباتی شئورائے شئور باید انت اجرا کنگ ببت.

انزباتی شئورائے باسک ایش انت: کزایی، بازپروی و ہپازت اٹلائتے اگدهدار، پیوستین اندرزگاہئے کارمستر و یک مدتکارے. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۳۸)

انزباتی سزایانی ترندی و نرمی تان کجام ہد و کساسا انت؟

کماکمین انزباتی سزا، چہ گندکا گیشاگیش سئے نوبت و باریگا زبہری انت. گیشاگیشین سزا ہم چہ بکشگ و شرتے سرا آزاتئے پیشنہادئے زبہری تان گیشاگیش شش ماہا انت.

انزباتی سزا ایش انت:

۱. گیشاگیش سئے نوبت و باریگا چہ گندکا زبہری، ایپد چہ وکیل یا اگدهدارین منسبدارانی گندکا
۲. تان سئے ماہا چہ چٹیا زبہری
۳. چہ کاری و کاردبری بنجاہان، بندین یا نیمچین بندیجاہان برگ
۴. گیشاگیش تان شش ماہا بکشگ و شرتے سرا آزاتئے پیشنہادئے ندیگ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۴۱)

گستاگس (انپردی سلول)

پیش چہ بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہئے منگا مان سال ۱۴۰۰ آ و پیسریگین آیین نامہانی کؤتہا کنگا، «گستاگسا» تان گیشاگیش ۳۰ روجا ہلاپکارین بندیگئے دارگ، ۱۳۸۰ ئے کاربُری آیین نامہئے

گرانترین انزباتی سزا آت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، ۱۳۸۰ھ، مادہ ۱۶۹ آئے بند ۴)

بلہ سال ۱۳۸۲ آ «تان ۳۰ روچا گستاگسا بندیگتے دارگتے» سزا اداری ادالتئے دیوانا رٹوہیئے و ہدتئے رابئے سرا کوٹاہ کنگ بوت و چہ ہلاپکارین بندیگانی انزباتی سزایان در کنگ بوت. (رٹوہیئے و ہدتئے رای، ۴۳۵، اداری ادالتئے دیوان، تاریخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۸)

بلہ پمیشکا کہ اسلامی جمہوریا، سزا گیشتر انسانی کچ و ہکوکی اسولانی سرا نہ آنت، و کانوتے کاربڑانی پسندئے سرا بنت؛ گڑا سال ۸۴ آ بندیگتے دارگ مان گستاگسا گوں لہتین اسلاہان پدا یگے چہ انزباتی سزایانی ہسابا آیین نامہا درج کنگ بوت. بلہ پرک اش انت کہ آییئے مدت چہ ۳۰ روچا، کمتر کنگ و گیشاگیش ۲۰ روچئے تھا بدل کنگ بوت.

وشین ہال اش انت کہ ۱۴۰۰ آئے منتگین آیین نامہا اے تھرئے سزا بیہا زورگ نبوتگ و گستاگسا بندیگتے دارگ ہم کوٹاہ کنگ بوتگ. ہرچنت املئے تھا اشینے ہلاپا گندین بلہ گوں کانون و رہبندان آژناگ بیگ مارا کمگ کنت کہ چم بستکا گنیر کانونی رپتارانی دیما-تنتنا اسلامی جمہوریئے جندئے کانوانی پادمال کنگئے دیما تسلیم مین و ہر و ہد و جاورا وتی ہگا کوگار بکنین.

بارین انزباتی شئورایا بندیگتے ہلاپکاری یا ہلاپکاریانی سرا رسیدگی، آییئے جندئے ہازریا بیت؟

ہئو. ہلاپکاریئے سرا رسیدگی باید انت بندیگتے ہازریا بیت و باید انت انزباتی شئورایا، اتولا بندیگتے ہلاپکاریا بندیگا بہمیننت و بندیگ بزانت کہ چوتین کارے کرتگی کہ ہلاپکاری زانگ بیت. رندا انزباتی شئورا باید انت بندیگا موہ بدنت تانکہ وتی دیپانیا بکنت. تہ گڑا انزباتی شئورا ہما شرتا توانت بندیگتے سزا دیگتے ہکما بدنت کہ آییئے ہلاپکاری رند چہ رسیدگی و آییئے دیپانئے اشکنگا پہ شئورایا پگا بیت و انچین سزا پہ آییبا بگیشیننت کہ ہلاپکاریئے تھرئے ردا بنت.

انزباتی شئورا ایپد چه سزائے دئیگا توانت لہتین آسراتی امتیازان یا بندیگے
 اہتباری مُرہا کم بکنت. انچش ہم انزباتی شئورا توانت تکمیلی و تربیتی کارانی
 ہسابا، لہتین مہودویتان ہلاپکاریں بندیگے سرا ائمال بکنت؛ اے مہودویت
 لہتین امتیازانی بہروندیے سرا بوت کنت چو کہ ورزشی جاگہانی کارمرز کنگ،
 ٹلپونی راتہ و رھوتگیری، تسویری گندک یا گلئے تھا بانکی کارتے کارمرز کنگ
 گیشاگیش تان شش ماہا. انزباتی شئورا تانتا توانت تکمیلی و تربیتی کارانی
 ہسابا پہ بندیگے دارگجائے بدل کنگا گامگیجان بزوریت. (ملکئے بندیجاہانی
 سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ مادہ ۴)

➡ **دراندئیہی:** بازیں رندا ایزائے بندیجاہان گندگ بوتگ کہ لہتین سیاسی و
 اگیدتی بندیگ، سیاسی دلیلانی سئوبا و امنیتی مامورانی شئورے سرا، چه آدگہ
 سیاسی بندیگان جتا کنگ بوتگ و تانتا لہتین بندیجاہان کہ چه بندیگ و آیانی
 کھولانی لوگ و جاگہان دور آنت «دراندئیہ» کنگ بوتگ آنت.

اے ڈولین گامگیج گئیر کانونی و بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی
 گامگیجانی کاربُری آیین نامہے ہلاپا آنت.

اے آیین نامہے ردا تانتا اگن ادیا کنگ بیت کہ بندیگے جاگہے بدل کنگ
 آییے ہلاپکاریے سئوبا آنت، انگت ہم ایوکا بندیگے برگ چه یک بندیا پہ
 دگہ بندیا یا چه یک بندیجاہیا پہ دگہ بندیجاہیا یا ائولی درجہے ہسابا چه
 شہر یا استانیئے بندیجاہا پہ دگہ شہر یا اُستانیئے بندیجاہا، پئش چه اشیا کہ
 آییے ہلاپکاریے سرا انزباتی شئورایا رسیدگی بیت و چه آیین نامہے گیش پنتگین
 سزایان یک سزائے حکم پہ آییہا بُرگ بیت، رھبندانی پڈرائن پادمالی آنت و
 انزباتی شئورائے سجھین باسک و آیانی گئیر کانونی حکم و دستورانی کاربُرانی
 سرا اتزامی، اداری و کئیری رندگیری بوت کنت. چیا کہ ہمے آیین نامہا گوشگ
 بوتگ کہ شئورا ہما وھدا توانت بندیگے دارگجائے بدل کنگے بارئوا حکمے
 بدنت کہ آیین نامہا آتکگین ہر یک سزائے ائمال کنگا پہ آییے سزا دئیگا کافی
 مزانت و آییے دارگجائے بدل کنگا تکمیلی و تربیتی سزائے ہسابا بلیکیت.
 ہمیشکا آنت کہ سیاسی و اگیدتی بندیگانی دارگجائے بدل کنگ و چه سیاسی

بندیگانی بند، پہ انچائین بندیگانی بند، و چہ بندیجاہیا پہ دگہ بندیجاہیا و چہ آئیئے نندگئے شہر یا اُستائے بندیجاہا پہ دگہ شہر و اُستائیا آئیئے برگا۔ بے ہلاپکاریئے پگا کنگا مان انزباتی شئورایا و بے آئیئے سزائے حکمئے بُرگا کہ چہ انزباتی سزایان یگیا بسگیت، تواتین گئیر کانونی دراندیہی بزانتین۔

دانک ۱: انزباتی سزا و مہدودیتان کہ بندیگئے ہلاپکاریئے سئوبا چہ انزباتی شئورائے نیمگا بنت، اے گون نہ آنت: بہداشتی، درمانی و سماپجاری ہزمت یا چہ کتابئے وانگ و گواتے ورگ و جانشوڈگئے جاگھا زہری۔ تہ گڑا ہر ہال و جاورا بندیگ باید انت چہ بہداشتی و درمانی و گواتے ورگئے ہزمتان و دگہ لہتین ہزمتان بھروند بیبت۔ انچش ہم لاپ پُزین جنین و ماتین بندیگ کہ آیان چک گون آنت، یک نیری کوٹیا اشانی دارگ مکن بوتگ۔ (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۴۲)

دانک ۲: ہما پٹیما کہ دادگاہانی حکم گون لہتین شرتان ماٹو بوت کنت یا کہ ارزانتین سزایانی تھا بدل بوت کنت، انزباتی شئورائے حکم ہم ماٹو بوت کنت یا ارزانتین سزایانی تھا بدل بوت کنت۔ (پہ درور تان گیشاگیش شش ماہا اَملمنپٹیہین ہزمتانی تھا بدل کنگ و...)۔ البت اگن بندیگ وتی سزائے ماٹو بیگئے و ہدا دگہ ہلاپکاریئے بکنت و پدا انزباتی شئورائے تھا مٹیاربار زانگ بیبت، پیسریگین ہلاپکاریئے سزائے ماٹو یا بدل کنگ کوٹاہ کنگ بیت و دوین سزایانی کاربُری ہوریا بیبت۔ (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ مادہ ۴۳)

دانک ۳: اگن بندیگئے رپتار جرمے ہم بیبت، پہ درور اگن ایبڈ چہ بدین سلوک و رپتارا گون دگہ بندیگیا دستدراجی، دزی یا نشہئے مئوادانی دارگئے جرما یا دگہ جرمی بکنت؛ گڑا ایبڈ چہ اشیا کہ انزباتی شئورایا آئیئے ہلاپکاریئے سرا رسیدگی بیت، اے جرمئے رسیدگئے ہاترا ہم مسلہ دادستان یا کزایی ہڈ و ایبلئے کارمسترا ہال دئیگ بیت و گون کئیپری پروندھے پچ کنگا پہ بندیگا، آ باید انت وتی جرمئے سرا رسیدگیئے ہاترا دادسرا و دادگاہا ہازر بیبت۔ (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۴۴)

دانک ۴: اگن بندیگ پہ دستی یا کسورئے سئوبا بندیجاہئے مال و مدئی و سامانان تاوان بدنت، باید انت تاوانان پُر بکنت۔ اگن بندیگ تاوانا پُر مکت،

۱۰ روپے تھا مسئلہ کاربڑیے کا زیا حال دئیگ بیت و بندیگ آئیے کرا پش کنگ بیت. اگن بندیگ وتی کسورواریا ہنیت و تاوانے زر تان ۱۰ ملیون تومنا بییت، کاربڑیے کازی تواتن ہمینچک زرا چہ بندیگئے بانکی اکتونتان بکشیت و رندا مسلہا کتبی شکل و دروشما آیا حال بدنت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و ترمینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۴۶)

بارین انزباتی شئورائے حکمانی کاربڑی و تاوت بوت کنت؟

اَنہ! انزباتی شئورائے حکمانی کاربڑی ہما شرتا بیت کہ کاربڑیے کازی ہنیت و تایید بکنت. تہ گرا انزباتی شئورائے حکمانی کاربڑی، بے کاربڑیے کازیے منگ و تاییدا بوت نکنت.

اے رہبندان گون آژناگی بندیگان ہمے امکانا دنت تانکہ اگن گون انچین سزایان ڈیک بورت زلور گیشینتگین سزائے بارنوا انزباتی شئورائے حکمئے کاپیے بلوٹت و بچارنت کہ گیشینتگین سزایانی بارنوا کاربڑیے کازیے تایید گرگ بوتگ. اگن بندیگ بے کاربڑیے کازیے منگا ہج بیت کہ چہ انزباتی شئورائے تیمگا سچھین گیشینتگین سزایان بسگیت، آ چہ بندیجاہنئے انزباتی شئورائے سچھین باسکان وتی گلگ و شکایتا کزایی و انتزمامی مرجہانی کرا بُرت کنت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و ترمینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۴۱)

بارین انزباتی شئورائے بُرتگین حکم بیرگ أنت و ماٹو بوت نکنت؟

اَنہ! انزباتی شئورا گون گیشترینئے منگا، حکمئے بہرے یا سرجمین حکما تان گیشاگیش شش ماہا ماٹو کرت کنت. اگن تان اے مدتا بندیگ ہلاپکاری یا جرمے مکت، اے سزایانی کاربڑی نیت. بلہ اگن اے مدتے تھا بندیگ دگہ ہلاپکاری یا جرمے بکنت آئیے سرا سچھین سزایانی کاربڑی بیت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و ترمینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۴۳)

بارین انزباتی شئورا ہما جرمانی سرا ہم رسیدگی کنت کہ بندیگ، بندیجاہا کنت؟

انزباتی شئورائے سلاہیت ایوکا ہما ہلاپکاریانی ہدّ و ابیلانٹ کہ بندیگ، بندیجاہا کنت. ہما رپتار کہ «ہلاپکاری» زانگ بنت، زلور «جرم» نہ آنت. چو کہ: بندیجاہئے نرمے آشیینگ.

بلہ اگن بندیگ، بندیجاہئے تھا کارے بکنت کہ جرم زانگ بیت و کانونا پہ آیا سزا گیشینگ بوتگ، گڑا بندیجاہا، بندیگئے جرمے سرا رسیدگی انزباتی شئورائے سلاہیتا نہ آنت. انچین مؤردان انزباتی شئورا مسلہا دادستان یا کزایی ہدّ و ابیلئے کارمسترا ہال دنت تانکہ سالہین کزایی مرجہیا اشیئے سرا رسیدگی بیت. چو کہ: نشہئے مؤادانی دارگ، دزی، لٹ و گٹّ و اے ڈنولین رپتار کہ جرم آنت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارنری آیین نامہ مادہ ۴۴)

بندیگے کاگد و کزاج

ہر بندیگے کہ چہ گندکا مکن بوتگ توانت ہپتگے دو کاگد وتی لوگئے مردم، وتی دؤست و سیاد و وارس، یا وتی وکیل یا کزایی منسبدارانی سرا راہ بدنت. ایید چہ اشیا ہر بندیگیا اے ہک ہست کہ ماہے یک رندا ملکئے رسمی منسبدارانی سرا (چو کہ رییس جمہور یا کزاییہئے گوہئے کارمسترے سرا یا...) کاگدے بنیسیت و راہ بدنت. ہما بندیگ کہ چہ گندکا مکن بوتگ آنت، آہم زلورتنے سرا گوون دادستان یا کزایی منسبدارئے اجازتا (چو کہ آیانی پروندہئے کازی یا بازپرس) توانت وتی وکیل یا کھولئے سرا کاگد بنیسنٹ و راہ بدئنت. ہما بندیگ کہ چہ گندکا مکن بوتگ آنت، آیانی کاگد مہر و مؤم نیت و پچین کاگدئے حسابا پئوسنتین اگدھدارا دئیگ بیت تانکہ راہ دئیگ بیت.

ہما کاگد کہ اُمومی شراپت یا شہم و رھدارئے ہلاپا آیانی تھا نیسیگ بوتگ یا آیانی تھا سلین، مستہجنین لبز و مجرمانہین ہر چو کہ پاتراپ، بد و رد یا بہتام کارمرز کنگ بوتگ آنت یا انچین لبز کار گرگ بوتگ آنت کہ مردمانی ازتا

تاوانِ دہنت یا ناجاہ و تکرارِ پین دزبندی و شکایت کہ پیسرا پیش کنگ بوتگ آنت و آیانی سرا رسیدگی کنگ ہم بوتگ و انچش ہم ہما کاگد کہ دلسیاہ و بیزار کنت، اے بندیجاہئے کارمسترئے حکم و دستورئے سرا دارگ بنت و منزلآ آیانی راہ دئیگا پھریز کنگ بیت۔ کاگدئے نیسوگئے سرا ہم ہما چیزئے ردا کہ کاگدئے دارگئے سئوساز بوتگ، انزباتی یا کزایی زندگیری بیت۔ پہ درور اگن آییا وتی کاگدئے تھا مردمیارا پاتراپ داتگ یا بد و رد گوشتگ یا کہ بہتام جتگ، گڑا باید انت کزایی مرجہانی دیمہ جوابدار بییت۔ انچش ہم اگن وتی کاگدا سلین و جہل جنوکین لبزی کارمرز کرتگ، انزباتی شئورایا ہم باید انت جوابدار بییت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہ، مادہ ۲۲۸)

البت ہمیشکا کہ اے رھبندانی تھا گیشینگ نبوتگ کہ چہ «مستہجنین لبزان» مکسد چے انت یا چہ اُمومی شراپت یا شہم و رھداریا مکسد چے انت؛ اے ہتر ہست کہ بندیجاہانی کارمستر وتی پسندئے ردا گون بندیگا رپتار و سلوک بکنت و گون کاگدئے راہ ندئیگا دیم پہ منزلآ یا گون بندیگئے کاگدئے دارگ و آییئے ہلاپا انزباتی یا کزایی پروندھئے جوڑ کنگا، نہ تھنا بندیگا چہ آییئے ہکیگین ہگا زہر بکنت، گیشترین اڑ و جنجال ہم آییئے چگا پزیننت۔

بندیگئے کاگدئے نبستانک باید انت پارسى زبانا و گون واناکین ہتیا بییت و پھمگ بییت۔ کاگدئے تھا آتکگین ہر باید انت زاتی و کھولی جاورھائے بارئوا و ہما چیزانی بابتا بنت کہ آییئے پروندھئے تھا ہست آنت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہ، مادہ ۲۲۹)

بارین زلورتئے ہسابا بندیگ توات بے یک ہپتگی مہلتئے چارگا دگہ کاگدے بنبیسیت؟

ہئو۔ زلورتئے وھدا و ہاسین مئوردان بندیگ توات بے وھدئے مھدودیتئے چارگا دگہ کاگد ہم بنبیسیت۔ ہپتگے دو رندا کاگدئے نیسیگ و راہ دئیگئے مھدودیت سچھین مئوردان شامل نییت۔ لھتین اش آنت:

الپ. ہما شرتا کہ زلورتے درکار بیست و پہ بندیگ یا آبیئے کہولا ہاسیئن جاورے بیثیت، آگون نازرین کازی یا بندیجاہئے کارمسترئے اجازتا ہپتگے دو رندا گیش پہ وتی سیاد و وارسان کاگد نبشته کرت کنت و راہ دات کنت.

ب. بندیگتے کزایی پروندھا بندوکین درہاست و لئوایہانی بارنوا مہدودیتے نیست و بندیگ تواننت اے لایہہ و درہاستان چہ کزایی الکترونیکئے سیستمئے راہا یا برہتین ہوشمندین سیستمئے راہا کزایی مرجہانی دستا برسیننت، بندیجاہانی اگدہدارانی سرا انت کہ اے موہ و امکاناتان پہ بندیگان تیار بکننت.

پ. ہما کاگد کہ آیانی تھا امنیتی یا کزایی ہبر مان انت و پہ لازمین گامگیجئے زورگا باید انت اشتایا راہ دئیگ بینت. بندیجاہئے اگدہدارانی سرا انت کہ انچین کاگدان کہ آیانی تھا امنیتی یا کزایی ہبر مان انت، گون آیانی اشتاپی گوشگا پیوستین منسبدارانی سرا راہ بدینت تانکہ وهدئے سرا لازمین گامگیج زورگ بیست. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۲۲۷)

گنیر ایرانی بندیگانی کاگد کہ گنیر پارسیین زبانان نیسیگ بنت، آچہ راہ دئیگا پیسر پہ ہر راہے کہ بوت کنت پارسیا رجانک کنگ بنت و چہ کاگدا یک کاپیے بندیجاہا، بندیگتے پروندھئے تھا بایگانے بیت. گڑا اگن منزلا کاگدئے راہ دئیگا ایرازے میت، چہ اُستانے بندیجاہانی ادارہ کُلتے راہا راہ دئیگ بیت.

انچش ہم درملکی بندیگانی کاگد کہ آیانی ملکئے سیاسی و کُسولی جھگیر یا منپہتانی پہازوکئے سرا نیسیگ بنت، اے کاگد چہ اُستانے بندیجاہانی ادارہ کُلتے راہا ہارجہئے وزارت راہ دئیگ بنت تانکہ چہ آراہا بندوکین ملکئے فائدگی، کنسولگری یا منپہتانی پہازوکئے دستا سر بینت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۲۳۰ و ۲۳۱)

انچش ہم اگن بندیگان چہ ہر کزایی منسبدار یا بندیجاہئے اگدہدار یا دگہ ہر مردمیا گلگ و شکایتے بیت، آچہ کزایی الکترونیکی سیستم یا ہوشمندین سیستمئے راہا وتی شکایتا درج کرت و راہ دات کنت.

بندیگان اے ہک ہست کہ چہ بندیجاہا ڈن کتاب بلوٹائینت؟

ہو۔ بندیگے تواننت ہر پٹیمین کتابے کہ رٹوا بیبت بلوٹنت تانکہ چہ بندیجاہا ڈن گرگ بیبت و آیانی دستا سر کنگ بیبت۔ کتاب چہ ہما چیزان یگے کہ آیئے دارگ پہ بندیگا رٹوا انت۔ پمیشکا کہ سچھین رٹواین کتاب کہ بندیگا پکار آنت بندیجاہا دست نکنت گڑا بندیگا اے ہک ہست کہ ہما کتابا کہ آییا پکار انت پہ آیئے گرگا دزبندی بکنت تانکہ چہ بندیجاہا ڈن کتابا بزورنت۔ انچش ہم پُستی مہمولہانی راہ دئیگ پہ بندیگا کانوئے ہسابا مکن نبوتگ و اگن مہمولہیا رٹواین کتاب، یگے یا چہ یگیا گیش مان بیبت، بندیگا آیئے دئیگ مکن نہ انت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارٹری آیین نامہ، مادہ ۶۹ و ۲۳۲)

بارین ہر چیزے کہ ڈن چہ بندیجاہا بندیگے نامے سرا پُست کنگ بیت، باید انت آییا دئیگ بیبت؟

سچھین پُستی چیز پُتش چہ اشیا کہ بندیگا دئیگ بننت، باید انت یک جاگھیا کہ اؤدا کئیمرا لگتگ، کارزانتین مامورانی دستا پٹ و پاس کنگ بیبت۔ ہر چیزے کہ پہ بندیگا پست کنگ بوتگ، اگن آ چیز نارٹواین چیزانی لڑا مبیبت، بندیگا دئیگ بیت و اگن نارٹواین چیزانی لڑا بیبت گڑا دو حالت بوت کنت:

۱. چہ ہما مئوردان انت کہ آیانی دارگ جرم نہ انت۔ اگن چش بیبت گڑا بندیگے کھول یا سیاد و وارسانی کڑا پر تڑینگ بنت۔ اگن بندیگا سیاد و وارسے مبیبت کہ نارٹواین پستی چیزا آ مردمان بدئینت، گڑا سورت جلسہ بیت و بندیگے مال و مدئیے ہسابا زبنت بیت و آزاتئے وهدا بندیگا دئیگ بیت۔
۲. چہ ہما مئوردان انت کہ آیانی دارگ جرم انت۔ اگن چش بیبت مسئلہ کزایی منسبدارا ہال دئیگ بیت تانکہ شئور بڑیت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کارٹری آیین نامہ، مادہ ۲۳۲)

بندیگے ٹلپونی رابتہ و رھوتگیری

دگہ یگے چہ ہما راہان کہ بندیگ چہ بندیجاہا گون ڈنٹے دنیا یا رابتہ و رھوتگیری کنت، ٹلپونی رابتہ انت۔ بندیگ توات گون ٹلپونٹے کارت و لس مھلوکی یا اُمومی ٹلپونانی کارمرز کنگا کہ بندے تھ لگتگ انت گون وتی کھول، دؤست و سنگت، پچاروک، سیاد و وارس و وتی وکیلا ٹلپونی رابتہ و رھوتگیری بکنت۔ گون اے لس مھلوکی ٹلپونانی کارمرز کنگا رابتہ و رھوتگیریے وڑ و پئیم چُش انت کہ گپ و ہبرے ائولسر و گڈسرا گون ہما مردما کہ بندیگ گون آیی رھوتگیری کنت گوشگ بیت کہ اے رابتہ چہ بندیجاہا کنگ بوتگ۔ تھ گڑا بندیگ توات وتی ٹلپونی رابتھئے تھ اے ہبرا چیر بدنت کہ آ بندیگے۔ انچش ہم بندیگ توات موبایلا پہ ڈن بندیجاہی رابتہ و رھوتگیریان کارمرز بکنت۔ (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۲۲۳ و ۲۲۶)

اگن پگا بیت کہ بندیگ چہ ٹلپونی رابتہ و رھوتگیریے امکانا نارٹوائین پائنگ جست کنت، مردمان دلسیاہ کنت و پاتراپ دنت و اگن چہ آیی شکایتے بیت، ایڈ چہ اشیا کہ تان دو ماہا چہ ٹلپونی رابتہ و رھوتگیریے ہگا زبھر بیت، کزایی ہسابا ہم اے مسله کزایی مرجھان ہال دئیگ بیت۔ اگن بندیگ دوبر ہلاپ بکنت، چہ ٹلپونٹے راہا مردمان دلسیاہ بکنت و کسینا پاتراپ بدنت،

اے رندا نہ تھنا تان چار ماہا چہ ٹلپونی رابتہ و رھوتگیریے ہگا زبھر بیت، اے مدتا رندا آییے ٹلپونی رابتہ و رھوتگیری مھدود بنت و آ ایوکا ہپتگے یک رندا گون وتی دو سیاد و وارسے گیشیتنگین ٹلپونی ہٹان رابتہ و رھوتگیری کرت کنت۔

اگن بندیگ پدا ہم بزان سئیمی رندا ٹلپونا پہ دلسیاہ کنگ و پاتراپ دئیگا یا تتنا پہ لھتین گئیر کانونی سئودایان یا ہر کارے کہ جرم زانگ بیت کارمرز بکنت، اے رندا اُمجتی و تان وتی سزائے گڈی روچان چہ ٹلپونی رابتہ و رھوتگیریا زبھر کنگ بیت۔ البت اگن چہ آییے مَجتی زبھر کنگے بنداتا سالے بگوزیت و کاربُریے کازی تشکیس بدنت کہ بندیگ تمہ بوتگ، گڑا کازی

پرمان دات کنت کہ بندیگ ایوکا ہپتگے یک رندا گون وتی دو سیاد و وارسنے
گیشینتنگین ٹلپونی ہٹان رابتہ و رھوتگیری کرت بکنت. (ملکئے بندیجاہانی
سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہ، مادہ ۲۲۵)

بندیگے گندک

گون دیمپانین وکیل، لوگئے مردم، سیاد و وارس و پجاروکان رابتہ ہر بندیگئے
بنیاتی ہگے و ہچ منسبدارے آیا چہ اے ہگا زبھر کرت نکنت؛ مگن انچین
وہدان کہ بندیگ تبکبندیئے شئورائے حکمئے ردا و «انزباتی سزائے» ہسابا چہ
گندک و دیدارا مکن کنگ بیت.

اگن یک منسبدارے بے کانونی جٹوازا بندیگا چہ گندک و رابتہا زبھر بکنت،
انزباتی و اداری ہسابا آییئے سرا انتزاسی و اداری زندگی بوت کنت و مئوردئے ردا
کٹیپری زندگی بوت کنت.

بہتامیگین بندیگئے بارٹوا چش انت کہ اگن کازی آییئے گندک کنگ و گون
آییا رابتہ کنگا رسیدگیئے کاردرچئے ہسنئے ہلاپ بزانت، آتوانت کتبی ہسابا و
پہ گیشینتنگین و ہدیآ آیا چہ گندک و دیدارا مکن بکنت.

کجام مردمان ہک ہست کہ بندیگا گندک بکنت؟

اٹولی درجھئے سیاد و وارس: لوگواچہ یا لوگبانک، پت، مات، گھار، برات و
بندیگئے چک، انچش ہم بندیگئے لوگواچہ یا لوگبانکئے پت و ماتا ہک ہست
کہ گندکئے و ہدا آیا ہزوری گندک بکنت.

آدگہ سیاد و وارس چو کہ ماتئے برات، پتئے برات و ماتئے گھار و... یا
بندیگئے دؤست و سنگت توانت گون گندکئے درہاست و اُستائے بندیجاہانی
مدیر کل، کاربزیئے کازی یا بندیجاہئے کارمسترئے موکل و اجازتا چہ کابینئے راہا
بندیگا گندک بکنت. (ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی
کاربزی آیین نامہ، مادہ ۲۱۰)

بارین بندیگ و آیانی کھولانی گندک ہمک وهدا ہزوری بیت؟

انہ! ہر بندیجاہا یک جاگھے پہ گندکا اڈ کنگ بیت. اے جاگہ بندیجاہانی سازمانے کاربڑی آیین نامہئے ردا چہ لہتین کابینانی مچ کنگا ٹھینگ بیت کہ آیانی دیوار چہ ہما شیشگان اڈ کنگ بنت کہ نپرشنت و اشان ٹلپونی و زد سٹوتین ازباب مان کنگ بیت. بندیگانی اُمومی گندک کہ گیشتر ہپتگی انت ہمے جاگہان بیت. اُمومی گندکئے مدت ہپتگے ۲۰ تان ۳۰ منٹ انت، بلہ بندیجاہئے کارمسترا اجازت دئیگ بوتگ کہ وتی تشکیسئے سرا و گوں بندیگئے رپتارئے چارگا، بندیگ و آیینے اٹولی درجہئے سیاد و وارس و آیینے لوگبانک یا لوگواجہئے پت یا ماتئے «ہزوری گندکئے» برنامہا بٹھینیت. ہزوری گندکئے مدت ۳۰ تان ۶۰ منٹ انت. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۲۱۲)

بندیگ چہ چنت تہرئے گندکا بہروند بوت کنت؟

بندیجاہانی سازمانے کاربڑی آیین نامہئے ردا گندکئے چنت تہر پہ بندیگان گیشینگ بوتگ:

ا.پ. کابینی گندک: بندیگ توانت ہپتگئے سرا گوں وتی کھول، پت، مات، چک، لوگواجہ یا لوگبانک و آیانی پت و ماتا گندک بکنت. بندیگئے دوست و سنگت و پچاروک توانت گوں جٹوازئے گرگا بندیگا چہ کابینے راہا گندک بکنت. کابینی گندک چہ بندیگئے ہما ہگان انت کہ شرت و ڈگے تپستی. اے گندکئے مدت ۲۰ تان ۳۰ منٹ انت.

ب. ہزوری گندک: بندیجاہئے کارمستر توانت ہاسین روچان یا لہتین مناسبتانی وهدا بندیگ و آیینے کھولئے گندکئے امکانا تیار بکنت. ہزوری گندکئے مدت ۳۰ تان ۶۰ منٹ انت.

پ. ہسوسی گندک: انچین گندکے کہ گون بنديجاھئے کارمسترے نزرا ٹھینگ بیت و آراتی و دلبدی دئیوکین امتیازانی یک تھرے. اے ڈولین گندکا بندیگے لوگے مردم توانت ہسوسی ہسابا و دراجترین مدتیا بندیگا گندک بکننت. پمیشکا کہ اے گندک ہاسین جاگھیا بیت کہ پہ ہمے مکسدا گیشینگ بوتگ، ہسوسی گندک نامینگ بوتگ. اے گندکے مدت ۴ تان ۱۲ ساھت انت. (ملکے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگجانی کاریری آیین نامہ، مادہ ۲۱۵)

ت. الکترونیکی گندک: کہ آ دگہ نامی تسویری گندک انت گندکے دگہ تھرے کہ دلبدی دئیوکین و آراتین امتیازے ہسابا بندیگا رسیت. گندکے اے تھر مجازی و اشیے مدت ۵ تان ۳۰ منٹ انت. ایید چہ اومومی گندکا، گندکے آ دگہ تھر دلبدیے ہسابا بنت. گندکے اے سجھین تھرائی مدت گون بندیجاھئے کارمسترے سلاہ و نزرا نوک و دراجر بوت کنت.

لاپتے یا ساھئے ہمک گیرین نادراھیانی سٹوبا بندیجاھئے کارمستر ہدارکیا ہزوری و ہسوسی گندگانی دپما ہم تان ہما وھدا کہ جاورھال آدی بیت داشت کنت. (ملکے بندیجاھانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگجانی کاریری آیین نامہ، مادہ ۲۱۲، ۲۱۳ و ۲۱۴)

دیمپانین وکیل و بندیگے گندک ہیتگے کجام روچان و کجام منسبدارے پرمانے سرا بیت؟

دیمپانین وکیل و بندیگے گندک چہ بندیجاہ و بندیجاھئے اگدھارانی تیمگا ہاسین وھد و برنامہیتے پابند نہ انت. بندیگے وکیل توانت ہر وھد کہ زلورت بوت چہ کزایی منسبداران کتبی جٹواز بگیپت و اداری ساھتان بندیجاھا برتوت و گون وکالتنامھے پیش کنگا وتی موگلا گندگ بکنت.

وکیل و آیانی موگلانی گندکے جاگہ گنیر چہ اومومی گندکے جاگھا انت. پہ اے مکسدا ہر بندیجاھیا گون «وکیلانی بُنجاھئے» ہرچ و درچا ہاسین کوٹے

اڈ کنگ بیت کہ وکیل و آیانی موگل اوڈا گندک بکننت. اشیا «وکیلے گندگنے
ہاسین کوٹی» ہم گوشت.

تہ گڑا وکیل پہ وتی موگلانی گندکا بندیجاہئے گندکئے برنامہئے پابند
نہ آنت. آ گندکئے زلورتے نیمگا دلگوش گور کننت و ہج منسبدارے
نتوانت وکیلان چہ آیانی موگلانی گندک کنگا مکن بکننت؛ مگن ہما شرتا کہ
بندیگین موگل چہ گندکا مکن بوتگ و اگن چش بیت گڑا گندک گون کزایی
منسبدارے نزر و دستورا بیت.

بندیجاہانی سازمان زمہوار بوتگ تانکہ گون «کزییہئے گوہ- آمار و اثاناتے
پنآورئے بُجاہئے» ہمکاریا الکترونیکی شکل و دروشما وکالتے منگنامہئے
ٹھینگے امکانا پہ بندیگان بجوڑئیت تانکہ آ بتوانت چہ الکترونیکی ہزمتانی
سیستمے راہا گون ہما وکیلا کہ وت لوٹنت وکالتے منگنامہ ہٹھیننت.

اے آیین نامہا امنیتی بندیگ و بہتامیگانی گندک گون آیانی وکیلا ہما شرتا
بوت کنت کہ کزایی مرجہ وکالتے منگنامہا ہنیت و تایید بکننت. (ملکتے
بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہ، مادہ ۲۱۶)

لازم انت اے نکتھے نیمگا اشارہ کنگ بیت کہ سیاسی و اگدتی بندیگ
گیشترین وهدان امنیتی پنائمے سرا مہاکمہ بنت و آیانی بارئوا سزائے حکم بُرگ
بیت و پدڑین ہبر اش انت کہ ہر جاہ «امنیتی بندیگانی» ہبر بیت مکسد
سیاسی و اگدتی بندیگانی ہلاپا زاہر و پدڑاین پرکاری گندگ بیت، کئیپری
دادرسیئے آیین، ۱۳۹۴ئے اسلاہیا ہم ہر چنت پگا کنگ بوت کہ ہما دمانا
کہ بہتامیگ چمٹے چیرا کنگ بیت آیی اے ہک ہست کہ چہ وتی جندے
داشتگین و پُراہتبارین وکیلے ہزمتا بہروند بیت و منسبدار زمہوار زانگ
بوتگ آنت کہ اے ہگئے بارئوا گون بہتامیگا ہبر بکننت و آییا سرپد بکننت کہ
تان ہما وهدا کہ آییئے داشتگین و پُراہتبارین وکیل ہازر بیت آیی اے ہک
ہست کہ جُستانی پَسُو دئیگا پھریز بکننت و چُپ و ہاموش بیت، بلہ سیاسی
و اگدتی بہتامیگ چہ اے ہگا زہر کنگ بوتگ آنت.

کئیپری دادرسیئے آیینئے کانون، اسلاھی، مادہ ۴۸ئے تہسرها سہرا و پڈرائن ڈٹولیا سیاسی، اگیدی و امنیتی بہتامیگ و انچش ہم ہما بہتامیگ کہ گوئن انچین بہتاماں دچار کپتگ آنت کہ آیان گرائین سزا چو کہ پاہو، کساس و ابدئے ہبس ہست، اشانی دیمپانی و بہروندیئے ہک ڈالچار کرتگ و اے بہتامیگ تھکیکئے گاما چہ وتی داشتگین و پُراہتبارین وکیلئے ہزمتانی بہروندیئے ہگا زبہر کرتگ۔

اے تہسرہئے ردا بہتامیگانی اے ٹولی تھکیکئے گاما ہما شرتا تواننت چہ دادگستریئے وکیلئے ہزمتان بہروند بننت کہ چہ ہما وکیلان کہ کزایہئے گوہئے کارمسترا آیانی سرا ستک ہست، پہ وت یگے گچین بکننت۔ اے بنیاتا کزایہئے گوہئے کارمسترا چہ وتی پُراہتبارین وکیلان یک لڑے سنگ کرتگ و اے پیما اے بندیگ چہ وکیلئے گچین کنگئے ہگا ہم زبہر کرتگ آنت۔ اسلامی جمہوریئے کانونئے گیشینوکا بہتامیگانی اے ٹولیئے سرا گوئن انچین گئیر انسانی پرکاریئے اہمال کنگا، نہ تہنا آ چہ دیمپانیئے ہک و آدلین و پُرائنساپین دادرسیئے بہروندیئے ہگا زبہر کرتگ، وتی میان اُستمانی زمہ و ڈبہ ہم پادمال کرتگ آنت۔ (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربزی آیین نامہ، مادہ ۲۱۶ئے تہسرہ، و کئیپری دادرسیئے آیینئے کانون، مادہ ۴۸ئے تہسرہ)

؟ اگن بندیگا وکیل مبیٹ، چوَنکا توانت وکیلے گچین بکنت؟

اگن کسے پیسر چہ اشیا کہ بندیجاہ یا بازداشگاہا مان بیٹ متوانت وکیلے گچین بکنت و وکالتنامہے دزنام بکنت، آ توانت چہ ہما وکیلا کہ وت لوڈیت، دزبندی بکنت کہ بندیجاہا ہازر بیٹ و گوئن آیا گندک بکنت و ہمؤدا بندیگ وکالتنامہا دزنام بکنت۔ اگن بندیگ یا بازداشتی، کزایی منسبدرائے شئورئے سرا چہ گندکا مکن بوتگ، بندیجاہئے اگدھارانی سرا انت کہ وکالتنامہا چہ وکیلا بگرنت و بندیگ یا بازداشتیئے کرا سر بکننت و آییئے دزناما بگرنت۔
تہ گرا تنتا اگن کسیا پیسر چہ بازداشت بیگ یا بندیجاہا رٹوگا وکیل مبیٹ،

بازداشگاہ یا بندیجاہا ہم آہیا ہک ہست کہ گون وتی گچینی وکیلا وکالتنامہے بٹھینیت و پہ وت وکیلے گچین بکنت. بندیگ توانت چہ بندیجاہے کارمستر دزبندی بکنت کہ انچین امکانے پہ آہیا تیار بکنت تانکہ گون وتی پُرسٹگین وکیلا وکالتے منگنامہے بٹھینیت. پہ اے مکسدا بندیجاہانی سازمانا حکم دئیگ بوتگ کہ گون کزایہے گوہ- آمار و اثلاثائے پناوریئے بُجاہے ہماکاریا وکالتے منگنامہے الکترونیکی امکانا پہ بندیگا تیار بکنت. (ملکے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگجانی کاربزی آہین نامہ، مادہ ۲۱۶)

بندیگ ماہے چنت رندا باید انت گندک بکنت؟

اُمومی گندکے برنامہا بندیجاہے کارمستر ٹھینیت. اے برنامہ باید انت ڈٹولے ٹھینگ بیت کہ ہر بندیگیا کماکم ہپتگے یک رندا اُمومی گندک بیت و آہیئے مدت ہم نباید انت چہ ۲۰ منٹا کمتر بیت. (ملکے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگجانی کاربزی آہین نامہ، مادہ ۲۱۳)

بارین بندیگ توانت ڈن چہ ہما برنامہا کہ پہ اُمومی گندکا ٹھینگ بوتگ گون دگہ مردمان ہم گندک بکنت؟

ہنو. اگن زلورت بیت بندیگ توانت اداری وهدا گون ہما مردمان کہ آہان موکل دئیگ بوتگ گندک بکنت. اے زلورتے تشکیس بندیجاہے کارمستر یا سالہین کزایی منسبدار یا اُستائے بندیجاہانی مدیر گئے سرا انت. بزان چہ اے منسبداران ہر یگے ہمے زلورتا تشکیس بدنت کہ بندیگ ڈن چہ گندکے وهدا، یک وهد و ساہتیا گون یگے چہ مجازین مردمان گندک بکنت، آ توانت حکم بکنت کہ بندیگ بتوانت دگہ اداری وهدیا گندک بکنت.

ہما بندیگانی بارٹوا کہ پہ الاجا ڈن چہ بندیجاہا، نادراہجاہیا راہ دئیگ بنت ہم بندیجاہے کارمستر توانت گون امنیتی و ہپزتی رھبندانی رندگیریا و درمانی بنجاہ و بندیگے الاج کنوکین داکترے نزا انچین امکانے تیار بکنت کہ بندیگ گون وتی کھولا ہزوری گندک بکنت.

بلہ لہتین بندیگ کہ آیانی تھا امنیتی بُھتامئے بندیگ گون آنت (و گیشتر سیاسی و اگیدتی آنت)، وھدے آڈنّ چہ بندیجاھا، نادراھاھا واپینگ بنت، ایوکا ہما شرتا تواننت نادراھاھا گون وتی کھولا گندک بکننت کہ دادستان یا بکشئے دادگاھئے کارمستر بمئیت. (مُلکئے بندیجاھانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۲۲۲)

بارین گندکئے وھدا بندیگ یا بازداشتی توانت چہ بندیجاھئے تھا لہتین سامان وتی گندک کنوکین مردمان بدنت یا کہ چہ آیان چیزے بگیپت؟

پھکا، کاگد یا رٹوائین سامان و ازبابانی ادل بدل بے بندیجاھئے کارمستر یا آییئے مُاندھئے اجازتا مکن انت. تہ گڑا ہر پئیمین کاگد یا رٹوائین سامان و ازبابائیے ادل بدل ہما شرتا بوت کنت کہ بندیجاھئے کارمستر یا آییئے مُاندھہ مؤکل بدنت. نگدین زرتے دئیگ، بندیگ و گندک کنوکین مردمئے نیاما ہر سامان و ازبابائیے ادل بدل مکن انت. اگن گندکئے وھدا بندیگ و گندک کنوکین مردمئے نیاما ادل بدلے بییت، گندکئے مامور توانت ادل بدل بوتگین سامان و ازبابان زیت بکننت. اگن چُش بییت گڑا دو حالت بوت کنت:

۱. ادل بدل بوتگین سامان رٹوا و مُجاز انت و آیانی دارگ کانوئے ہسابا مکن نہ انت. گڑا آ سامان گندکئے ہلاس بیگا رند گندک کنوکان دئیگ بنت.

۲. اگن بندیگ و گندک کنوکین مردمانی نیاما ادل بدل بوتگین سامان و ازباب چہ مکن بوتگین سامان و ازبابان بننت یا چہ ہما سامان و ازبابان بننت کہ آیانی دارگ جرم انت، گڑا سورت جلسہ نیسگ بییت و مسلھا کزایی مرجھا ہال دئینت. (مُلکئے بندیجاھانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۲۲۰ و ۲۲۱)

بارین درملکی بندیگ یا بازداشتی کہ ایرانا آیان سیاد و ارسے نیست وتی بازداشت یا بندیجاھئے سزائے سچھین مڈتا بے گندکا گوازینت؟

اے بندیگانی کھوّل توانت ایرانا سپر بکننت و آیان گندک بکننت. گئیر
ایرانی بندیگتے سیاد و وارسانی گندک باید انت رجانکارے ہازریا بیت. مگن
ش کہ آگندکے وهدا گوّن یکدگرا پارسیا ہبر بکننت. اے بندیگ ابید چہ
وتی کھوّلان توانت وتی ملکے سیاسی کنسولی مُائندھا ہم گندک بکننت.
گڑا اے منسبدار باید انت گوّن ہارجھے وزارتے پجارنامگ و گُئین ملکے
دادستانے شورا گندک بکننت.

ہما بندیگ کہ ایرانا آیانی ملکا سیاسی یا کنسولی مُائندھا تیسٹ، آ توانت
گوّن ہما ملکے سیاسی و کنسولی مُائندھا کہ اے بندیگانی ملکے منپھتانی
پہازوک انت گندک بکننت.

اگن درملکی بندیگتے مہکومیتے آسر بیرگین حکم نبوتگ، پہ کنسولی
مُائندھے گندکا، ابید چہ کلّین ملکے دادستانے نزرے گرگا باید انت پروندھے
سرا رسیدگی کنوکیں کازیا ہم مہئیننت. (ملکے بندیجاہانی سازمان و تامینی و
تربیتی گامگیجانی کاریری آیین نامہ، مادّہ ۲۱۷ و مادّہ ۲۱۸ تے تہسرہ)

ہما درملکی بندیگ کہ امنیتی جرمتے سزایی آنت، آیانی گندک باید انت یا
گوّن بندیجاہتے یک کار کنوکیئے ہازریا کہ بندیگتے زبانا زانت، بیت یا گوّن
بندیجاہتے ہپازت و اٹلائاتے مُائندھا و پُراہتبارین رجانکارے ہازریا بیت؛ بلہ
اگن گپ و ہبر پارسیا بنت گڑا رجانکارے بیگ لازم نہ انت.

بندیگتے سرا نہ انت کہ رجانکارے مُزا بدنت و اے ہرچ و درچ بندیجاہانی
سازمانے سرا انت. (ملکے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی کاریری
آیین نامہ، مادّہ ۲۱۸)

سزاییے جاگھے بدل کنگ، آییے راہ دئیگ و رھادگ کنگ

بندیگ یا بازداشتی ہما ہد و اییلا وتی ہبس یا بازداشتتے وهد و دئورانہ
گوازیئت کہ آییے بازداشتتے حکم یا کرار بُرگ بوتگ. تہ گڑا پہ نمونہ و درور
اگن بہتامیگتے بازداشتتے کرار تھرانہ بُرگ بوتگ، دُن چہ تھرانہ بازداشاگہ یا

بندیجاہیا آئیے راہ دئیگ کانوئے ہسابا رٹوا نہ انت، ایید چہ ہما بندیگان
کہ پٹیوستین کزایی منسبدار کانوئے ردا پہ آیان دگہ جاگھیا بگیشیت کہ آ
وتی سزایا اؤدا بسگنت.

پہ نمونہ و درور ممکن انت کسے تھرانا مہاکمہ بوتگ و بندیجاہئے سزائے
ہکم پہ آییَا بُرگ بوتگ بلہ آئیے لوگئے مردم ہوزستانا نشتگ انت، گڑا کازی
توانت ہکم بدنت کہ آئیے بندیجاہئے سزائے سگگئے جاگہ ہوزستانا بییت
تانکہ آئیے لوگئے مردم آسودگ ترین وڑیا آییَا گندک کرت بکننت.

بندیگئے جند ہم پہ وتی کھوئے آسودگی و وتی ہپتگی گندکئے ہکئے
کارمرز کنگا توانت دزبندی بکننت کہ آئیے دارگجاہا انچین بندیجاہئے تھا بدل
بکننت کہ چہ آئیے کھوئے نندگئے جاگھا نژیکتین بییت. (کنپیری دادرسئے
آیینئے کانون مادہ ۵۱۳ و مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی
کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۲۴۴، ۲۴۵ و ۲۴۷)

بوت کنت کہ ہما وهد و درگنا کہ بندیگ وتی بندیجاہئے سزایا گوازینیت،
دگہ شہریا آئیے ہلاپا پروندھے پچ کنگ بییت و کزایی منسبدارئے پرمان و
دستورئے ردا بلوئنت کہ تان مدتیا آ بہتامیگئے ہسابا ہما شہرا راہ دئیگ بییت.
گڑا بندیجاہئے کارمستر نتوانت چہ آئیے راہ دئیگا پھریز بکننت؛ گیشیتنگین
جاگھا بندیگئے راہ دئیگا ایید، بندیجاہئے کارمسترئے سرا انت کہ آئیے جاگھئے
بدل کنگئے مسلہا پٹیوستین کزایی مرجہا بزان ہما دادگاھا ہال بدنت کہ
بندیگئے ہبسئے ہکمی داتگ. (مُلکئے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی
گامگیجانی کاربڑی آیین نامہ، مادہ ۲۵۰)

بازداشتی و بندیگانی راہ دئیگ، رھادگ کنگ و برگئے کارمان ڈن چہ بازداشاگہ
و بندیجاہا، بندیجاہانی سازمانئے انتظامی یگانئے سلپہندین مردمانی سرا انت.
انچین وهد و جاوران دزبندئے کارمرز کنگ زلوری انت و کزایی مرجہئے دپما
ہازر بئیگئے وهدان، دزبندئے پچ کنگ باید انت کزایی منسبدارئے ہکم و
پرمانئے سرا بییت. بلہ وهدے بندیگا ڈن چہ گلا برنت، پادبندئے کارمرز کنگ
مکن انت؛ مکن ایش کہ بندیجاہئے کارمستر تشکیس بدنت کہ پادبندئے کارمرز

کنگ لازم انت، یا ہما جرم کہ بندیگ آئیے سرا مٹیاریار زانگ بوتگ چہ ترندیں جرمان بیت کہ گلئے کارمستر یا آئیے کمکار و ہپازتے یگانے کمانڈر تشکیس بدئینت کہ پادبندے کارمرز کنگ زلوری انت۔ (مُلکے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی کاربُری آیین نامہ، مادہ ۲۵)

گڈسرا لازم انت کہ دو دانکے تیمگا اشارہ بکنین:

دانک ۱: اے پگائین ہبرے کہ ہر پئیمین داروئے کارمرز کنگ (تزرگی بیت یا ورگی، بو چنگی، مؤزھی، پؤستی یا رکتال و واجینالے تھا) باید انت گون نادراہے رزایا بیت؛ بل ترے نادراہ بندیگے بیت۔ ہما پئیمہ کہ نادراہین مردمے آرات بئیگتے و ہدا ہچ داکتریا اے اجازت نہ انت کہ آییہا پہ داروئے کارمرز کنگا ہچ بکنت، بندیجاہا ہم ہچ داکتر یا منسبداریا اے ہک تبت کہ بندیگا پہ داروئے کارمرز کنگا ہچ بکنت کہ بندیگ پہ آئیے کارمرز کنگا رزا نہ انت۔ پگائین ہبر ہمیش انت کہ اگن نادراہا پہ ہر پئیمین داروئے کارمرز کنگا کہ پہ آئیے جانسلامتیا سک المی انت، باز زلورت بیت بلہ پمیشکا کہ آییہا بندیجاہے داکتر یا کار کنوکانی سرا بروسھے مہیت و داروا کارمرز مکنت، گڑا بندیجاہے اگدھداری سرا انت کہ بندیگے جانسلامتیا گون «الاجے چٹیا» مانزمانی بکننت۔

دانک ۲: بژن انت کہ املی ہسابا لہتین سیاسی بندیگانی بارٹوا چش انت کہ و ہدے آتھر تھرین سٹوبانی ہاترا چو کہ ورگے سرا اتنساب یا نادراہی یا پاھوئے سٹوبا مرنت، امنیتی مامور گون بندیجاہے اگدھداری ہماکاریا و گون سجھین جاریین رھبندانی پرؤشگا (چو کہ بندیجاہانی سازمانے کاربُری آیین نامہ ہے ہمے رھبندان) بندیگتے جونا آئیے کھولا سپردہ نکنت و برے برے بے آئیے کھول و وارسانی سریدی و رزایا بندیگتے جونا نامالومین جاگھیا کبر کنت؛ ڈنولے کہ تنتنا کھول چہ وتی دؤستناک و آزیزین مردمے کبرے دیدارا زبھر بنت۔ پگائین ہبر اش انت کہ اے پئیمین کار وتسرا بنت و چہ جاریین رھبندان ہچ یگتے ردا نہ انت۔ کھول و ہاندانان ہک ہست کہ بندیجاہے کارمستر و اگدھدار و سجھین مامورانی شکایتا بکننت کہ اے کارا آیانی دست مان بوتگ۔

امينتي بازداشگاهاني اداره ڪنگئو وڙ و پئيمئو ڪارٻري آيين نامه

«ملڪئو بنديجاھاني سازمان و تاميني و تربيتي گامگيجاني» تها،
«بنديجاھاني سرپرستيئو شئورا و ملڪئو تاميني و تربيتي گامگيجاني»
بدل ڪنگئو ڪانون، مادو ۹ئو ڪارٻري و اجرايا ڪه سال ۱۳۶۴ آ منگ بوت
و په هما بهتامياگاني ساماندهي و دارگئو هاترا انت ڪه آياني سرا ملڪي
و درملڪي امنيتئو هلاپا جرماني بهتام جنگ بوتگ و گون آياني هاسين
جاورھائئو چارگ و لازمين پڙئو جوڙينگا ڪه اشيئو ردا ائو ٿولينئو
بهتامياگاني جھمندي هڪ و اويال پهاڙگ بنت، امنيتي بازداشگاهاني اداره
ڪنگئو ڪارٻري آيين نامه چش منگ بيت.

مادو ۱

۱. پ. امنيتي بازداشگاه

امينتي بازداشگاه هما بهتامياگاني دارگجاه انت ڪه نزامي و امنيتي هساسيتاني
هسابا و گون سالهين ڪزايي منسبداراني ڪتبي هڪم و ڪرارا تان هما وهدا ڪه
گڏي شئور بڙگ بيت، اودا پيش ڪنگ بنت و ملڪئو بنديجاھاني سازمان و
تاميني و تربيتي گامگيجاني نزارتئو چيرا ڪه ائو آيين نامها گونڊ گرگ بوتگ
و «سازمان» گوشنتي، ائو بازداشگاه اداره ڪنگ بنت.

تیسرہ: امنیتی بازداشگاہ ایوکا گوں امنیتی جرمانی بہتامیگان بندوک
انت و کزایی واهد اے بازداشگاہان، آ دگہ بہتامیگ و سزاییانی راہ
دئیگا پھریزَ کننت.

ب. امنیتی بُنجاہ

امنیتی بُنجاہ، انچین سازمان و نهاد انت کہ کانوتے ردا، پہ ملکے
ایمن کنگا ہاسین زمہ و دُبہش دئیگ بوتگ. آ اش انت: اتلائتے وزارت،
پاسدارانی سپاہے اتلائت، پلیسے اتلائت و سلپہبندی واکے ہپازت و
اتلائتے سازمان.

مادہ ۲

پروندھے سرا رسیدگی کنوکین کازیا ایڈ، دادستان یا اییے نمائندھے سرا
انت کہ کماکم ہر ۱۵ روچا یک رندے اے بازداشگاہان برٹوت و بچاریت، و
اشیے روٹا کزاییھے گُوھے کارمسترے کرا راہ بدئیت.

مادہ ۳

ہر استاتیے بُنجاہی بندیجاہا گوں بہتامیگانی تبکبندیے رندگیریا -بزبان
ہما تبکبندی کہ بہتامیگ و امنیتی بُنجاہانی وابستگیے حسابا بیت- و
گوں اشانی ہاسین دارگے شرائتے ہیالداریا، امنیتی بازداشگاہے اد کنگ
بیت .

تیسرہ ۱: اگن بُنجاہی بندیجاہا جاگھے کمیے سٹوبا یا مناسین
وزیتے نبئیگے ہاترا، بوت مکنت کہ بُنجاہی بندیجاہا بازداشگاہ اد
کنگ بیت، پیوستین امنیتی بُنجاہانی سرا انت کہ مئوردے حسابا پہ
مناسین جاگھے دئیگا کہ سازمان تاییدی بکت گامگیجان بزورنت.

تبصرہ ۲: اگن چہ اُستانئے بُنجاہی شہرا ڈن دگہ بازداشگاہانی اڈ کنگ پکار بیت، پٹیوستین امنیتی بُنجاہئے مسترین منسبدارئے دزبندیئے سرا و گوں کزایہئے گُوہئے کارمسترئے مَنگا، سازمان پہ ہما بازداشگاہئے اڈ کنگا کہ پکار انت گامگیجان زوریت. گڑا پکارین جاگہ چہ دزبندی کنوکیں مرچہئے نیمگا تئیار کنگ و سازمانا دئیگ بیت.

مادہ ۴

بازداشگاہئے اگدھدار چہ سازمانئے کارمسترئے نیمگا، امنیتی سلاہیت و لازمین شرائٹانی واہند بیگئے تائیدا رند، چہ سازمانئے رسمین کار کنوکانی نیاما دارگ بنت.

تبصرہ: اے بازداشگاہانی کار کنوک چہ سازمانئے واجد شرائٹین کار کنوکانی نیاما گیچن کنگ بنت و چہ پٹیوستین امنیتی بُنجاہانی نیمگا اشانی سلاہیتئے تائید کنگا رند کارا دارگ بنت یا چہ سازمانئے پٹیوستین امنیتی بُنجاہان آرگ بنت یا پہ ہزمتا مامور کنگ بنت.

مادہ ۵

نام گپتگیں بازداشگاہان دارگئے استاندارد، ادارہ کنگ و ہزمتئے پیش کنگئے وڑ و پئیم بریبر گوں سازمانئے کاربُری آیین نامہا انت و بُرزا آتکگیں مؤردانی سرا چہ سازمانئے کارمسترئے نیمگا آتکگیں بکشنامہانی رندگیری پہ اے بازداشگاہان الّمی انت.

تبصرہ: بازداشگاہئے اگدھدار و کار کنوکانی سرا انت کہ بہتامیگئے جہمنندی ہگ و اؤبالانی ہئیالداریا بریبر گوں جہمنندی ہگانی پہازگئے کانون و آ دگہ پٹیوستین رہبندان بکننت.

مادہ ۶

بازداشگاہانی اگدھدارانی سرا انت کہ وتی بہتامیگانی نامی آمارا ہر ماہا مہرمین ڈٹولیا، و تچکیا سازمانے کارمسترے کرا ایلان بکننت. اے پگاین ہبرے کہ سازمان اے آمارے دارگ و کار بندگا گون تبکبندیئے اسلئے رندگیری و تانسریں دلگوشا کنت.

مادہ ۷

پہ سچھین امنیتی بازداشگاہانی اد کنگ، کارمرز کنگے بنگیچ و ادارہ کنگا، اے آیین نامہئے آتکگین رھبندانی رندگیری لازم انت. مہکمہ و کزایی مرجہ باید انت بہتامیگان ہما بنجاہان پیش مکننت کہ چہ سازمانے نزارت و ادارہ کنگا ڈن انت. اے ہبر پگا انت کہ اگن اے رھبند مان آرگ مبننت، گون ہلاپکاران رھبندانی ردا سلوک کنگ بیت.

مادہ ۸

اے آیین نامہ ۸ مادہ و ۵ تسرہئے تھا ۱۳۸۵/۸/۳۰ آ منگ بوت و چہ منگے وھدا رند سازمان و امنیتی بجاہانی نیاما سچھین منگنامہ کوتاہ زانگ بنت.

دزنام: کزاییئے گوہئے کارمستر

سئید محمود ہاشمی شاهرودی

هدارُکی بازداشگاہانی کاربُری آیین نامہئے نبشتانک

گُون ہما اہتیارا کہ مادہ ۹ئے کانونا داتگ بزان ملکنئے بندیجاہانی سازمان و تاملینی و تربیتی گامگیجانی تھا بندیجاہانی سرپرستیئے شئورا و ملکنئے تاملینی و تربیتی گامگیجانی بدل کنکنئے کانون، کہ ۱۳۶۴آ منگ بوت، بہتامیگانی ہدارُکی بازداشگاہانی کاربُری آیین نامہ چُش منگ بیت:

مادہ ۱

هدارُکی بازداشگاہ کہ آیین نامہا گُونڈ گرگ بوتگ و «بازداشگاہ» نامینگ بوتگ، ملکنئے بندیجاہ و تاملینی و تربیتی گامگیجانی نزارتنئے چیرا کہ دیمَا گُونڈ گرگ و «سازمان» نامینگ بیت، اڈ کنگ بیت.

مادہ ۲

بازداشگاہ ہما بہتامیگانی ہاسین دارگجہ انت کہ تاملینئے کرارئے بُرگ سئوب بوتگ کہ آ بازداشت کنگ ببنت.

تیسرہ ۱: اے بازداشگاہا کرارئے چیرئے بہتامیگانی دارگئے مدّت گیشاگیش ۳۰ روچ انت. ہما بہتامیگ کہ اے مدّتا آزات کنگ مبنت، اُمومی بازداشگاہان برگ بنت.

تبصرہ ۲: اے آیین نامہا گیشیتنگین تشکیسے شئورائے نزرئے سرا چہ ۳۰
رؤچا گیشتر بازداشگاہا بہتامیگانی دارگ بوت کنت.

مادہ ۳

ہر بازداشگاہیا شئورائے جوڑینگ بیت کہ «تشکیسے شئورا» گوشگ بیت
و اے شئورایا نازرین کازی، بازداشگاہے کارمستر، بہداشت و درمانے اگہدار
و راجمانی مدتکار مان آنت.

تبصرہ ۱: تشکیسے شئورائے ریاست نازرین کازیا گون انت و بازداشگاہے
کارمستر نائب رییس و دبیرئے حسابا کار کنت.

تبصرہ ۲: کماکم ہبتگے یک رندا تشکیسے شئورا دیوان کنت و آییے
شئورانی کاربری گون گیشترینیے ہوٹان بوت کنت.

مادہ ۴

تشکیسے شئورایا اے زمہ و ڈبہ گون آنت:

ا.پ. اے آیین نامہئے الکاہین کاربریئے سرا نزارت.

ب. رند چہ کرارئے گیشیتنوکین کازی یا ہد و ایئلے دادستانا گون، ہماہنگیا
چئیئے دئیگ.

ج. بہتامیگانی ہلاپکاریانی سرا رسیدگی و آیانی بارٹوا انزباتی شئور.

مادہ ۵

بازداشگاہان نازرین کازی چہ ہد و ایئلے دادگستریئے تجربہ کارین کازیانی
نیاما و چہ کزایی ہد و ایئلے دادستانے نیمگا گچین کنگ بیت و آیانی زمہ
و ڈبہ اش آنت:

۱. بہتامیگانی کزایی جاورہائے سرا نزارت و پہ آیانی زوت ترین آراتیا لازمین
گامگیئے زورگ.

۲. پہ بہتامیگان کپالت یا وسیکھئے منگئے کرارئے گیشینگ ہما و ہدان کہ
بازداشت کنوکین مرجہ دزسا مہیت، ہما کساسا کہ چہ نام گپتکین کزایی
مرجہانی نیمگا گیشینگ بوتگ و آمرجہانی کرا اشینے ایلان کنگ.

۳. بہتامیگان کزایی کمک.

۴. اے آیین نامہ و آدگہ پئیوستین رھبندان، آدگہ گیشیتنگین زمہ و دُبہانی سرجم کنگ.

مادہ ۶

بازداهشگاہئے کارمستر چہ پئیوستین اُستانئے بندیجاہانی مدیر کلتے نیمگا و چہ تجربہ کارین کارزانتانی نیاما کہ کماکم ۷ سالا سازمانا کارش کرتگ و شرین رپتارا نامکیت آنت گوں سازمانئے انتساباتئے کمیٹھئے تاپیدا کارا دارگ بیت.

مادہ ۷

ہما کزایی ہد و ایلان کہ ہدازکی بازداهشگاہ اڈ کنگ بنت، آ ہد و ایلا بندیجاہ و اُمومی بازداهشگاہ چہ اے آیین نامہئے مشمولین بندیگانی زورگا مکن آنت، بلہ اگن اے بازداهشگاہانی بہتامیگانی شمار نامی گنجائشئے ہسابا تکمیل ببیت، گرا اُستانئے بندیجاہانی مدیر کلتے تشکیسئے ردا اُمومی بازداهشگاہان ہم پہ اشانی زورگا موکل دئیگ بیت.

مادہ ۸

نشئے مئواد، سلہبندین دُزی، ملکتے امنیتئے ہلایا کار کنگ، مردمانی آوارجی، کستین ہون، گوں چانکوا ٹپ جنگ، گئیرت و شراپتا پترگ، ناشری، سلکاری و بدکاریئے بُنجاہانی اڈ کنگ، اے جرمانی بہتامیگ چہ برزئے آتکگین مادہئے شمولاً دُن و مُستسنا آنت. انچش ہم تشکیسئے شئورا توانت لھتین بُہتامیگانی مان بیگئے دیمہ ہداریت کہ اے تہسرا آیانی بہتام چہ نام گپتگین مئوردان دُن اِنت بلہ اے بُنجاہان آیانی دارگ مسلھتئے ہلایا ببیت.

مادہ ۹

دمانا کہ بہتامیگ مان بنت چہ آیان کارت آکس کشگ بیت و اشانی در آیک ہم باید اِنت لازمین ہمدپ کنگ و گوں در آیکا پئیوستین مراتبانی درج کنگا رند، ہاسین دپتران سبت و زبت ببیت. بنجاہئے کارمسترئے سرا

انت کہ ہما دمانا کہ بہتامیگ مانَ بنت، آیان بنجاہئے کانون و رھبندئے بارثوا و بہتامیگئے ہکّ و اؤبالانی بارثوا سرپد بکنت و گوّن ہر روچگیگن چارگا رھبندانی کاربُری و اجرائے سرا نزارت بکنت.

مادہ ۱۰

بہتامیگَ تواننت ہر روچا چہ ساہت ۸ آ بگر تان ساہت ۲۰ آ دیمپانین وکیل، سیاد و وارس و آ دگہ مردمان کہ لوٹنت، ہزوری و آراتین وژیا ہاسین جاگہان گندگ بکننت، بلہ اگن تشکیسئے شئورائے نزرئے ردا، ابید چہ وکیلا، گوّن دگہ مردمان آیینے گندک اُمومی انتزامات و مہاکمہئے کاردرچئے ہسنا اژ و جنجال پیدا بکنت یا آ، مان بُرتگیگن کرارا چہ گندکا مکن بوتگ گڑا گوّن بہتامیگا گندک ایتوکا گوّن ہما مرجہئے کتبی موکلا بوت کنت کہ کرارئے ہکمی داتگ.

تبصرہ: بازداشگاہئے کارمسترنے سرا انت کہ پہ انچین گندک و وکالتنامہئے ٹھینگا مناسین جاگہ بگیشینیت و لازمین ہمکاریا گوّن بہتامیگئے دیمپانین وکیل یا وکیلان بکنت.

مادہ ۱۱

بہتامیگان اے موکّل دئیگ بوتگ کہ نشریہ، کتاب، تاکبند و روتاک پہ بہا بگرنٹ و کارمرز بکننت، انچش ہم آیان موکّل دئیگ بوتگ کہ لسرسانکئے سامان و ازبابان پُرین وهدا کارمرز بکننت. بلہ اگن لہتین چیزانی کارمرز کنگ شریٹ و کانوئے ہسابا مکن بوتگ، گڑا آیانی کارمرز کنگ مکن انت.

تبصرہ: بہتامیگان اے ہکّ ہست کہ وتی زاتی سامان و ازبابان چو کہ موبایل و کامپیوترا کارمرز بکننت.

مادہ ۱۲

چشین بازداشگاہ گوّن انچاپن ہپازتا اڈ کنگ بنت و بہتامیگانی دارگئے وژ

و پٽيم سازمانئ دستورلئملاني سرا و گون چيرئ تيسره و اے آيين نامھئے
يازدهمي مادھئے رندگيرا بيت. هر هالا پانکپاني بوجاني اڏ کنگ و گنڱدارين
تاراني کارمرز کنگ انچين بازداشگاهاني چپ و چاگردا مکن انت.

مادھ ۱۳

اے بازداشگاهان بهتامگ انچين کوڙيان که مناسين امکانات و آسراتش
بيت، دارگ بنت، بايد انت زلورتئے حسابا گوات ورگئے جاگه په بهتامگان
بيت و مسکوني مجتمهاني کالبئے تها دارگ بنت.

تبسره ۱: ايڊد چه گوات ورگئے جاگها اے بازداشگاهاني بندين جاگه په
هر نپريا کماکم ۷ ميتر انت.

تبسره ۲: ايڊد چه آسراتي هزمتان که آيين نامها آياني بابتا گوشگ بوتگ،
بهتامگ توانت گون وتي جندئے هرچ و درچا چه آ دگه آسراتي هزمتان
بهرونند بنت.

مادھ ۱۴

هر بئجاهيا شئور و سلاه کنگي، هڪوڪي کماکم و مدتکارياني ٿولي جوڙ
کنگ بيت که بهتامگان هاس و سوھئوين هزمت پيش کنت.

تبسره ۱: هر ۵۰ بهتامگئے هاترا، يک راجماني مدتکار و يک هڪوڪي
کارزانتے کارا دارگ بيت.

تبسره ۲: هر بئجاها کماکم يک سماپچارے کار گرگ بيت تانکه بهتامگان
سماپچاري و شئور و سلاهي هزمت پيش کنگ بيت.

مادھ ۱۵

آ دگه مئوردان بهتامگ چه سازمانئے کاربزي آيين نامھئے سجھين هڪ
و اوبالان که ۱۳۸۴/۹/۲۰ آ منگ بوتگ بهرونند بنت. انچش هم بهتامگاني
دارگئے سرا آ دگه بندوکين مئوزو که اے آيين نامها آياني هر نبوتگ، نام

گپتگین آیین نامہئے پابند بنت ہما شرتا کہ اے آیین نامہئے رہبندانی ہلایا مبت۔

مادہ ۱۶

بازداسگاہئے کارمسترئے سرا انت کہ گون بندوکن مرجهانی ہماہنگیا انچین تیاری بکنت کہ چیڑھ سندیئے شئورائے یک شاہے، بنجاہا اد کنگ بیت۔

مادہ ۱۷

اے بنجاہ گون اُستانئے بندیجاہانی مدیر کُلتے پیشنہاد و سازمانے کارمسترئے منگا اد کنگ بنت۔ تہرتھرین شہران اے بازداسگاہانی اد کنگئے جنوارئے دئیگ، ملکئے بندیجاہانی سازمان و تامینی و تربیتی گامگیجانی تھا سرپرستیئے شئورائے بدل کنگئے کانون، مادہ ۲ئے بند اپئے اہتیارئے سرا ایوکا سازمانے اہتیارا بیت کہ اولی سالاً بوجہ و لازمین امکاناتانی تیاری نبئیگئے سئوبا لہتین شہران سازمانے تشکیسئے سرا بیت۔

مادہ ۱۸

چہ اے آیین نامہئے منگئے تاریکا سجھین زدین آیین نامہ و رہبند، ہما بہران کہ گون اے بازداسگاہان زدیتش ہست، لازملاً اجرا بنت۔

مادہ ۱۹

اے آیین نامہ ۱۹ مادہ و ۱۰ تہسرہئے تھا ۱۳۸۵/۸/۳۰ منگ بوت و چہ منگئے تاریکا باید انت اجرا کنگ بیت۔

دزنام: کزایہئے گوئے کارمستر

سئید محمود ہاشمی شہرودی

«امیتِ اِنْتِ که بکِ روچے کہ باز دور و دیرِ مبیّت،
مئے دؤستناکینِ ملکِ اِیرانئے بندِیجاءِ چه سیاسی
جُهدکار و اِکیدتی بندِیگانِ هالیکِ بننت. و گوئنِ همے
أمیّتا کہ مئے ملکا جرم و جنایتئے بُنزہ و هُنْدالِ گوئن
إلمی و الکاپینِ چارگے در گنجگِ بییت و گوئنِ اُری کانون
و رهبندان، جرم و جنایتِ کَمِ بییت و دنیائے دِیما شتگین
ملکانی پئیما اِیرانا هم بندِیجاء، اسلا په بندِیگانی تنبہ و
تالیما جاگھے بییت، انچینِ جاگھے کہ آ انچؤ تیار کنگ
بننت کہ راجمانا، کارا و بیجنجالینِ زندا پر بترتت.

مهناز پراکند

